

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت‌مشرح مذاکرات مجلس شورای ملی روز سه‌شنبه (۱۰) اردیبهشت ماه ۱۳۵۳

فهرست مطالب :

۸- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون

امور استخدام و سازمانهای اداری راجع به اصلاح ماده ۹۲ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی و ارسال به مجلس سنا .

۹- طرح و تصویب گزارش کمیسیون دادگستری راجع به اصلاح بندهای «الف» و «ب» قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیر مجاز از موز و ابلاغ بدولت .

۱۰- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دارائی راجع بلائحه نفت و ارسال بمجلس سنا .

۱۱ - تقدیم سه فقره اصلاح بودجه سال ۱۳۵۲ «شرکت سهامی خدمات مهندسی آب و برق» «شرکت سهامی سازمان آب و برق منطقه‌ای شمال» و «شرکت سهامی آب مشروب رضائیه» بوسیله آقای دکتر عزت‌الله یزدان پناه وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر .

۱۲ - تقدیم لایحه اصلاح ماده ۱۱۶ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی و استرداد لایحه اصلاح تبصره بند «د» ماده ۵۸ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی ، بوسیله تیمسار سپهد کاتوزیان معاون وزارت جنگ .

۱۳ - طرح گزارش شور اول کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری راجع باصلاح موادی از قانون تاسیس سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه یک افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کشور و شهربانی کشور .

۱۴ - طرح و تصویب فوریت و اصل گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری راجع باصلاح موادی از قانون تاسیس سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه یک افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کشور و شهربانی کشور و ارسال بمجلس سنا .

۱۵- ختم جلسه .

۱- قرانت اسامی غائبین جلسه قبل .

۲- بیانات قبل از دستور آقایان : قدردان -

دکتر شکرانی - مظاهری - سعید وزیری .

۳- تصویب صورت جلسه‌های روز سه‌شنبه (۳) و پنجشنبه (۵) اردیبهشت ماه ۱۳۵۳ .

۴- قرانت استعفا نامه آقای دکتر عزت‌الله یزدان پناه از نمایندگی مجلس شورای ملی .

۵- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دادگستری راجع به تنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات محتکران و مگران فروشان و ارسال به مجلس سنا .

۶- معرفی آقای جمشید آموزگار بسمت وزیر کشور و سرپرست سازمان امور اداری و استخدامی کشور ، آقای هوشنگ انصاری بسمت وزیر امور اقتصادی و دارائی ، آقای ایرج وحیدی بسمت

وزیر نیرو ، آقای غلامرضا کیانپور بسمت وزیر اطلاعات و جهانگردی ، آقای رضا صدقیانی بسمت وزیر تعاون و امور روستاها ، آقای فرخ نجم‌آبادی بسمت وزیر صنایع و معادن ، آقای احمد هوشنگ

شریفی بسمت وزیر آموزش و پرورش ، آقای عبدالحسین سمیعی بسمت وزیر علوم و آموزش عالی ، آقای کریم معتمدی بسمت وزیر پست و تلگراف و تلفن ، آقای فریدون مهدوی بسمت وزیر

بازرگانی ، آقای همایون جابر انصاری بسمت وزیر مسکن و شهرسازی ، آقای شجاع‌الدین شیخ‌الاسلام زاده بسمت وزیر رفاه اجتماعی ، آقای دکتر عزت‌الله یزدان پناه بسمت وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست

وزیر ، بوسیله جناب آقای امیرعباس هویدا (نخست‌وزیر) .

۷- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دارائی راجع به ادامه اجرای مقررات سازمان صنایع نظامی و سازمان تعاون مصرف کادر نیروهای مسلح شاهنشاهی و ارسال به مجلس سنا .

مجلس ساعت نه صبح بریاست آقای دکتر جواد سعید (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

نایب رئیس- اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه آقایان:

احتشامی - محمدعلی آموزگار - مهندس
احتشام شهیدی - ادیب سمعی - مهندس اردلان - اسعد
رزم آرا - دکتر المونی - امام مردوخ - دکتر امین -
دکتر انوشیروانی - اوجدی - اهری - ایلخانی پور -
دکتر بیازگانی - بختیارها - بدرخانی - غلامرضا
بهادری - دکتر سعید بهادری - دکتر بحی بهبانی -
دکتر بیگلری - دکتر پرتو اعظم - مهندس پروشانی -
پزشکی - پسیان - دکتر پناهی - دکتر پیر - بردباری -
پیرزاده - جعفری - جندقی - جوانشیر - جهانشاهی -
حق شناس - دکتر حکمت - حی - حیدری - دکتر خسروی
کردستانی - تیمسار خطیب شهیدی - خورشید - دکتر دادفر -
دارویی - دیبیم - ذوالفقاری - دکتر ریسی - دکتر رشتی -
حسام الدین رضوی - دکتر زعفرانو - دکتر زهرائی -
دکتر سعید - کریم بخش سعیدی - سمعی - مهندس
سهم الدینی - شلهنده - دکتر شمس - شهرستانی -
شیخ بهائی - صدقیانی زاده - دکتر ضیائی - طباطبائی دیبا -
طلوعی - مهندس عدل - دکتر عدل - عزیزمرادی - مهندس
عطائی - فتوحی - مهندس فرخ - فروتن - فضائی -
فیصلی - خانلر قراچورلو - محمدولی قراچورلو - دکتر
قهرمان - دکتر کفائی - کشفی - کمالاتی - کمالوند -
کیوان - دکتر لقمان ادهم - مافی - مجد - سید کاظم
مسعودی - مصطفوی نائینی - مظهری - ملک افضلی -
دکتر منتظری - دکتر محمد حسین موسوی - موقر -
مهاجرانی - میرافضل - ناصر زاده - نامور - نیکپور -
نیک روش - دکتر گناگیگ - دکتر بزدان پناه - زده -
خانم اقبال - خانم بزرگ نیا - خانم جهانبانی -
خانم دولتشاهی - خانم زاهدی - خانم دکتر سرخوش -
خانم ضرابی

غائبین مریض - آقایان:

عبدالحسین طباطبائی - موسوی ماکوئی - مهرزاد
دکتر ناوی - تیمسار حکیمی

۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: قدردان - دکتر شکرانی - مظاهری - مظهری

نایب رئیس - بیانات قبل از دستور را شروع
میکنیم آقای قدردان تشریف بیاورید

قدردان - مقام معظم ریاست - همکاران محترم
برای بنده موجب کمال افتخار و مباهات است که در
این ساحت مقدس سالروز یازدهم اردیبهشت ماه را که
مصادف با روز جهانی کارگر میباشد فعال نیک گرفته
تشکرات قلبی و سپاس بیکران کارگران شریف و
زحمتکش سراسر مملکت را از عنایات و توجهات خاص
شاهنشاه آریامهر که همیشه نسبت به جامعه کارگران
سراسر کشور مبذول میفرماید معروض داشته و از خداوند
بزرگ دوام عمر و بقاء سلطنت همایونش را مسئلت
نمایم (احسن). روز یازدهم اردیبهشت ماه سال ۱۳۵۳
از سه جهت برای کارگران کشور ما روز فرخنده و
فراموش نشدنی است، میلاد خجسته حضرت امام حسن
عسگری (ع) روز بزرگ جهانی کارگر افتخار شرفیابی
کلیه نمایندگان و دبیران سندیکاها و اتحادیه های کارگری
سراسر کشور به پیشگاه مبارک همایونی در این روز
فرخنده شاهنشاه آریامهر رهبر عالیقدر ملت ایران بنا
به استدعای آقای وزیر کار و امور اجتماعی اجازه
فرمودند نمایندگان و دبیران و رؤسای اتحادیه ها و
سندیکاها ی کارگری که بیش از سه هزار نفر خواهند بود
افتخار شرفیابی را کسب نمایند لازم میدانم این موهبت
بزرگ را به کلیه خواهران و برادران عزیز کارگر
صمیمانه تبریک و تهنیت عرض نموده و خاطره این روز
با شکوه را که مصادف با روز جهانی کارگر میباشد
گرامی میداریم و باستحضار میرساند برای شرفیابی به
پیشگاه مبارک شاهنشاه آریامهر تعدادی از نمایندگان
و دبیران سندیکاها روزهای عید نوروز، چهارم آبان میلاد
مسعود شاهنشاه و عید غدیر به زیارت پدر تاجدار خود

نائل میگرددند با تشکیل سندیکاها و اتحادیه های سالم
کارگری که همه روزه رو به زونی است همه نمایندگان
از سراسر کشور بطور مرتب تقاضا داشتند که در شرفیابی
شزکت داشته و افتخار زیارت مظهر استقلال ملی و
عظمت وطن عزیز شاهنشاه آریامهر را حاصل نمایند
(احسن).

خوشبختانه آقای وزیر کار و امور اجتماعی که
علاقتمند بودند این خواست و آرمان کارگران سراسر
مملکت تحقق پذیرد استدعای شرفیابی کلیه نمایندگان
و دبیران و رؤسای هیئت مدیره سندیکاها و اتحادیه های
کارگری را در روز جهانی کارگر نمودند که مورد
عنایت و موافقت معظم له قرار گرفت و اجازه فرمودند
همه نمایندگان این طبقه شریف زحمت کش به چنین
افتخاری نائل گردند پروردگار بزرگ را همیشه شاکر
و سپاسگذاریم که در اثر توجه و عنایات خاص شاهنشاه
بزرگ و بزرگوار ما که دارای اندیشه های بلند انسانی
و احساسات بشردوستی میباشد و در اجرای اصول عالیله
انقلاب سپید شاه و ملت که در اثر دوراندیشی و افکار
انسانی رهبر عالیقدر ملت بر پایه و اساسی محکم و بسیار
عادلان استوار گردیده است امروز در زندگی کلیه افراد ملت
ایران بویژه کشاورزان و کارگران اثرات بسیار محسوس
و آشکار و فراموش نشدنی نمودار است و نتایج ثمربخش
آن همه روزه در مظاهر زندگی مردم کشور ما آشکارتر
میگردد (صحیح است) و بیش از همه طبقات کشاورزان و
کارگران از این عنایت همایونی برخوردار گردیده اند و
بهین جهت است که ملت ایران بارهبر عالیقدر خود عهد
بسته است که تار سیدن بعالی ترین و ارزنده ترین نتایج انقلاب
که رسیدن بدروازه های تمدن بزرگ است از پای ننشینند
و کارگران زحمت کش در این راه بیش از دیگران کوشا
خواهند بود و از اینکه همواره مورد توجه و عنایت خاص
ملو کانه واقع میشوند بخود میبالند و همیشه آماده فداکاری
و جانبازی در راه شاهنشاه آریامهر و میهن عزیز میباشند و
فراموش نمیکنند که تا قبل از انقلاب گذشته ای سخت و
دردناک داشتند و ملزم مسلم ترین و مشخص ترین حقوق اجتماعی
محروم بودند. انقلاب ششم بهمن حیثیت اجتماعی و حقوق
انسانی بانان بازگرداند از اوضاع هرج و مرج و بی ثبات

گذشته خارج گردیده و امروز از نتایج همت و پشت کار
و کوشش و عشق علاقمندی شاهنشاه و مملکت سطح تولید
بالارفته و در سود سهام کارخانه ها شریک و سهم گردیده اند
امروز کارگران در اثر توجهات خاص شاهنشاه و با
برخورداری از موهب انقلاب در کلیه امور اجتماعی و
سیاسی شرکت داشته و نمایندگان از جانب آنان بخانه
ملت و انجمن های شهر و شهرستان و شوراهای داوری راه
یافته اند که تا قبل از انقلاب تصور چنین موقعیتی را بخواب
هم نمی دیدند. امروز ببرکت انقلاب فعالیت های چشم گیر
و همه جانبه ای در کلیه شئون اجتماعی و سیاسی کارگران
مشهود است، ابراز علاقه کامل در تشکیلات و سازمانهای
کارگری بویژه سازمان کارگران ایران و شعبات فعال آن در
سراسر کشور و شرکت فعالانه آنان در کلیه فعالیتهای اجتماعی
و سیاسی مبین این واقعیت است که کارگران بوظیفه ملی
و میهنی خویش بخوبی آگاه بوده و بیش از هر موقع دیگر
در تحقق بخشیدن آرمانهای ملی تحت رهبریهای خردمندان
شاهنشاه آریامهر در سایه وحدت و اتفاق و تفاهم کامل
از هیچ کوششی دریغ نخواهند کرد و تاجان در بدن دارند
بسوگندی که یاد کرده اند همچنان محکم و استوار قوی و
پولادین در راه اعتلاء و عظمت ایران عزیز و تاج و تخت
شاهنشاهی ایستاده اند و از بذل جان و حال نیز دریغ نخواهند
کرد (احسن) و در این سوگند خدای بزرگ و کتاب
مقدس آسمانی و وجدان پاک خویش را گواه میگیرند و در
برابر این همه لطف و عنایات و توجهات شاهنشاه آریامهر
سر تکریم و تعظیم فرود آورده و در این جهان پر آشوب که
کشور ما تحت رهبریهای داهیه شاهنشاه دارای آنچنان
ثباتی است که مورد توجه تمام جهانیان
میباشد افتخار و مباهات میکنند و در این روز فرخنده
و مبارک دوام عمر و بقاء سلطنت همایونش را مسئلت
نموده و در سنگر حزب ایران نوین حزب پاسدار انقلاب
کلیه موانع را پشت سر گذاشته و بیروز ماندن به پیش میروند
امروز کارگران، کشاورزان، زنان و روشنفکران، اصناف
بازاریان، دانشجویان، فرهنگیان و سپاهیان انقلاب که در
حزب ایران نوین گرد آمده اند بخوبی دریافته اند که
اولیای و رهبران حزب پاسدار انقلاب دقیقه ای از کار و
کوشش و فعالیت خود دریغ ننموده و بخوبی درک کرده اند
که حزب پاسدار انقلاب با تلاش همه جانبه ای برای

اجرای اصول عالی انقلاب شاه و ملت می‌کوشند و در این راه از هیچ کوششی فروگذار نمی‌کند. از قادر متعال توفیق خدمتگذاری برای کلیه خدمتگذاران به شاهنشاه آریامهر و میهن عزیز خواستاریم در پایان عرایضم از هم‌مسلك گرامی جناب آقای مهندس معینی وزیر محترم کار و امور اجتماعی که موجبات شرفیابی کلیه نمایندگان و دبیران سندیکاها و اتحادیه‌های کارگری را به پیشگاه مبارک رهبر عالیقدر ملت ایران شاهنشاه آریامهر مهیا ساخته‌اند صمیمانه تشکر و سپاسگذاری نموده فعالیت کارکنان سازمان کارگری و کارفرمایی وزارت کار که از هیچ کوششی برای مسافرت نمایندگان شهرستانها به تهران و کسب افتخارات آنان از زیارت شاهنشاه فروگذار نکرده‌اند در خور تقدیر و قدردانی است (احسن-احسن).

نایب رئیس - آقای دکتر شکرانی بفرمائید.

دکتر شکرانی - جناب آقای رئیس، نمایندگان مجلس شورای ملی، در سایه رهبری خردمندانه و سیاست مدبرانه و تعالیم حکیمانه شاهنشاه آریامهر رهبر عالیقدر و اندیشمند ملت ایران - انقلاب شاه و ملت مفاهیم تازه‌ای را در مسیر تکامل اجتماعی - اقتصادی - فرهنگی - بهداشتی - صنعتی و کشاورزی پی‌ریزی کرد. صدور فرامین مترقیانه و انقلابی شاهنشاه آریامهر در موارد

آموزش و پرورش رایگان و بهداشت مجانی و تأسیس سازمان انرژی اتمی ایران شور و شعف زائدالوصفی در توده مردم بوجود آورد و باعث سپاس فراوان ملت ایران گردید (صحیح است).

در جهان کنونی اهمیت بهداشت طوری است که علاوه بر تأثیر توسعه علوم در پیشرفت مسائل بهداشتی هیچ مسئله اجتماعی را نمیتوان یافت که با بهداشت تماس نداشته باشید. زیرا گذشته از عوامل بیولوژیک و فزیکوشیمیک که از علل اصلی بروز بیماریها هستند عوامل اجتماعی نیز بعنوان علل مستعد کننده دخالت دارند تغذیه غیرمکفی - اشتغالات ناسالم - مسکن غیر بهداشتی بدن را فرسوده و آماده پذیرش بیماریهای مختلف مینماید از نقطه نظر اقتصادی و اجتماعی زبان ابتلاء به بیماریها بسیار قابل توجه بوده قسمی که بیماریهای همه گیر ممکن است ساکنین یک شهر و یا یک منطقه وسیع را چنان گرفتار

نماید که اختلالات اقتصادی و اجتماعی ناشی از آن منجر به نابودی و فتنای شهر یا منطقه گردد. بادر نظر گرفتن اینکه ارزش زندگی افراد جامعه از نظر اقتصاد اجتماعی مافوق تمام ارزشها است درجه اهمیت و توجه خاص شاهنشاه آریامهر به مسائل بهداشتی روشن و آشکار میگردد (صحیح است).

فرمان بزرگ شاهنشاه آریامهر در بهداشت رایگان میتوان زمینه برای اجرای درمان عمومی دانست زیرا درمان و بهداشت جدا از هم نیستند با اجرای طرح بهداشت عمومی در آینده نزدیک تعداد بیماران مقدار قابل ملاحظه‌ای کاهش یافته - کمبود تختخوابهای بیمارستانی و کمبود پزشک تا اندازه جبران شده. هزینه‌های درمانی تقییل یافته - بسیاری از مشکلات مسائل درمانی و پزشکی مرتفع گردیده و شالوده طب و درمان دگرگون و بالاخره سلامت مردم کشور که پایه و اساس همه برنامه‌های توسعه و پیشرفت به سوی تمدن بزرگ است تأمین خواهد شد (احسن).

وزارت بهداشتی در اجرای فرمان شاهنشاه آریامهر فعالیت هرچه بیشتر خود را مبنی بر واکسیناسیون همگانی بیماربابی - سالم سازی محیط زیست - آموزش بهداشت - تهیه شناسنامه بهداشتی برای کلیه افراد کشور آغاز نموده است.

اصل هفتم منشور انقلاب ایران مبتنی بر ایجاد سپاهیان بهداشت که خود نیز از ابتکارات بزرگ شاهنشاه آریامهر بوده است مسلماً میتواند کمک مؤثری نیز در پیشبرد این برنامه باشد این سپاهیان اصیل ترین و ارزنده ترین خدمات انسانی را بران سلامت و بهداشت هموطنان روستائی خود عرضه کرده و فعالیت خود را صرف عالی ترین مظاهر تجلیات انسانی مینمایند (صحیح است) با صدور این فرمان بزرگ و کوشش و تلاش همه جانبه‌ای که شروع شده است بزودی نتایج درخشان و ارزنده آن که تأمین سلامت توده مردم ایران است نمایان خواهد شد.

موضوع دیگری را که خواستم بعرض برسانم توجه شاهنشاه آریامهر به تقویت اخلاق و معنویات و توجه به امور دینی است.

شاهنشاه آریامهر در شرفیابی وزیران جدید ضمن دستورات ارزنده و ثمربخش در مورد پیاده کردن فرمان

آموزش رایگان فرمودند و البته تمام اینها در زیر پرچم تربیت دینی باید انجام گیرد باید کسانی که از مدرسه بیرون می‌آیند باین بیرون بیایند، البته دین حقیقی اسلام، نه مارکسیسم اسلامی. هم چنین در کتاب انقلاب سفید نیز فرموده‌اند: «باید علاوه بر تعلیمات علمی درجه مذهبی و نیروی اخلاقی و معنوی شاگردان هم تقویت شود زیرا وجود ایمان در جوانان و اطلاع آنها بحقایق تعالیم اسلام که مترقی ترین ادیان جهانست آنها را مسلماً وطن پرست پرهیز کار بار می‌آورد» در حقیقت با فرمایشات مکرری که شاهنشاه آریامهر همیشه در مسائل معنوی و اخلاقی میفرمایند بهداشت کامل باید شامل بهداشت جسمی و بهداشت روحی باشد و با بهداشت روحی است که میتوان موجبات تقویت اخلاق و معنویات و ارتقاء به مقام انسانیت را فراهم نمود (صحیح است).

در خاتمه عرایضم موقع فراموشی شده مرا تاسف و امتنان مردم شاهدوست و متدین شهر مذهبی قم را از دولت خدمتگزار حزبی هویدا بمناسبت پیشرفت‌های عمرانی قم تقدیم داشته از وزیر کشاورزی که با تقدیم لایحه موافقتی صد هکتار زمین بمجلسین برای احداث یک گورستان بزرگ در قم ارزنده ترین خدمت بهداشتی را بر مردم این شهر نمودند تشکر می‌نمایم و توجه دولت را بدیگر نیازمندیهای قم بشرح زیر معطوف میدارد:

۱- تأمین آب زراعی قم از طریق ایجاد سد، با مطالعاتی که در وزارت آب و برق انجام گرفته، ایجاد سد بر رودخانه دره دانی با احداث یک تونل ۱۴ کیلومتری برای قم مقدور است.

۲- کمک بیودجه شهرداری برای احداث چند خیمه‌ایان در شهر از نظر مشکل ترافیک و زیبایی شهر.

۳- اجازه تأسیس انستیتو تکنولوژی که ساختمان و تجهیزات آن موجود است.

۴- توجه بسازمان تربیت بدنی قم و تقویت بنیه مالی آن بمنظور ایجاد تأسیسات ورزشی مورد لزوم.

توفیق همه خدمتگزاران را در خدمت بوطن و شاهنشاه آریامهر از خداوند آرزو مند (احسن-احسن).

نایب رئیس - آقای مظاهری بفرمائید.

مظاهری - با کسب اجازه از مقام معظم ریاست

مجلس شورای ملی، همکاران گرامی، فردا روز یازدهم اردیبهشت اول ماه مه روز کارگران جهان میباشد. بموجب فرمان رهبر اندیشمند ملت ایران شاهنشاه آریامهر در این روز از طرف کارگران در سراسر ایران جشن سرور برپاست در تمام کشورها رسم بر این است که پیشرفت‌هایی که در سال گذشته نصیب کارگران شده مورد بررسی قرار میگیرد، سال قبل از جمع جهات برای ملت ایران سالی پر خیر و برکت بود در زمینه کارگری نیز پیشرفت‌های سال ۱۳۵۲ بس عظیم است. در سالی که گذشت کارگران شریف کشور باراده توانای رهبر ملت قدم در وضع نوینی از رفاه گذاشتند (صحیح است). حرکت کنونی در جهت دگرگون ساختن زندگی کارگران که از سالهای اول انقلاب شاه و ملت شروع شد، هیچگاه خاتمه نیافته و اقدامات تکمیل در ادامه آن با عنایات مستقیم شاهنشاه زندگی کارگران را بسوی مراحل تکامل سوق داده سطح درآمد میزان کارائی و مهارت فنی، رفاه اجتماعی، اقدامات تأمینی تشکیلات سندیکائی، روشهای دموکراتیک در انتخابات نمایندگان کارگران، روابط دموکراتیک مابین کارگر و کارفرما بر اساس رعایت کامل حقوق و احترام متقابل بخشی از دست آوردهای انقلابی طی سالهایی است که انقلاب اجتماعی ما پشت سر گذاشته است و این دست-آورها گروه کثیر کارگران را بعنوان بزرگترین پشتوانه صنایع پیشرفته و اقتصاد شکوفان ایران قرار داده است (صحیح است). گرچه در اواخر سال گذشته ورق درخشانی بر اوراق پیشرفت‌های اجتماعی کشور از طریق اعلام رایگان تحصیل و بهداشت برای همگان افزوده شد ولی آنچه که از نظر طبقه کارگر واجد اهمیت بسیاری است اجرای قانون تأمین آموزش فرزندان کارگر میباشد. زیرا بموجب این قانون بکلیه فرزندان کارگران در سطوح مختلف تحصیلی از ابتدائی تا پایان دانشگاه کمکهای مالی میشود، تا آنان بتوانند به تحصیل خود ادامه دهند. اجرای مسابقات مهارت فنی کارگران و تعلیم و تربیت نیروی ماهر کار با توجه به نیاز مملکت به افزایش سطح تخصصی و مهارت کارگران در تأمین این احتیاج آشکار نقشی قاطع خواهد داشت، وزارت کار و امور اجتماعی با برگزاری

مسابقات مهارت فنی طبقه جوان با استعداد و فعال کارگر را تشویق میکند. تا هر اندازه که میتواند در راه شکوفاتر ساختن استعداد های ذاتی خود بکوشد همچنین صندوق کارآموزی که يك سازمان نوپا از سازمانهای وابسته وزارت کار و امور اجتماعی است طی دو سال ونیم فعالیت خود عملانشان داده است که میتواند و بخوبی قادر است در راه اجرای منویات عالییه شخص اول مملکت که عصر ما را عصر تخصص و مهارت نامیده اند گام بردارند. بعنوان مثال عرض میکنم تنها در ظرف دو سال این سازمان توانسته است بیش از ۱۲ هزار نفر از کارگران سه رشته از صنایع شمول قانون کارآموزی یعنی نساجی، صنایع فلزی و راه ساختمان را با شیوه نئی جدید و از هر جهت مدرن بطور علمی و عملی آموزش داده و آنان را برای کار در واحدهای صنعتی آماده سازد، این کارگران وسیله گروههای مربیان بسیار مراکز نمونه کارآموزی که در جوار کارخانه ها و در شهرهای تهران اصفهان، شیراز، کاشان، یزد، کرمانشاه، شاهی، رشت، اردکان، سمنان ایجاد شده است تعلیم دیده اند، نکته ای که نباید از خاطر دور داشت مشکل آموزش فنی کارگران است که خوشبختانه این کار را صندوق با همکاری گروهی از کارشناسان آموزش حرفه ای و متخصصین با تهیه کتاب و جزوه های آموزشی بزبان ساده و نمایش فیلم، اسلاید و از همه مهمتر تدوین و تنظیم استانداردهای مهارت که پایه آموزش کارگران بشمار میرود بانجام رسانده است (احسن).

در مورد مسابقات مهارت فنی برای کارگران باید گفت این مسابقات آهنگ حرکت جامعه صنعتی ما را به سوی پیشرفت تندتر میکند و شرایط تکامل بازم سرریز تر جامعه ما را فراهم میآورد بخصوص عنایات خاصه شاهنشاه به این مسابقات شکوهی بیشتر بخشیده است. زیرا بطوریکه اطلاع دارید شاهنشاه آریامهر مقرر فرمودند کارگران قهرمان در رشته های فنی، حرفه ای، برای اولین بار نائل بدریافت مدال درجه ۳ همایون بشوند. کارگران اینک علاوه بر دیف گروههای شاخص اجتماعی ایران قرار گرفته اند آنها از تمام موقعیتهای امکانات و مزایای انقلابی برخوردار شده اند و

حتی میتوان ادعا کرد پیشگامتر از بسیاری از گروهها قرار دارند. آخرین برگ زرین دیگری که سال گذشته تاریخ کارگران ایران را آراست، اجازه شرفیابی نمایندگان و دبیران سندیکای کارگری ایران در روز اول ماه مه بحضور شاهنشاه بود. شاهنشاه آریامهر در میان کلیه رهبران جهان تنها رهبر آزاد منشی هستند که اجازه داده اند در چنین روزی کارگران سراسر کشور طی مراسمی خاص بحضور ایشان شرفیاب شوند، باین ترتیب باید اذعان کرد کارگران افتخار تازه ای بدست آورده اند از موهبتی بس ارجمند برخوردار شده اند، تردید نیست این شرفیابی در کالبد کارگران ایران روان تازه ای میدهد و بر استحکام رشته ناگسستی شاه و مردم خواهد افزود (صحیح است). بنظر من این افتخار نه در آن حد است که زبان قادر به سپاس آن باشد بلکه يك رویداد عظیم و بنی سابقه است و من اعتقاد راسخ دارم کارگران آنرا بعنوان يك دستاورد بزرگ معنوی از انقلاب شاه و مردم سپاس میگذارند و گرامی میدارند (احسن).

در خانه لازم میدانم مراتب سپاس و امتنان يك يك کارگران شریف و زحمتکش ایران را به پیشگاه گرانقدر رهبر انقلاب ایران شاهنشاه آریامهر تقدیم داشته و دوام و بقای ذات شهریاری و خاندان جلیل سلطنت را از خداوند آرزو کنم. ضمناً مردم استان اصفهان از وزارت راه تقاضا دارند توجه بیشتری به شاهرهای اصفهان بنمایند بخصوص:

- ۱- شاهراه اصفهان بخوزستان از راه نجف آباد و شاهراه اصفهان بخوزستان از راه چهارمحال بختیاری.
- ۲- اصفهان بروجن از طریق زرین شهر و اتصال اصفهان به اردستان از طریق حبیب آباد (احسن-احسن).

نایب رئیس - آقای سعیدوزیری بفرمائید.

سعیدوزیری - بنده تصور نمیکنم که هیئت بازرگانی و اقتصادی و سرمایه گذاری آلمان که از پرروز به پایتخت وطن آمده اند و در واقع با ایمان و اعتقاد به مبانی سیاست مستقل ملی ایران، تصمیم به همکاری های اقتصادی، صنعتی و بازرگانی با ما را

گرفته اند اهمیتش از نظرها پوشیده مانده باشد. ولی یقین دارم که مسافرت نخست وزیر محترم هندوستان خانم ایندیرا گاندی که بگفته هویدا نخست وزیر دانشمند ما که در نطق دبیش تعریف بسیار صمیمانه و صادقانه ای از نخست وزیر هند بعمل آورده بودند بانوئی هوشمند بانوئی کاروان، بانوئی سیاستمدار و نخست وزیری واقعاً محترم و برخوردار از احترامات لازم و نه تنها در وطن خودش بلکه در سرتاسر دنیا حسن یقین دارم که مسافرت چنین شخصیت و الامقامی به مملکت ما و بازدید ایشان از پایتخت کشور ما و درک محضر رهبر بسیار ارجمند ما شاهنشاه آریامهر (احسن) برای آن رهبر عالیقدر کشور هندوستان يك حادثه تاریخی و فراموش ناشدنی به شمار خواهد آمد (صحیح است). خانم گاندی بی آنکه نسبتی با مرحوم مهاتما گاندی رهبر شبه قاره بزرگ هند داشته باشد بهر حال یادآور خاطره مهاتما گاندی هست ولی در عین حال دختر پانددیت نهر و که باز برای تمام جهانیان و بخصوص برای ما یبدا آور آن مرد بزرگ مشرق زمینی هست. وقتی که خانم ایندیرا گاندی بلافاصله بعد از مصاحبه مطبوعاتی اخیر شاهنشاه با روزنامه هندی و روزنامه آمریکائی و اظهار نظر صریح ایشان در باره وحدت و هماهنگی و بهبود زندگی مردم شبه قاره هند و تمام قاره آسیا عموماً بعد از آنکه مدتی این شخصیت و الامقام هندی به کشور ما میآیند به نتیجه میرسیم که فلسفه مشرق زمین یکبار دیگر با میگیرد جلوی چشم ما روشن میشود که وارث اعلام کننده روش «پان شیرا» بازدید می کنند از سرزمینی که در روزگار تیره و تاریک جنگ ناظر و شاهد اعلام پنج اصل رفاه ملی شاهنشاه ایران بوده است (صحیح است) بقول هویدا وقتی صحبت می کنند، مقام دیپلماسی که پیش میآید ایشان ناگزیر میشوند که از پاره ای از روابط ادبی و فرهنگی سخن بمیان بیاورند ولی وقتی که روابط دولت باشد هند و ایران باشد کاربردلی ناطق برای نویسنده برای اظهار نظر کننده مشکل میشود برای اینکه معلوم نیست از کدام قسمت این روابط صحبت شود و کدام قسمت مسکوت بماند بدون شك جالبترین مسأله ای که در روابط ایران و هند به خاطر میآید این است که ایران سالها است که

چوب دروازه هند بودن را خورده است سالیان سال استعمار رنگارنگ و گوناگون بخاطر اینکه هندوستان را داشته باشد ایران را بعنوان دروازه هندوستان چوب زده است و آنرا مورد حملات نابکارانه خود قرار داده است (آفرین) هندوستان این را میفهمد و خوب میداند و بی شك امروز که ایران احساس می کند در این شرایط زمانی موجود باید نقش دروازه بانی این منطقه را بعهده گیرد هندوستان ارزش این دروازه بانی را خوب احساس می کند (صحیح است) دروازه بانی ایران ادعای رهبری در منطقه نیست بلکه اظهار یک واقع بینی و همدردی است و نشانه احساس يك نوع یکپارچگی و هماهنگی است که باید در این منطقه وجود داشته باشد (صحیح است) اگر ایران از استعمار رنگارنگ چوب دروازه هندوستان بودن را خورده است همانطور مانند هندوستان در معرض حملات ایدئولوژی های وارداتی و صادراتی قرار گرفته است (احسن).

همچنانکه هندوستان بعلمت فلسفه عمیق و روحانی و معنویش هرگز تسلیم این ایدئولوژی ها نشده است، ایران نیز بعلمت داشتن نظام اصیل فرهنگ ملی خود بعلمت داشتن نظام اصیل شاهنشاهی خود بدام این ایدئولوژی ها نیفتاده و نخواهد افتاد (احسن).

همدردی و همفکری ما با مردم شبه قاره و بخصوص هندوستان بزرگ از این جهات است اگر یادآوری مسائل ایدئولوژی و سیاسی اندکی خسته کننده باشد مراجعه به بطن ادبیات و آثار هنری و زیبایی دولت بریکدیگر نیز باین بحث، زیبایی خاصی میبخشد، مادر اشعار مان سبک هندی داریم. ماه تنها خیر خواه مردم شبه قاره بزرگ هند هستیم، اشعار ما، ادبیات ما، پراست از نشانه های از هندوستان تا آنجا که حافظ میگوید:

شکرشکن شوند همه طویان هند

زین قند پارسی که به بنگاله میرود یعنی کوشش ماطی قرون و اعصار این بوده است که از این فلسفه غنی و سرشار مشرق زمین زندگی خودمان را زیباتر و بهتر بکنیم. و زندگی خود را تا حدود و ثغور قند فارسی و شکرشکن ساختن طویان هند بسط و توسعه بدهیم، تردیدی نیست برای اینکه ملت ها بتوانند این زیبایی های ادبی و

هنری خودشان را برای اینکه آسایشهای خود را، برای اینکه روابط معنوی خودشان را حفظ کنند حتماً باید از مرزهای خودشان مردانه حفاظت کنند، ما خوشحالیم که در این رهگذر از زمان علیرغم تحریکات استعمارزنگار ننگ، علیرغم بدخواهی و بدبینیهای قدرتهای کبریا ضعیف به با گرفتن قدرت های ملی و معنوی مملکت ایران نیستند، دولت هند و ملت هند این حسن نیت ملت ایران را و این روشن بینی بیان کننده و پرچم دار امروزی فلسفه ایران را، یعنی شخص شاهنشاه ایران را، خوشحالیم که این حسن نیت را بخوبی درک کردند و متوجه شدند که واقعاً باز بقول شاعر ما: حسنات با اتفاق ملاحظت جهان گرفت، متوجه شده اند که آری با اتفاق جهان میتوان گرفت. فقط بادوستی و وحدت و اتفاق نظر و حسن تفاهم و اعتقاد داشتن باینکه واقعاً باید دروازه بادر وازه بانان همکاری واقعی داشته باشد. اعتقاد داشتن باینکه چه بسیارند بیگانگانی که این وحدت را نمی پسندند، چه بسیارند ایدئولوژی هاییکه میل ندارند دیگر فلسفه عمیق و روحانی و انسانی هند و ایران حکومت کند، همانگونه که کشورها یا ملتهای بی تمدن یا ملتهای فقیر را که مجهز به فلسفه نبودند یا مجهز به سلاحهای واقعی نبودند و نتوانستند از مرزهای خودشان دفاع کنند آن ایدئولوژی ها و آن قدرت ها آنها را تحت تأثیر قرار داد، خوشبختانه ملت هند و ملت ایران بعلمت برخوردار از این فلسفه عمیق و بعلمت بیدار بودن و بعلمت واقع بینی و بعلمت تشخیص و لزوم استحکام مرزها و بعلمت دفاع از آبهای ساحلی و بعلمت دفاع از خاکها و کوهستانهای داخلی و بعلمت دفاع از فلسفه و دفاع از ادیان خودشان مخصوصاً تکیه میکنیم بگفتار اخیر شاهنشاه، شاهنشاه پربروز موقع معرفی وزیران جدید بحضورشان مخصوصاً بوزیر آموزش و پرورش تأکید فرمودند که تمام آموزشها باید در زیر چتر دین اسلام قرار گیرد این مسئله اهمیت دارد این حکایت از يك عمق و معنویت می کند آن عمق و معنویت که دیشب دیدیم نخست وزیر ما در سر میز پذیرائی از نخست وزیر هند، اشاره بآن فلسفه و روح معنوی و فلسفی هند میکنند و وقتی خانم ایندیرا گاندی رامی بینیم بآن صفای قیافه باز بی اختیار بیاد فلسفه نیروانا می افتیم.

نایب رئیس - آقای سعید وزیری وقت جنابعالی تمام شد.

سعید وزیری - بنده یقین دارم که همه همکاران پارلمانی مانند من و حتی میخوام جسارت کنم که بنده بعنوان نماینده ای از طرف نمایندگان، از این میهمان گرانمایه دولت ایران بخصوص بخاطر عظمت و اهمیت شخص خانم ایندیرا گاندی، بمناسبت عظمت مقام بلند ملت بزرگ هند و بخصوص برای این موهبتی که ایشان درک کرده اند حسن نیت و عظمت و مقام رهبری رهبر بزرگ ایران شاهنشاه آریسامهر را، ما وظیفه خودمان میدانیم از ایشان تجلیل کنیم و ایشان را گرامی بداریم و امیدوار باشیم باینکه مذاکرات ایشان همانطور که خودشان میدانند و معلوم میدانیم مورد انتظار جهانیان صلح طلب است و بتفع صلح جهانی و بنفع هر دو ملت است و انشاء الله امیدواریم در مدت اقامتشان در مملکت ما بایشان خوش بگذرد و با خاطره خوب کشور ما را ترک کنند (احسن. احسن).

نایب رئیس - آقای مظهری بفرمائید.

مظهری - جناب آقای رئیس، نمایندگان محترم، یکی از ویژگیهای انقلاب اصیل ایران توقف ناپذیری و استمرار انقلاب و هم آهنگ ساختن برنامه های انقلابی با نیازهای زمان و جامعه است و بطور کلی در يك جامعه متحول که برق آسا پیش میرود هر چند بکبار مسائل تازه ای مطرح میشود که اجتناب ناپذیر است و باید بموقع و با سرعت با برنامه ریزی صحیح و حساب شده بآن روبرو شد و مسیر برنامه های انقلابی را روشن نمود و آنها را هم آهنگ ساخت.

این از خصائص انقلاب ایران است که بارها طراح انقلاب به آن اشاره فرموده و متذکر شده اند که انقلاب ایران نمیتواند و نباید گرفتار تعصب باشد بلکه باید در چهار چوب اصولی که برای انقلاب ایران مشخص شده برنامه ریزیها با توجه به مسائل روز اصلاح و تکمیل شود.

بر اساس همین فلسفه بود که در آغاز این هفته دولت چهره های نویافت و در فرم کار وزارتخانه ها تغییراتی بعمل آمد و چند سازمان جدید ایجاد شدند تا بتوانند برنامه های وسیع انقلابی ایران را در زمینه رفاه

و پیشرفت با توجه به امکانات وسیعی که فراهم آمده عملی سازند و برخلاف نظر آن عده از تخطئه گران منفی بافی که مدعی شده اند دگرگونی دولت نشانه شکست برنامه های دولت حزبی است باید گفت تغییرات نشانه واقع بینی دولت و نمودار این واقعیت است که حزب و دولت حزبی ما با ارزشیابی برنامه ریزی صحیحی که دارند بمنظور ایجاد تحریک بیشتر و هم آهنگ ساختن برنامه ها دست به این تغییرات زده اند (صحیح است).

جا دارد که به رئیس دولت خدمتگزار حزبی تبریک بگوئیم و آرزو کنیم دولت با نیروی تازه ای که یافته است بتواند پیش از پیش در طریق پیشبرد هدفهای انقلاب ایران توفیق خدمت بدست آورد بخصوص که رهبر انقلاب ایران بهنگام معرفی وزرای جدید خط مشی و برنامه های آینده را به وضوح مشخص فرمودند و با جهان بینی و وسعت نظری خاص خود در هر زمینه او امری روشن صادر فرمودند که هر جمله از آن میتواند عنوان سخنی و مطلبی جداگانه باشد.

اجازه فرمائید بدون نکته از فرمایشات رهبر انقلاب ایران اشاره کنم که يك مطلب را چون شاه بیت فرمایشات رهبر انقلاب میدانم انتخاب کرده ام و دیگری مربوط به تخصص و کار من است.

مطلبی را که بعنوان شاه بیت فرمایشات طراح انقلاب ایران عنوان میکنم اشاره ای بود که به استعمار داخلی کردند و فرمودند باید در آمد تولید کننده روستائی با درآمد شهرنشینان یکسان شود و این مطلبی است که باید وجه همت دولت قرار گیرد و بخصوص یادآوری میکنم مبارزه پی گیر دولت با گراتی نباید ضررش متوجه تولید کننده روستائی شود بلکه باید با قطع کردن دست واسطه ها و دلالتها و میدان دارها و پیگیری از اجحاف پاره ای از اصناف در آمد تولید کننده روستائی را بالا برد و گرنه اگر واسطه ها باقی بمانند فشاری که دولت به کنترل قیمتها دارد مستقیماً به کشاورز جیرفتی و باغدار مازندرانی ضرر میزند و او را از تولید بیشتر و عرضه محصول بهتر باز میدارد و رفاه بیشتر شهرنشینان و پایتخت نشینان مستقیماً ضررش متوجه کشاورزان زحمت کش میشود.

بدیهی است در کنار این اقدام یعنی بالا بردن سطح

در آمد کشاورز با تعیین قیمت واقعی فرآورده های کشاورزی باید نیازهای کشاورزان هم بصورت صحیح و سالمی برکنار از تظاهر و تشریفات و با قیمت های تمام شده و ارزان در اختیار آنها قرار گیرد تا آنچه مورد نظر شاهنشاه عزیز ماست تحقق یابد (احسن).

مطلب دیگری که شاهنشاه عنوان فرمودند مربوط به وظایف وزارت اطلاعات و جهانگردی است و اینکه باید ایران را بطرز صحیح بدنیابشناسانیم و از وسایل ارتباط جمعی درست استفاده کنیم. این مطلب بسیار مهمی است که میتوان آنرا در دو قسمت مورد تجزیه و تحلیل قرار داد که قسمت اول مربوط بمعرفی ایران بدنیاست که همانطور که شاهنشاه آریسامهر فرمودند کار مشکلی نیست زیرا دنیای امروز ایران و شاهنشاه ایران را بخوبی میشناسند و کمتر روزی است که در جراید و رادیو و تلویزیونهای جهان خبری و تفسیری درباره ایران و اقدامات رهبر انقلاب ایران نباشد ولی نکته گهم این است که باید از این زمینه مساعد استفاده کرد و ایران امروز را با استفاده از شیوه های نو تکنیک امروز بدنیابشناساند.

البته باید توجه داشت که ایران امروز فقط تهران و اصفهان و شیراز و چند شهر بزرگ دیگر نیست بلکه در هر گوشه ایران زه ای برای تهیه فیلم و پوستر و کتاب و جزوه هست و بخصوص باید از اینها استفاده کرد و از اعماق بلوچستان که بصورت يك کارگاه ساختمانی در آمده، از معادن مس و ذغال کرمان و مزارع جیرفت، از برنامه های عمرانی و کشاورزی خراسان و سرخس، از کردستان و تحولات چشمگیری از آذربایجان و صنایع سبک و سنگین آن و بالاخره برنامه های کوچک و بزرگی که در هر گوشه ایران بچشم میتواند خورد و هر يك از آنها بتواند سوره برنامه ای برای رادیو و فیلمی برای تلویزیون و بالاخره سوره ای برای شناساندن چهره ایران امروز بجهانیان باشد استفاده کرد (صحیح است).

همین دشت مغان که چند روز قبل ما از آن دیدن کردیم و برنامه ای که در آن پیاده شده و در دست اجرا است، کانال عظیم، سد بزرگ، دریاچه زیبا و مزارع سرسبز آن و هزاران کار گرو صدها ماشین کوچک و بزرگ بقدری عظیم بود که همه ما را تحت تأثیر قرار داد و اذعان

هنری خودشان را برای اینکه آسایشهای خود را، برای اینکه روابط معنوی خودشان را حفظ کنند تماماً باید از مرزهای خودشان مرزانه حفاظت کنند، ما خوشحالیم که در این رهگذر از زمان علیرغم تحریکات استعماررنگارنگ، علیرغم بدخواهی و بدبینی های قدرتهای کیهان مراضی به پا گرفتن قدرت های ملی و معنوی مملکت ایران نیستند، دولت هند و ملت هند این حسن نیت ملت ایران را و این روشن بینی بیان کننده و پرچم دارآموزی فلسفه ایران را، یعنی شخص شاهنشاه ایران را، خوشحالیم که این حسن نیت را بخوبی درک کردند و متوجه شدند که واقعاً باز بقول شاعر ما: حسنت بانفاق ملاحظت جهان گرفت، متوجه شده اند که آری بانفاق جهان میتوان گرفت. فقط بادوستی و وحدت و انفاق نظر و حسن تفاهم و اعتقاد داشتن باینکه واقعاً باید دروازه بادروازه بانان همکاری واقعی داشته باشد. اعتقاد داشتن باینکه چه بسیارند بیگانگانی که این وحدت را نمی پسندند، چه بسیارند ایدئولوژی های کیهان که میل ندارند دیگر فلسفه عمیق و روحانی و انسانی هند و ایران حکومت کند، همانگونه که کشورها باملتهای بی تمدن باملتهای فقیر را که مجهز به فلسفه نبودند با مجهز به سلاحهای واقعی نبودند و نتوانستند از مرزهای خودشان دفاع کنند آن ایدئولوژی ها و آن قدرت ها آنها را تحت تأثیر قرارداد، خوشبختانه ملت هند و ملت ایران بعلت بر خورداری از این فلسفه عمیق و بعلت بیدار بودن و بعلت واقع بینی و بعلت تشخیص و لزوم استحکام مرزها و بعلت دفاع از آبهای ساحلی و بعلت دفاع از خاکها و کوهستانهای داخلی و بعلت دفاع از فلسفه و دفاع از ادیان خودشان مخصوصاً تکیه میکنیم بگفتار اخیر شاهنشاه، شاهنشاه پربروز موقع معرفی وزیران جدید بحضورشان مخصوصاً بوزیر آموزش و پرورش تأکید فرمودند که تمام آموزشها باید در زیر چتر دین اسلام قرار گیرد این مسئله اهمیت دارد این حکایت از يك عمق و معنویت می کند آن عمق و معنویت که دیشب دیدیم نخست وزیر ما در سر میز پذیرائی از نخست وزیر هند، اشاره بآن فلسفه و روح معنوی و فلسفی هند میکند ما وقتی خانم ایندیرا گاندی را می بینیم بآن صفای قیافه باز بی اختیار بیلد فلسفه نیروانا می آفیم.

نایب رئیس - آقای سعید وزیر و وقت جناب عالی تمام شد.

سعیدوزیری - بنده یقین دارم که همه همکاران پارلمانی مانند من و حتی میخوام حسارت کنم که بنده بعنوان نماینده ای از طرف نمایندگان، از این میهمان گرانمایه دولت ایران بخصوص بخاطر عظمت و اهمیت شخص خانم ایندیرا گاندی، بمناسبت عظمت مقام بلند ملیت بزرگ هند و بخصوص برای این موهبتی که ایشان درک کرده اند حسن نیت و عظمت و مقام رهبری رهبر بزرگ ایران شاهنشاه آریامهر را، ما وظیفه خودمان میدانیم از ایشان تحلیل کنیم و ایشان را اگر ایمی بداریم و امیدوار باشیم باینکه مذاکرات ایشان همانطور که خودشان میدانند و ما هم میدانیم مورد انتظار جهانیان صلح طلب است و بنفع صلح جهانی و بنفع هر دو ملت است و انشاء الله امیدواریم در مدت اقامتشان در مملکت ما ایشان خوش بگذرد و با خاطره خوب کشور ما را ترک کنند (احسن. احسن).

نایب رئیس - آقای مظهری بفرمائید.

مظهری - جناب آقای رئیس، نمایندگان محترم، یکی از ویژگیهای انقلاب اصیل ایران توقف ناپذیری و استمرار انقلاب و هم آهنگ ساختن برنامه های انقلابی با نیازهای زمان و جامعه است و بطور کلی در يك جامعه متحول که برق آسا پیش میرود هر چند یکبار مسائل تازه ای مطرح میشود که اجتناب ناپذیر است و باید بوقوع و با سرعت با برنامه ریزی صحیح و حساب شده بآن روبرو شد و مسیر برنامه های انقلابی را روشن نمود و آنها را هم آهنگ ساخت.

این از خصائص انقلاب ایران است که بارها طراح انقلاب به آن اشاره فرموده و متذکر شده اند که انقلاب ایران نمیتواند و نباید گرفتار تعصب باشد بلکه باید در چهار چوب اصولی که برای انقلاب ایران مشخص شده برنامه ریزیها با توجه به مسائل روز اصلاح و تکمیل شود.

بر اساس همین فلسفه بود که در آغاز این هفته دولت چهره ای نو یافت و در فرم کار وزارتخانه ها تغییراتی بعمل آمد و چند سازمان جدید ایجاد شدند تا بتوانند برنامه های وسیع انقلابی ایران را در زمینه رفاه

و پیشرفت با توجه به امکانات وسیعی که فراهم آمده عملی سازند و برخلاف نظر آن عده از نخطه گران منفی باینکه مدعی شده اند دگرگونی دولت نشانه شکست برنامه های دولت حزبی است باید گفت تغییرات نشانه واقع بینی دولت و نمودار این واقعیت است که حزب و دولت حزبی ما با ارزشیابی برنامه ریزی صحیحی که دارد بنمططور ایجاد تحریک بیشتر و هم آهنگ ساختن برنامه ها دست به این تغییرات زده اند (صحیح است).

جا دارد که به رئیس دولت خدمتگزار حزبی تبریک بگوئیم و آرزو کنیم دولت با نیروی تازه ای که یافته است بتواند پیش از طریق پیشبرد هدفهای انقلاب ایران توفیق خدمت بدست آورد بخصوص که رهبر انقلاب ایران بهنگام معرفی وزرای جدید خط مشی و برنامه های آینده را به وضوح مشخص فرمودند و با جهان بینی و وسعت نظری خاص خود در هر زمینه او امری روشن صادر فرمودند که هر جمله از آن میتواند عنوان سخنی و مطلبی جداگانه باشد.

اجازه فرمائید بدو نکته از فرمایشات رهبر انقلاب ایران اشاره کنم که يك مطلب را چون شاه بیت فرمایشات رهبر انقلاب میدانم انتخاب کرده ام و دیگری مربوط به تخصص و کار من است.

مطلبی را که بعنوان شاه بیت فرمایشات طراح انقلاب ایران عنوان میکنم اشاره ای بود که به استعمار داخلی کردند و فرمودند باید در آمد تولید کننده روستائی با درآمد شهر نشینان یکسان شود و این مطلبی است که باید وجه همت دولت قرار گیرد و بخصوص یادآوری میکنم مبارزه پی گیر دولت با گرانی نباید ضررش متوجه تولید کننده روستائی شود بلکه باید با قطع کردن دست واسطه ها و دلالها و میدان دارها و پیگیری از اجحاف پاره ای از اصناف در آمد تولید کننده روستائی را بالا برد و اگر واسطه ها باقی بمانند فشاری که دولت به کنترل قیمتها دارد مستقیماً به کشاورز جیرفتی و باغدار مازندرانی ضرر میزند و او را از تولید بیشتر و عرضه محصول بهتر باز میدارد و رفاه بیشتر شهر نشینان و پایتخت نشینان مستقیماً ضررش متوجه کشاورزان زحمت کش میشود.

بدیهی است در کنار این اقدام یعنی بالا بردن سطح

در آمد کشاورز با تعیین قیمت واقعی فرآورده های کشاورزی باید نیازهای کشاورزان هم بصورت صحیح و سالمی برکنار از تظاهر و تشریفات و با قیمت های تمام شده و ارزان در اختیار آنها قرار گیرد تا آنچه مورد نظر شاهنشاه عزیز ماست تحقق یابد (احسن).

مطلب دیگری که شاهنشاه عنوان فرمودند مربوط به وظایف وزارت اطلاعات و جهانگردی است و اینکه باید ایران را بطرز صحیح بدینا بشناسانیم و از وسایل ارتباط جمعی درست استفاده کنیم. این مطلب بسیار مهمی است که میتوان آنرا در دو قسمت مورد تجزیه و تحلیل قرار داد که قسمت اول مربوط بمعرفی ایران بدنیاست که همانطور که شاهنشاه آریامهر فرمودند کار مشکلی نیست زیرا دنیای امروز ایران و شاهنشاه ایران را بخوبی میشناسند و کمتر روزی است که در جراید و رادیو و تلویزیونهای جهان خبری و تفسیری درباره ایران و اقدامات رهبر انقلاب ایران نباشد ولی نکته مهم این است که باید از این زمینه مساعد استفاده کرد و ایران امروز را با استفاده از شیوه های نو تکنیک امروز بدنیاشناساند.

البته باید توجه داشت که ایران امروز فقط تهران و اصفهان و شیراز و چند شهر بزرگ دیگر نیست بلکه در هر گوشه ایران سوره ای برای تهیه فیلم و پوستر و کتاب و جزوه هست و بخصوص باید از اینها استفاده کرد و از اعماق بلوچستان که بصورت يك کارگاه ساختمانی در آمده، از معادن مس و ذغال کربان و مزارع جیرفت، از برنامه های عمرانی و کشاورزی خراسان و سرخس، از کردستان و تحولات چشمگیری از آذربایجان و صنایع سبک و سنگین آن و بالاخره برنامه های کوچک و بزرگی که در هر گوشه ایران بچشم میتواند خورد و هر يك از آنها بتواند سوره برنامه ای برای رادیو و فیلمی برای تلویزیون و بالاخره سوره ای برای شناساندن چهره ایران امروز بجهانیان باشد استفاده کرد (صحیح است).

همین دشت مغان که چند روز قبل ما از آن دیدن کردیم و برنامه ای که در آن پیاده شده و در دست اجرا است، کانال عظیم، سد بزرگ، دریاچه زیبا و مزارع سرسبز آن و هزاران کارگر و صدها ماشین کوچک و بزرگ بقدری عظیم بود که همه ما را تحت تأثیر قرارداد و اذعان

میکنم خود من تا آنروز تنها مطلبی که در مورد مغان میدانستم ایجاد سدی بر روی آریس و تهیه آب برای کشاورزی بود در حالیکه موضوع خیلی مهمتر از این حرفهاست.

اینهارا باید برای ملت ایران بازگو کرد و برنامه‌ها را برکنار از تظاهر و تشریفات بصورت فیلمهای مستند در معرض تماشای همگان قرار داد. لازم است در اینجا باین مطلب اشاره کنم که جامعه انقلابی ایران دیگر نیاز به مرشد های چپ و راست ندارد و فریب کسانی را که ماسک سرباز راستین انقلاب بچهره زده و با کتمان تحولات عظیم عصر انقلاب بانکیه برانداخته های مالی باد آورده خودو اطرافیان هیاهو راه میاندازند نخواهد خورد و بموقع خود ماسکها را کنار خواهد زد و چهره واقعی آنها را معرفی خواهند نمود و اجازه نمیدهد کسانی که هنوز هم طرز تفکر فئودالیتنه دارند بار دیگر خود را در پیای صفوف مردم جایزنند و بابه‌گیری از نیروی مردم امیال خود را عملی سازند.

اکنون با اغتنام فرصت اشاره‌ای به شورای حزب ایران نوین استان آذربایجان شرقی که در شهر تاریخی مراغه تشکیل شد و یکی از شکوهمندترین اجتماعات حزب مادر این استان قهرمان پرور بود بکنم بخصوص که جوانان پرشور حزب ما در برگزاری این شورا نقش اساسی داشتند و احساساتی که نسبت بمسائل ملی و میهنی بصورت سخنرانی و اجرای برنامه‌های هنری ابراز داشتند بقدری شور انگیز و افتخار آفرین بود که همه شرکت کنندگان را تحت تأثیر قرارداد و بطور کلی باید بگویم چه در جلسات علنی و چه در کمیسیونها بیشتر همین جوانان بودند که مسائل مختلف منطقه‌ای و مملکتی را عنوان می نمودند و با آگاهی و بینش تجزیه و تحلیل کردند (صحیح است).

ریاست این شورا را هم مسلک روحانی وزیر هوشمند کشاورزی و منابع طبیعی بعیده داشت و هم مسلک ارزشمند مانوچهر کلایلی دبیر کل اندیشمند حزب ایران نوین و گروه کثیری از مقامات مرکزی حزب و دبیران حزبی سراسر کشور و نمایندگان کمیته ها و سازمانهای مختلف، کشاورزان، کارگران، زنان، جوانان، سپاهیان انقلاب، انجمنهای محلی و انجمنهای شهر و

شهرستان و استان سراسر استان آذربایجان شرقی شرکت داشتند. قبل از شروع کار شورا شرکت کنندگان همراه با هزاران نفر از مردم مراغه طی آئین شکوهمندی بیکره رهبر انقلاب ایران را گلباران کردند و شورا کار خود را با قرائت عریضه تلگرافی به پیشگاه شاهنشاه آریامهر آغاز کرد.

طی سه جلسه علنی شورا که صبح و عصر تشکیل شد رئیس شورا و تنی چند از مقامات مرکزی حزب در زمینه برنامه‌های حزبی و مملکتی و مسائل ملی و میهنی سخن گفتند و چند نفر از نمایندگان سازمانهای حزبی در استان آذربایجان شرقی و نمایندگان طبقات مختلف مردم نیازهای محلی و منطقه‌ای را عنوان کردند و برنامه های حزب را در نقاط مختلف تشریح نمودند.

آنگاه کمیسیونهای پنج گانه شورا کار خود را آغاز کردند و طی چند جلسه طولانی امور شهری و عمرانی، امور اجتماعی، امور مربوط به توسعه و گسترش حزب و امور مربوط به سازمانهای وابسته را مورد بحث و گفتگو و تجزیه و تحلیل قراردادند و کمیسیون نتیجه گیری با توجه به گزارش این کمیسیونها قطعنامه‌ای در ۳۲ ماده تهیه کرد که در جلسه اختتامیه شورا بتصویب رسید و انتشار یافت که قسمتی مربوط به برنامه های حزبی است که انجام خواهد شد و امیدوارم که آن قسمت هم که مربوط بدستگاههای اجرائی است با توجه به امکانات مملکت و اولویت برنامه‌ها تحقق یابد.

در این شورا دبیر کل حزب ایران نوین طی سخنانی فلسفه انقلاب ایران را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد و ضمن تشریح حکومتهای دموکراسی غربی و کمونیست راهی را که شاهنشاه ایران بسا توجه بفلسفه اسلامی و سنن و روحیات ایرانی انتخاب فرموده اند شاهراه سعادت و خوشبختی خواندند.

انقلاب ایران انسانها را فدای پیشرفت برنامه‌های توسعه اقتصادی و صنعتی نمیکند بلکه توسعه را برای انسانها میخواهد زیرا فلسفه انقلاب ایران انسانی است (صحیح است).

دبیر کل حزب ایران نوین در قسمت دیگری از سخنان خود گفت که باید برای محو باقیمانده آثار

فکری سیستم فئودالیتنه مبارزه کنیم و به تربیت انسانها همت بگذاریم زیرا آدم سازی از انجام برنامه عمرانی مهمتر است و ما هم در داخل حزب خودمان خدمتگزاران را تأیید و تقویت خواهیم کرد و کسانی را که هنوز هم در اندیشه فرصت طلبی و استفاده جوئی هستند محکوم میکنیم و از صفوف خود میرانیم و در عین حال معتقدیم هر فرد حزبی میتواند و باید آزادانه اظهار وجود و عقیده کند و نظم و دیسپلین حزبی را هم رعایت نماید تا دچار هرچ و مرج نشویم زیرا حزب ما به آزادی عمل انسانها اعتقاد دارد و با توجه به همین برنامه و تلاش دهساله ما بوده است که موقیبت‌های حزب ایران نوین مدعیان و معاندین را بفکر ایجاد تشکیلاتی نظیر حزب ایران نوین انداخته و بهوس افتاده‌اند و می گویند ما هم هستیم ولی توجه ندارند که تنها حرف زدن کافی نیست و باید کار و کوشش کرد (صحیح است).

دبیر کل حزب در قسمت دیگری از سخنان خود با بیان تحولات مملکتی و رفاه و امنیتی که در پرتو انقلاب بدست آمده متذکر شد که نباید این تأمین و آسایش ما را غافل کند زیرا تمام ممالک قدرتمندگیتی هنگامی به انحطاط رفته که دچار خواب غفالت شدند ولی در عین حال که ما قدرت نظامی کافی داریم و بادور اندیشی شاهنشاه آریامهر از سالهای پیش نیروی دفاعی مملکت ما تقویت شده ولی ما هم باید بیدار و هوشیار بشت سر این نیروها آماده باشیم (احسن است).

یک مطلب دیگر را هم از سخنان دبیر کل حزب ایران نوین یادآور میشوم و آن مربوط به انتخاب کاندیداها بود که خطمشی و روش حزب ما را روشن کرد که گفت ماصالح مملکت را فدای کرسی نخواهیم کرد و بدنبال کسانی که نیروی بیشتری در اختیار دارند و میتوانند با امکانات مالی و به نسبت گروهی را بسوی خود بکشانند نمیرویم زیرا پنج کرسی بیشتر یا کمتر اثری در کار ما ندارد ولی آنچه مهم است این است که نباید اصالت و واقعیت انقلاب ایران از بین برود و ما این کار را برای دیگران میگذاریم تا بسراغ قدرتمندان که پول و وسیله دارند و می توانند عده‌ای را مأمور چپ و راست کنند بروند ولی ما هم بیکار نخواهیم نشست و مبارزه‌ای

بی پایان با این عوامل آغاز میکنیم زیرا ما بدنبال سربازان واقعی انقلاب و خدمتگزاران شاه و ملت هستیم (احسن است).

نایب رئیس - آقای مظهری وقت جنابعالی تمام شد.

مظهری - اینها قسمتی از سخنان دبیر کل حزب ما بود که مختصراً عنوان کردم تا در تاریخ مشروطیت و صورتجلسات مجلس انقلاب ایران ضبط شود و باقی بماند و گرنه همه کسانی که در شورای حزب مادر آذربایجان شرقی سخن گفتند چه رئیس شورا و مقامات حزبی و چه افراد محلی همه پیرامون اصالت فلسفه انقلاب ایران و بررسی و تجزیه و تحلیل برنامه‌های انقلابی مملکت صحبت کردند ولی افسوس که این بار هم مردم ایران دور از خبرهای تشریفاتی در جریان گفت و شنود و نتیجه گیریهای کارشورا قرار نگرفتند و برآستی که شورا انگیز بود وقتی دیدیم که کشاورز ساده دل مراغه‌ای، روحانی روشن بین و میانه‌ای، کارگر آزاده تبریزی، دانشجوی روشن و واقع بین آذربایجانی و سایر کسانی که در این شورا سخن گفتند چگونه به ایران زمین و شاهنشاه آریامهر عشق میورزند و فلسفه انقلاب اصیل ایران را تجزیه و تحلیل میکنند و این همان منکته‌ای است که حزب ما بدنبال آن میرود، شناخت فلسفه ایران و بالابردن سطح دانش و بینش مردم و گرنه این واقعیت غیر قابل انکار است که برنامه‌های عمرانی در هر سطح ایرانی که انجام شود اگر اندیشه مردم جایی نداشته باشد بازده‌ای را که میبایست داشته باشد نخواهد داشت و جامعه‌ای را که افرادش فلسفه انقلاب خود را نشناختند و برنامه‌ها و روشهای آنرا ندانند نمیتوان جامعه انقلابی دانست و ایکاش وسایل ارتباط جمعی و بخصوص تلویزیون در این طریق برنامه‌هایی برکنار از تظاهر و تملق شعار گونه بر مبنای واقعیت و اصالت انقلاب و اندیشه‌های انسانی رهبر انقلاب ایران تهیه کنند و کسانی هم که داعیه لیدری و مرشد پروری دارند ابتدا خود با این مسائل آشنائی پیدا کنند و آنگاه بجای هیاهو و جنجال توخالی به تجزیه و تحلیل فلسفه انقلاب بپردازند و اگر هم نارسائی و کمبودی دیدند تذکر بدهند و اگر هم توانستند راه حلی ارائه دهند

و گر نه خود را در آشنا معرفی کردن و بر نامه های مملکتی را نخطه نمودن نه تنها برای مملکت نتیجه ای نخواهد داشت و کمکی به پیشرفت آنها هم نخواهد کرد مالا خدمتی است به کسانی که نمیخواهند و نمیتوانند همستگی و همکاری ملت ایران را ببینند.

آرزو میکنم دولت خدمتگزار حزبی ماباچهره ای نو و خوبی تازه که یافته است بتواند بیشتر و بهتر در جهت تحقق بخشیدن به آرمانهای شاهنشاه آریامهر و انقلاب ایران توفیق بدست آورد (احسنت - احسنت).

۳- تصویب صورت جلسه های روز سه شنبه (۳) و پنجشنبه (۵) اردیبهشت ماه ۱۳۵۳

نایب رئیس - وارد دستور میشویم نسبت بصورت جلسه های روز سه شنبه سوم و پنجشنبه پنجم اردیبهشت ماه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه ها تصویب میشود.

۴- قرائت استعفا نامه آقای دکتر عزت الله یزدان پناه از نمایندگی مجلس شورای ملی

نایب رئیس - استعفا نامه آقای دکتر یزدان پناه نماینده شهسوار قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

چون حسب الامر مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر بعصوبت هیئت دولت مفتخر گردیدم با اظهار کمال تشکر و سپاس از محبت و راهنمایی های ارزنده مقام ریاست و همچنین الطاف بی پایان نمایندگان محترم مجلس شورای ملی که در طول مدت نمایندگی نسبت باینجانب مبذول فرمودند بدینوسیله استعفا خود را از سمت نمایندگی مجلس شورای ملی تقدیم میدارم.

باشایسته ترین احترامات - عزت الله یزدان پناه

۵- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دادگستری راجع بتنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات محترکان و گران فروشان و ارسال به مجلس سنا

نایب رئیس - گزارش شور دوم تنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات محترکان و گران فروشان مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون دادگستری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۱۳۵۳/۲/۵ با حضور آقای قوام صدوری وزیر مشاور و آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری و آقای رهبری معاون وزارت تعاون و امور روستاها لایحه شماره ۶۹۳۸۴ - ۱۳۵۲/۱۰/۱۰ دولت راجع به تنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات محترکان و گران فروشان را که گزارش شور اول آن شماره ۱۱۲۰ چاپ شده است با توجه به پیشنهادات رسیده با اصلاحی بشرح زیر بتصویب رسانید.

اینک گزارش شور دوم آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون تنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات محترکان و گران فروشان

ماده ۱۵۵۱ - هر شخص حقیقی یا حقوقی که کالاهای مورد احتیاج ضروری عامه را بیش از میزان و مدت تعیین شده پنهان نموده و با اعلام دولت ظرف مهلت مقرر نسبت به عرضه آن برای فروش ب مردم یا دولت اقدام ننماید علاوه بر ضبط کالای مزبور ب نفع دولت در صورتیکه کالای ضروری درجه یک باشد به حبس جنائی درجه یک از سه تا پانزده سال و هرگاه کالای ضروری درجه ۲ باشد به حبس جنائی درجه ۲ از دو تا ده سال محکوم میشود. هرگاه معلوم گردد که اقدام مرتکب بقصد اختلال در امنیت و ایجاد تزلزل در اقتصاد عمومی کشور بوده مجازات او اعدام است.

تبصره ۱۵ - دولت در هر موقع و برای هر مدت که لازم بداند صورت کالاهای ضروری درجه یک و دو مورد احتیاج عامه همچنین مدت و میزان مجازات نگاهداری برای هر کالا را با توجه بگردش کار و قدرت تولید و سایر عوامل تعیین و بطریق مقتضی با اطلاع عموم مپرساند.

تبصره ۲۵ - تعیین تکلیف کالا پس از کشف و ضبط بموجب آئین نامه ای است که بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۵۵ - دولت میتواند در موارد لزوم از پیشگاه

اعلیحضرت همایون شاهنشاه استدعا نماید رسیدگی به جرائم مذکور در ماده یک این قانون در هر نقطه از نقاط کشور و به هر مدت که مقتضی باشد با تصویب معظم له بدادگاههای نظامی واگذار گردد.

ماده ۳۵۵ - کشاورزان و مدیران عامل شرکتهای سهامی زراعی و تعاونیهای تولید و تعاونیهای روستائی کشور که بر اساس قرارداد های مربوط تولیدات مورد تعهد خود را بدون عذر موجه بسازمان مرکزی تعاون روستائی و یا سازمان تعاون مصرف شهر و روستا بقیمت های اعلام شده از طرف دولت نفروشدن بحسب جنحه ای از سه ماه تا یکسال محکوم خواهند شد.

کلیه سازمانها و دستگاههایی که تمام یا قسمتی از بودجه آنها وسیله دولت تأمین میشود یا اکثریت سهام آنها متعلق بدولت است مکلفند احتیاجات خود از مواد تولیدی شرکتهای کشاورزان نامبرده بالا را وسیله سازمان تعاون مصرف شهر و روستا و یا سازمان مرکزی تعاونی روستائی ایران خریداری نمایند.

هرگاه امکانات دو سازمان اخیر الذکر کافی برای تأمین احتیاج سازمانها و دستگاههای درخواست کننده نباشد مراتب ب آنها اعلام خواهد شد تا به ترتیب که میسر باشد نسبت به تهیه و تأمین بقیه مواد مورد احتیاج خود از بازارهای داخل یا خارج کشور رأساً اقدام نمایند.

ماده ۴۵۵۱ - هر شخص حقیقی یا حقوقی کالا یا مصنوعات یا فرآورده های خود را از نرخ مقرراتر بفروشد و یا اجرت و یا دستمزد خدمات را از ائد بر میزان مقرر دریافت دارد و یا ظاهراً با نرخ مقرر و معمولی معامله کرده و کی عملا وجه بیشتری دریافت نماید و یا بابکار بردن مواد از نوعی که از لحاظ کیفیت نامرغوب و پائین تر است مشخصات کالا و یا مصنوعات و یا فرآورده ها و یا ارزش خدمات را پائین بیاورد و یا از

حیث وزن و یا مقدار کمتر تحویل مشتری بدهد و یا تمهیدی بکاربرد که وجه بیشتری از مشتری دریافت دارد همچنین هر فرد صنفی که از عرضه و فروش کالا یا مصنوعات و یا فرآورده ها خودداری کند بحسب جنحه ای از سه ماه تا سه سال و یا بجزای نقدی از ده هزار ریال تا پانصد هزار ریال و یا بهر دو مجازات محکوم میشود

بعلوه دادگاه میتواند بحسب اهمیت موضوع پروانه کسب متخلف را لغو و یا محل کسب او را تا یکسال تعطیل کند.

تبصره ۱ - دولت مجاز است از محل های کسبی که طبق این ماده تعطیل میشود برای توزیع همان کالا یا کالاهای ضروری دیگر بدون پرداخت حق کسب و پیشه در مدت تعطیل استفاده نماید بقیمت های کالاهای متعلق بمتخلف که در محل کسب باقیمانده پس از فروش بنرخ مقرر بصاحب آن پرداخت خواهد شد و هرگاه محل کسب استیجاری باشد مال الاجاره آن در مدت استفاده از طرف دولت پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲۵ - نرخ کالاها و مصنوعات و فرآورده ها همچنین اجرت و یا دستمزد خدمات از طرف دولت یا سازمان های تعیین شده وسیله دولت تعیین و آگهی میشود.

باز پرس و دادستان انجام خواهد شد و برای هردادگاه که بطور ثابت یا سیار تشکیل میشود به تعداد مورد لزوم کارمنداداری تعیین میگردد.

تبصره - ترتیب انتخاب دادرسان و کارمندان اداری و حوزه صلاحیت و طرز رسیدگی دادگاهها و نحوه اجراء احکام و تشکیلات سازمان نظارت بموجب آئین نامه ای خواهد بود که از طرف وزارت جنگ تهیه و بتصویب هیئت وزیران میرسد.

ماده ۷ - منظور نظارت و مراقبت در امور احکام دادگاههای مذکور در ماده ۶ برای يك یا چند منطقه سازمانی از طرف سناده بزرگ ارتشاران بنام سازمان نظارت تشکیل خواهد شد و دادگاههای نامبرده مکلفند يك نسخه از احکام صادر را بلافاصله پس از صدور بسازمان نظارت ارسال نمایند.

ماده ۸ - رئیس دادگاه بدوی در صورت مشاهده یا دریافت شکایت یا حصول اطلاع از گرانفروشی و یا سایر تخلفات مندرج در ماده ۴ این قانون پس از انجام تحقیقات لازم بموضوع رسیدگی و حکم مقتضی صادر خواهد کرد.

تبصره - احکام محکومیت صادر از دادگاههای بدوی بلافاصله بموقع اجرا گذارده میشود.

هرگاه محکومیت زائد بر سه ماه حبس و یا پنجاه هزار ریال جزای نقدی و یا تعطیل محل کسب پیش از یکماه باشد محکوم علیه حق دارد پس از ابلاغ حکم بلافاصله تقاضای تجدید نظر نماید.

ماده ۹ - در صورتیکه مرتکب شخص حقوقی باشد مسئول مدیرعامل و یا کسانی هستند که تصدی امور شخص حقوقی را به عهده دارند و در مورد شخص حقیقی حسب مورد مسئول صاحب پروانه یا مباشر عمل است.

ماده ۱۰ - در صورت انقضای مدت اجرای این قانون در نیروهای مسلح شاهنشاهی پرونده هائی که بصورت حکم قطعی منتهی نشده است بمراجع صالح جهت رسیدگی ارسال میگردد.

ماده ۱۱ - دولت در هر موقع که اجرای تمام یا هر يك از مقررات موضوع مواد ۱ و ۳ و ۴ این قانون را ضروری تشخیص دهد مراتب را ضمن تعیین

منطقه یا مناطق مشمول اجرای این مقررات و مدت اجرای آن برای اطلاع عامه آگهی خواهد کرد. در نقاطی که هر يك از مقررات این قانون اجرا میشود قوانین و مقررات مغایر موقوف الاجراء خواهد ماند و در سایر نقاط همچنین در پایان مدت اجرای این قانون در تقاضای اعلام شده قوانین و مقررات موجود کماکان اجراء میشود.

مخبر کمیسیون دادگستری -

دکتر سید محمد رضا تنکابنی

گزارش شور دوم از کمیسیون کشور

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشور در جلسه ۱۳۵۳/۲/۵ با حضور نمایندگان دولت لایحه تنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات محتکران و گرانفروشان را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۱۲۰ چاپ شده است مطرح کرد و گزارش کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور دوم آنرا بمجلس شورای ملی

تقديم میدارد.

مخبر کمیسیون کشور - رضا سجادی

گزارش شور دوم از کمیسیون تعاون و امور روستاها

بمجلس شورای ملی

کمیسیون تعاون و امور روستاها با حضور نمایندگان دولت لایحه تنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات محتکران و گرانفروشان را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۱۲۰ چاپ شده است مطرح و گزارش کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور دوم آنرا بمجلس شورای ملی

تقديم میدارد.

مخبر کمیسیون تعاون و امور روستاها -

مهندس خسروی

گزارش شور دوم از کمیسیون نظام

بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۱۳۵۳/۲/۷ با حضور

تیمسار سهبید کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه تنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات محتکران

تبصره ۲ - تعیین تکلیف کالاهای از کشف و ضبط بموجب آئین نامه ای است که بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

نایب رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده اول رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - دولت میتواند در موارد لزوم از پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاه استدعا نماید رسیدگی به جرائم مذکور در ماده ۱ این قانون در هر نقطه از نقاط کشور و بهر مدت که مقتضی باشد با تصویب معظم له بدادگاههای نظامی واگذار گردد.

نایب رئیس - در ماده ۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - کشاورزان و مدیران عامل شرکتهای سهامی زراعی و تعاونیهای تولید و تعاونیهای روستائی کشور که بر اساس قراردادهای مربوط تولیدات مورد تعهد خود را بدون عذر موجه بسازمان مرکزی تعاون روستائی و یا سازمان تعاون مصرف شهر و روستا بقیمت های اعلام شده از طرف دولت ن فروشند بحسب جنه ای از سه ماه تا یکسال محکوم خواهند شد.

کلیه سیازمانها و دستگاههایی که تمام یا قسمتی از بودجه آنها وسیله دولت تأمین میشود یا اکثریت سهام آنها متعلق بدولت است مکلفند احتیاجات خود از مواد تولیدی شرکتهای و کشاورزان نامبرده بالا را وسیله سازمان تعاون مصرف شهر و روستا و یا سازمان مرکزی تعاونی روستائی ایران خریداری نمایند.

هرگاه امکانات دو سازمان اخیر الذکر کافی برای تأمین احتیاج سازمانها و دستگاههای درخواست کننده نباشد مراتب آنها اعلام خواهد شد تا بهر ترتیب که میسر باشد نسبت تهیه و تأمین بقیه مواد مورد احتیاج

و گرانفروشان را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۱۲۰ چاپ شده است مطرح و گزارش کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور دوم آنرا بمجلس شورای ملی تقديم میدارد.

رئیس کمیسیون نظام - سرلشکر فضل الله همایونی

گزارش شور دوم از کمیسیون اقتصاد

بمجلس شورای ملی

کمیسیون اقتصاد در جلسه ۱۳۵۳/۲/۷ با حضور آقای دکتر معتمد وزیرى معاون وزارت اقتصاد لایحه تنظیم توزیع کالاهای مورد احتیاج عامه و مجازات محتکران و گرانفروشان را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۱۲۰ چاپ شده است مطرح و گزارش کمیسیون دادگستری را عیناً تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش شور دوم آنرا بمجلس شورای ملی تقديم میدارد.

رئیس کمیسیون اقتصاد - دکتر احمد رفیعی

نایب رئیس - ~~مهندس لول~~ مطرح است. قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱ - هر شخص حقیقی یا حقوقی که کالاهای مورد احتیاج ضروری عامه را بیش از میزان و مدت تعیین شده پنهان نموده و با اعلام دولت ظرف مهلت مقرر نسبت به عرضه آن برای فروش ب مردم یا دولت اقدام ننماید علاوه بر ضبط کالای مزبور ب نفع دولت در صورتیکه کالای ضروری درجه يك باشد بحسب جنائی درجه يك از سه تا پانزده سال و هرگاه کالای ضروری درجه ۲ باشد بحسب جنائی درجه ۲ از دوتا ده سال محکوم میشود. هرگاه معلوم گردد که اقدام مرتکب بقصد اخلال در امنیت و ایجاد تزلزل در اقتصاد عمومی کشور بوده مجازات او اعدام است.

تبصره ۱ - دولت در هر موقع و برای هر مدت که لازم بداند صورت کالاهای ضروری درجه يك و دو مورد احتیاج عامه همچنین مدت و میزان مجاز انگاهداری برای هر کالا را بانوجه بگردش کار و قدرت تولید و سایر عوامل تعیین و بطریق مقتضی با اطلاع عموم میرساند.

خود از بازارهای داخل یا خارج کشور رأساً اقدام نمایند.

نایب رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - هر شخص حقیقی یا حقوقی کالا یا مصنوعات یا فرآوردههای خود را از نرخ مقرر گرانتر بفروشد و یا اجرت و یا دستمزد خدمات را از اندر میزان مقرر دریافت دارد و یا ظاهراً با نرخ مقرر و معمولی معامله کرده ولی عملاً وجه بیشتری دریافت نماید و با بکار بردن موادی از نوعی که از لحاظ کیفیت نامرغوب و پائینتر است مشخصات کالا یا مصنوعات و یا فرآوردهها و یا ارزش خدمات را پائین بیاورد و یا از حیث وزن و یا مقدار کمتر تحویل مشتری بدهد و یا تمهیدی بکار برد که وجه بیشتری از مشتری دریافت دارد همچنین هر فرد صنفی که از عرضه و فروش کالا یا مصنوعات و یا فرآوردهها خودداری کند بحسب جنحه ای از سه ماه تا سه سال و یا جزای نقدی از ده هزار ریال تا پانصد هزار ریال یا بهر دو مجازات محکوم میشود بعلوه دادگاه میتواند حسب اهمیت موضوع پروانه کسب مختلف را لغو و یا محل کسب او را تا یکسال تعطیل کند.

تبصره ۱۵ - دولت مجاز است از محل های کسی که طبق این ماده تعطیل میشود برای توزیع همان کالا یا کالاهای ضروری دیگر بدون پرداخت حق کسب و پیشه در مدت تعطیل استفاده نماید بهای کالاهای متعلق بمتخلف که در محل کسب باقیمانده پس از فروش بنرخ مقرر بصاحب آن پرداخت خواهد شد و هرگاه محل کسب استیجاری باشد مال الاجاره آن در مدت استفاده از طرف دولت پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲ - نرخ کالاها و مصنوعات و فرآوردهها همچنین اجرت یا دستمزد خدمات از طرف دولت یا سازمان های تعیین شده وسیله دولت تعیین و آگهی میشود.

تولید کنندگان یا وارد کنندگان یا فروشندهگان مکلفند اسناد و اطلاعات مربوط بقیمتها را که بمنظور بررسی و تعیین

قیمت تمام شده کالا یا کنترل قیمتها مورد نیاز باشد بطور صحیح در اختیار مرجعی که دولت تعیین مینماید بامورین رسمی قرار دهند.

در صورت عدم ارائه اطلاعات مزبور بدون عذر موجه در مهلت مقرر مستنکف بحسب جنحه ای از سه ماه تا سه سال محکوم میشود و بعلوه دولت رأساً اقدام به تعیین نرخ کالا خواهد کرد.

نایب رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - دولت میتواند در موارد لزوم از پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاه استدعا نماید رسیدگی بجرائم مندرج در ماده چهار این قانون در تمام کشور یا در هر منطقه از مناطق کشور و بهر مدت که مقتضی باشد با تصویب معظم له به دادگاههای بدوی و تجدید نظر که بتعداد لازم برای این منظور در نیروهای مسلح شاهنشاهی تشکیل میشود واگذار گردد.

تبصره - دولت منطقه یا مناطق مشمول اجراء این ماده را قبلاً برای اطلاع عامه آگهی خواهند کرد.

نایب رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - دادگاه بدوی از یک نفر و دادگاه تجدید نظر از سه نفر از افسران نیروهای مسلح شاهنشاهی تشکیل میشود رسیدگی در دادگاههای مذکور بدون دخالت باز پرس و دادستان انجام خواهد شد و برای هر دادگاه که بطور ثابت یا بسیار تشکیل میشود به تعداد مورد لزوم کارمند اداری تعیین میگردد.

تبصره - ترتیب انتخاب دادرسان و کارمندان اداری و حوزه صلاحیت و طرز رسیدگی دادگاهها و نحوه اجراء احکام و تشکیلات سازمان نظارت بموجب آئین نامه ای

خواهد بود که از طرف وزارت جنگ تهیه و بتصویب هیئت وزیران میرسد.

نایب رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۷ - بمنظور نظارت و مراقبت در امور احکام دادگاههای مذکور در ماده ۶ برای يك یا چند منطقه سازمانی از طرف ستاد بزرگ ارتشتاران بنام سازمان نظارت تشکیل خواهد شد و دادگاههای نامبرده مکلفند يك نسخه از احکام صادر را بلافاصله پس از صدور بسازمان نظارت ارسال نمایند.

نایب رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۸ - رئیس دادگاه بدوی در صورت مشاهده یا دریافت شکایت یا حصول اطلاع از گرانفروشی و یا سایر تخلفات مندرج در ماده ۴ این قانون پس از انجام تحقیقات لازم بموضوع رسیدگی و حکم مقتضی صادر خواهد کرد.

تبصره - احکام محکومیت صادر از دادگاههای بدوی بلافاصله بموقع اجرا گذارده میشود. هرگاه محکومیت زائد بر سه ماه حبس و یا پنجاه هزار ریال جزای نقدی و یا تعطیل محل کسب بیش از یکماه باشد محکوم علیه حق دارد پس از ابلاغ حکم بلافاصله تقاضای تجدید نظر نماید.

نایب رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده ۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتخواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۹ - در صورتیکه مرتکب شخص حقوقی باشد

مسئول مدیر عامل و یا کسانی هستند که تصدی امور شخص حقوقی را برعهده دارند و در مورد شخص حقیقی حسب مورد مسئول صاحب پروانه یا مباشر عمل است.

نایب رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ آقای سمیعی بفرماید.

سمیعی - عرض کنم در ماده يك این لایحه که از آن گذشتیم يك نارسائی وجود داشت که بعلمت آن نارسائی این ماده ۹ وجود آمد. (مظهری - ماده يك که تصویب شد) من مبتدای عرضم را گفتم بعد متوجه خبرش میشوید. آقای مظهری فکر می کنم بهتر باشد در ماده يك گفته شده بود راجع بمجازات شخصیت های حقوقی، که مسلماً باین نتیجه میرسیم که يك شخصیت حقوقی را نمیشود مجازات کرد. باید يك فردی را پیدا کرد که مسئولیت آن شرکت یا آن شخصیت حقوقی را داشته باشد تا آن مسئول و مدیر را بخاطر آن جرمی که مرتکب شده مجازات بکند نتیجه این شد که آمدید تبصره ۲ ماده ۸ را که در گزارش شور اول وجود داشت و الان در این لایحه وجود ندارد در گزارش شور دوم این را تبدیل کردند به يك ماده مستقلی، بنام ماده ۹. چرا این کار را کردند برای اینکه نقضی که در لایحه وجود داشته از بین برود و این مربوط به ماده يك و مربوط به آن شخصیت های حقوقی است که بنده بآن اشاره کردم که این نقض هنوز وجود دارد و ازین نرفته یعنی يك نارسائی وجود دارد. شما در ماده ۹ که الان مطرح است نوشته اید در صورتیکه مرتکب شخص حقوقی باشد بطور اعم و بطور کلی گفته شده است که مرتکب، مرتکب چه؟ کجا؟ مربوط به کدام ماده ۹، مربوط به کدام تبصره؟، مربوط به چه چیز؟، این کلمه مرتکب اینجا نارسا است و نمیرساند مطلب را و نمیشود آنرا کافی دانست برای این لایحه، و اما مسئله این است که فکر کردید برای اینکه لایحه دوباره به مجلس سنا برنگردد این ماده ۹ را باین شکل بوجود بیاورید در حالی که من شخصاً معتقد هستم و البته فراکسیون ما هم این اعتقاد را دارد که این لایحه باید به مجلس سنا برود چرا؟ برای اینکه تغییرات اساسی در این لایحه داده شده، اولاً این لایحه قبلاً ده ماده

بوده حالا بازده ماده شده ، این لایحه قبلاً تبصره هایش بیشتر بوده و حالا کمتر شده ...

نایب رئیس - آقای سمیعی ، در این تردیدی نیست که این لایحه به مجلس سنا خواهد رفت بنابراین اگر فرمایشی در خصوص خود ماده دارید بفرمائید .
سمیعی - از تذکر جناب آقای رئیس تشکر می کنم ، که فرمودند این لایحه به مجلس سنا خواهد رفت . بنابراین بنده از این موقعیت استفاده می کنم و عرض می کنم ، حالا که به مجلس سنا می رود برای اینکه ما يك لایحه نارسائی را تصویب نکنیم و فردا که بصورت قانون در می آید دستگاههای اجرائی و قضائی در مورد آن دچار اشکال نشوند بیائیم این نارسائی را از بین ببریم ، علاجش چیست ؟ علاجش پیشنهادی است که جناب آقای فخر طباطبائی هم مسلك ما فرموده بودند و پیشنهاد این بود که « در کلیه موارد مذکور در این قانون هرگاه مرتکب شخص حقوقی باشد مدیر مسئول مجازات مقرر محکوم خواهد شد » در صورتیکه اینجا نوشته اگر مرتکب شخص حقوقی باشد و این رسانست ، آئین نامه هم بما اجازه میدهد که ما بیائیم پیشنهاد ایشان را که من فکر می کنم منطقی و اصولی است و قبلا هم در کمیسیون مورد نظر و تصویب آقایان قرار گرفته بود و نماینده محترم دولت هم قبول کرده بود و نظر فرآکسیون ما هم هست قبول کنیم و چون میدانم که شما در مسائل اصولی و منطقی تعصب حزبی ندارید بیائید این لایحه را ... (اخلاقی - آقای سمیعی در قانون تجارت تعریف شخص حقیقی و حقوقی شده است) بحث سر تعریف حقیقی یا حقوقی نیست شما توجه با استدلال و عرایض من نکردید . بعضی از هم مسلکانتان که متخصص علم حقوق هستند فکر میکنم به عرایض ناقابل من توجه کردند پس شما بیائید پیشنهاد هم مسلك محترم بنده را قبول بفرمائید و بعد لایحه را بفرستیم به مجلس سنا چون فردا که این لایحه باین شکل نارسا تصویب بشود برای دستگاههای قضائی و اجرائی ایجاد اشکالی کند من استدعا میکنم باین مطلب توجه فرمائید ما که نظری نداریم من آنچه شرط بلاغ است با تو می گویم تو خواه از سختم پند گیر خواه ملال عرض دیگری ندارم (احست) .

و در مسئله احتکار اشخاص حقوقی هستند که خدای نکرده ممکن است کالای مورد نیاز عامه را به کیفیتی احتکار کنند . کسانی که تنها و هزاران خروار کالا را احتکار میکنند که مؤثر در بازار باشد اشخاص حقوقی هستند والا کسیکه يك کیسه شکر را نگه میدارد او را بگیرد بانگبرید تأثیر ندارد ولی آنها که هزارتن احتکار میکنند باید تعقیب شوند و این مسئله مربوط بملت ایران است ، باید يك لایحه جامع بیاورید که وافی به مطلب باشد عرض دیگری ندارم (احست) .

نایب رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید .

دکتر دادفر - پیشنهاد جناب آقای فخر طباطبائی که در کمیسیون مطرح شده در واقع پیشنهادی مستقل نبود و متن خاصی هم نداشت چون این پیشنهاد در ماده ۸ بود در واقع این ماده ۹ قبلاً تبصره ۲ ماده ۸ بوده و اجباری برای ذکر این مطلب نبود حالا که باین شکل شده تذکر ایشان صحیح است چون مقام ریاست اعلام فرمودند این لایحه به مجلس سنا خواهد رفت . ایشان پیشنهادشان این است که در ابتدای ماده ۹ يك جمله اضافه بشود باینصورت « در کلیه موارد مذکور در این قانون هرگاه مرتکب ... الی آخر » بنظر من هیچ اشکالی نخواهد داشت .

نایب رئیس - پیشنهاد آقای فخر طباطبائی قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ابتدای ماده ۹ در کلیه موارد مذکور در این قانون هرگاه مرتکب ...

نایب رئیس - نسبت باین پیشنهاد نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم باین پیشنهاد خانمها و آقایانیکه موافقت خواش میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد . بماده ۹ با اصلاحی که بعمل آمد رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواش میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۱۰ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - در صورت انقضاء مدت اجرای این

قانون در تیر و های مسلح شاهنشاهی پرونده هائی که بصورت حکم قطعی منتهی نشده است به مراجع صالح جهت رسیدگی ارسال میگردد .

نایب رئیس - در ماده دهم نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواش میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد . ماده ۱۱ قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱ - دولت در هر موقع که اجرای تمام باهر يك از مقررات موضوع مواد ۱ و ۳ و ۴ این قانون را ضروری تشخیص دهد مراتب راضمن تعیین منطقه با مناطق مشمول اجرای این مقررات و مدت اجرای آن برای اطلاع عامه آگهی خواهد کرد ، در نقاطی که هر يك از مقررات این قانون اجراء میشود قوانین و مقررات مغایر موقوف الاجراء خواهد ماند و در سایر نقاط همچنین در پایان مدت اجرای این قانون در نقاط اعلام شده قوانین و مقررات موجود کماکان اجراء میشود .

نایب رئیس - ماده ۱۱ مطرح است . آقای فرهادپور بفرمائید .

فرهادپور - بدون شك همکاران گسرامی توجه فرمودند که عنوان چنین لایحه ای و تصویب چنین قانونی در این موقعیت استثنائی برای مبارزه با گرانفروشی در جهت تأمین رفاه عمومی بصورت استثنائی مورد توجه دولت بوده و برای این منظور دولت لایحه ای به مجلس داده است . نمایندگان محترم اعم از اکثریت یا اقلیت که مال همکاری را در تکمیل و تصویب این لایحه بعمل آورده اند فقط فقط بخاطر تأمین يك نتیجه که با تصویب این قانون بتوانند جوابگوی انتظارات عمومی در مورد کنترل نرخها و جلوگیری از احتکار و گرانفروشی و کم فروشی و سایر مواردی که در لایحه ذکر شده است باشند . من از شما انصاف میخواهم . ماده يك مربوط است باحتکار ، در شرایط کنونی مملکت ، در موقعیتی که دنیا آنقدر بهم نزدیک شده که حتی تورم خارج از مرز بداخل مرز سرایت می کند و تأثیر میگذارد و مارا متأثر میکند آیامد میتوانیم بگوئیم که در تهران نگهداری فلان جنس احتکار است و در

ورامین احتکار نیست؟ و آیا این قانون را از نظر مکانی با استثناء اعلام کردن و شمول عام نداشتن آن موجب این نخواهد بود که دائماً ابعاد محتکرین در حال تغییر محل قرار گرفته و دولت ناچار شود با عواملی بدنبال اینها بدود. اگر گفت ورامین احتکار است میباید گرسار، اگر گفت گرسار احتکار است میباید برق و قانون باید شمول عام بآن کیفیت داشته باشد که شمولیت و جامعیت کامل داشته باشد تا بآن نتیجه ای که مورد نظر ماست برسد. در ماده ۳ میگوئیم که کشاورزان شرکتهای تعاونی تولیداتشان را بفروشد بدستگاههای دولتی و دستگاههایی که با سرمایه دولت اداره میشوند موظفند که احتیاجاتشان را از آنها تهیه و تأمین کنند. آیا این میتواند با یک چنین فکر صحیح و چنین فکری که در مملکت طبقه بندی بشود در گیلان بکنید در مازندران نکنید در کاشان بکنید در قزوین نکنید آیا این فکر عام است؟ فکر خوب است و صحیح است و مفید است و ما هم معتقد بآن هستیم اماماده ۳ این قانون را بچه کیفیت شما میخواهید بگذارید؟ میخواهید در مراکز که اعلام بکنید این قانون را حاکمیت بدهید. در حالیکه بنظر من حاکمیت عام این قانون در سراسر مملکت در مورد ماده ۳ از ضرورات است. در ماده ۴ من از سروران عزیز میگویم که در گروه اکثریت هستند و بمسائل حقوقی بیش از من وارد هستند و افعال این انصاف را میخواهم چند مورد ذکر شده. گرانفروشی، کم فروشی مخفی کردن، عرضه نکردن، صورت حساب ندادن خودداری از عرضه کالا، جنس نامرغوبی را بعنوان جنس مرغوب فروختن، درجه بندی کالا را عوض کردن یک چنین جرائمی را ما پیش بینی میکنیم و بحق باید باتمام قدرت، دولت این قانون را اعمال کند. من فکر میکنم دوستان عزیز، آنچه که مطرح است این قانون مربوط به سر نوشت مملکت است بطور مسلم جرائم مذکور در ماده ۴ حکم مذکور در ماده ۳ جرم مذکور در ماده یک مناسبتی است که در تمام مملکت باید این قانون حکومت کند. آقای دکتر دافتر میشود گفت یک آدمی که در تهران کم فروشی کرده با یک آدمی که در قم کم فروشی کرده جرمش متفاوت است؟ کم فروشی، کم فروشی است از نظر مذهبی محکوم است از نظر اخلاقی

محکوم است. باز نظر حقوقی و قانونی هم محکوم است استثناء کردن این مسأله بنظر من صحیح نیست. پیشنهادی که بنده تقدیم کرده بودم در جهت این بود که قانون عام باشد شامل همه مملکت باشد شامل همه مردم باشد در تمام مملکت با قدرت مساوی نسبت به تمام مردم اجرا بشود شاید انشاء الله بانصوب و اجرای این قانون دولت در نیت خیری که برای کنترل قیمتها دارد موفق بشود و در جهت رفاه عمومی توفیق بیشتری نصیبش شود (احسن).

نایب رئیس - نظر دیگری در ماده ۱۱ نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بماده ۱۱ خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ خانم سرخوش بفرمائید

خانم دکتر سرخوش - ریاست محترم مجلس شورای ملی، همکاران ارجمند در این لایحه مجازات محتکرین عرایضی داشتم که بطور خلاصه میخواهم روی کلیات صحبت کنم و وارد جزئیات و مواد نمیشوم و منظورم از اینکه وقت شمارا میگیرم در این مورد تذکری است که به نمایندگان محترم اقلیت عرض می کنم. اگر بنده بجای نمایندگان اقلیت بودم صدم درصد باین لایحه رأی موافق میدادم بدلیل اینکه خدمتشان بطور خلاصه میگویم یکی از آن دلایل اینست بطوریکه نمایندگان محترم میدانند همیشه ملت ایران در مقابل دو اهریمن قرار داشته است و بادو اهریمن مبارزه میکرده است یکی از این اهریمنان استعمار - گران خارجی بودند که بشهادت ملت ایران و همه جهانیان دست استعمار را رهبر خردمند ما بایک رهبری اندیشمندانه و مدبرانه از دامان استقلال کشورمان کوتاه کردند دیگر استعمارگران داخلی با استعمار کنندگان داخلی کشور هستند. اینها همان افرادی هستند که با اختکار و سوء استفاده کالاهای ضروری ملت ایران، میخواهند سبب خودشان را در اسرع وقت برکنند آنهم از راه نامشروع. بنابراین آمدن چنین لایحه ای و ضرورت این لایحه در این است که موفق شده است دست اینگونه افراد و این زالوهای اجتماع را که خوشبختانه چهره های پلیدشان را به جامعه ایران شناسانده اند برای همیشه کوتاه کند. ما امیدواریم که هر چه زودتر با تصویب این لایحه دست این زالوهای

اجتماع از جامعه مصرف کننده ایران کوتاه بشود عرض دیگری ندارم و از اینکه برای ضم توجه فرمودید متشکرم (احسن).

نایب رئیس - آقای فرهادپور بفرمائید.

فرهاد پور - بنده قصد نداشتم دیگره صدع بشوم چون فکر میکردم با همه عرایضی که در ماده ۱۱ کردم و بی عنایتی که نسبت به مطالب معروضه از گروه اکثریت دیدم لااقل راه حلی اینجا باشد که خود دولت را قانع کند باینکه بجای اعلام منطقه این قانون را در سطح مملکت اعلام کند چون بهر حال این حق در قانون بدولت داده شده است و استدعای من این است نمایندگان دولت که حضور دارند با عنایت به عرایضی که کردم واقعاً از این مطلب در سطح مملکت استفاده کنند. ولی سرکار خاتم سرخوش لایحه ایست دولت شما بعنوان راه حل، بعنوان یک وسیله ای برای انجام وظیفه و مسئولیتی که بعهده دارد به مجلس تقدیم کرده ما این لایحه را تا آنجا که توانستیم با بیان خودمان با پیشنهادهای خودمان با عرایض خودمان خواستیم جامعیت بیشتری بآن بدهیم ولی متأسفیم که در قبول مسائل اصولی تعصب حزبی بخرج میدهد و در پایان لایحه از ما رأی به لایحه را میخواهید اگر دولت جامعیت ندهد و در سطح مملکت اعلام نکند بنده آن را کافی بمقصود نمیدانم ضمن اینکه فرمایش شمارا در جهت تبی زالوهایی که بجان اجتماع افتاده اند تأیید میکنم از جهت ضرورت مجازات کسانی که استعمار داخلی می کنند تصدیق میکنم بشرط اینکه دو تا نمونه از این مجازات ما را شما که عضو اکثریت هستید بمن اعلام کنید نشان بدهید یا توی روزنامه تان منعکس کنید وقتی که شما، از کسانی که تجاوز کردند و منافع ملی را مورد سوء استفاده شخصی قرار داده اند اسم میبرید تصدیق دارید پس وجود دارد. وقتی وجود دارد از حزب خودتان بخواهید که معرفی کنند که اینها کی بودند؟ چکار کردند و کی هستند؟ این آن چیزی است که محتوای سؤال من است از وزارتتی که مسئول این امور بوده از ما رأی میخواهید در پایان لایحه ای که شما نباید از ما چنین انتظاری را داشته باشید ما این لایحه را در دایرد نمیدانیم این لایحه را جامع

نایب رئیس - در کلیات آخر لایحه نظر دیگری نیست؟ (اظهاری نشد) به مجموع مواد و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجدد به مجلس سنا فرستاده میشود.

۶- معرفی آقای جمشید آموزگار بسمت وزیر کشور و سرپرست سازمان امور اداری و استخدامی کشور، آقای هوشنگ انصاری بسمت وزیر امور اقتصادی و دارایی، آقای ایرج وحیدی بسمت وزیر نیرو، آقای غلامرضا کیانپور بسمت وزیر اطلاعات و جهانگردی، آقای رضا صدقیانی بسمت وزیر تعاون و امور روستاها، آقای فرخ نجم آبادی بسمت وزیر صنایع و معادن، آقای احمد هوشنگ شریفی بسمت وزیر آموزش و پرورش، آقای عبدالرحمن سمعی بسمت وزیر علوم و آموزش عالی، آقای کریم معتمدی بسمت وزیر پست و تلگراف و تلفن، آقای فریدون مهدوی بسمت وزیر بازرگانی، آقای همایون جابر انصاری بسمت وزیر مسکن و شهرسازی، آقای شجاع الدین شیخ الاسلام زاده بسمت وزیر رفاه اجتماعی، آقای دکتر عزت الله یزدان پناه بسمت وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر، بوسیله جناب آقای امیرعباس هویدا (نخست وزیر)

نایب رئیس - جناب آقای نخست وزیر بفرمائید. **نخست وزیر** (امیرعباس هویدا) - همانطور که خانمها و آقایان محترم اطلاع دارید پس از تدوین و تصویب برنامه پنجم کشور در عرض سال گذشته و شروع امسال، به رهبری شاهنشاه اقدامات بسیار مهمی انجام گرفت که ایران از لحاظ درآمدها یک حد فوق العاده رسیده است از طرف دیگر پیشرفت صنعتی و کشاورزی ما و بطور کلی پیشرفت اقتصادی مملکت، به چنان رشدی رسید که یک نگاه جدیدی به برنامه پنجم و

تغییرات در حجم سرمایه گذاری ها و بررسی اولویت ها دولت را وادار کرد که برنامه تدوین شده ای آماده کند و امیدوارم در تابستان امسال تقدیم قوه مقننه شویم کرد (احسن) بدیهی است چنین برنامه های عظیمی، چنین برنامه های تدوین شده ای، ما را به کعبه میبرد نه به ترکستان، البته منظورم را متوجه شدید با این پیشرفت هایی که داریم من اطمینان دارم اگر دوستان حزب ایران نوین را خوشوقت می کند حتماً دوستان اقلیت را هم خوشوقت خواهد کرد چون برای سعادت و پیشرفت مملکت ایران است و برای سعادت و پیشرفت ایران کسی مخالف نیست و این بدیهی است (صحیح است). راجع به بعضی مسائل چه بسا وقتی که کارهای عظیمی انجام میگیرند مانند رودخانه عظیمی است که از این دشت میگذرد اشخاصی هستند که مقداری از آن آنها را بطرف دیگر میبرند مانعی ندارد رودخانه در آن جاست و عظمتش هم برای همه روشن است پیشرفت ما هم از هر لحاظ روشن است این پیشرفت در بدو امر مرهون رهبری شاهنشاهمان است (صحیح است - احسن) و بعداً بخدمات و خدمتگزاری هر فرد ملت ایران (آفرین).

عباس میرزائی - بخدمتگزاری شخص شما هم مربوط است جناب آقای نخست وزیر.

نخست وزیر - بنده هم مثل هر فرد ایرانی سهمی دارم (آفرین) در هر صورت این مسأله موجب شد که ما بایک رشد چهل درصد پیشرفت کرده ایم بدیهی است دوستان اقلیت علاقه دارند که در زمان ما، در زمان دولت حزب ایران نوین، رکورد رشد ۴۰ درصد را هم بشکنیم. آنرا هم می شکنیم مانعی ندارد. اگر منظورتان همین است، آنرا هم سعی میکنیم که بشکنیم (احسن) عیبی ندارد که ما این رکوردها را بشکنیم وضع پیشرفتمان ایجاب می کرد که ما در دستگاه اداریمان تغییراتی بدهیم. خانمها و آقایان بیاد دارید که چند سال پیش ما وزارتخانه های جدیدی تأسیس کردیم و بعد اوقتی این وزارتخانه ها وظایفشان را انجام دادند، ادغامشان کردیم در وزارتخانه های دیگر که باطلاعتان رسید. ما هیچگونه تعصبی نداریم اگر

روزی يك دستگاہی برای پیشرفت مملکت لازم بود تا آخر يك برنامه یا برنامه دیگر، تغییراتی در آن ندهیم. روی این اصل يك تغییراتی در تشکیلاتمان داده شد. از یکطرف دستگاہ های اقتصادیمان را بهم نزدیکتر کردیم و میان ایجاد وزارت امور اقتصادی و دارایی است که مکمل هم است چون سیاست های اقتصادی نمی تواند از سیاست های مالی دور باشد. ایندو سیاست مکمل یکدیگرند، خودتان از نزدیک ببینید و حتماً روزنامه ها را فرانت میفرمائید، حتی روزنامه های مخالف دولت که تعدادشان هم زیاد نیست، از یکی دو تا تجاوز نمی کند، در مقابل ۱۸۰ روزنامه ای که ما داریم!، اگر بهمان روزنامه ها نگاه کنید می بینید، تعداد نمایندگان که برای سرمایه گذاری برای صنعت با ایران می آیند، آنقدر زیاد شده که اجباراً باید وزارتخانه های بخصوصی مسئولیت صنایع و معادن و بازرگانی را بدست بگیرند. چنین وزارتخانه هایی درست شده اند که مسلماً با وزارتخانه امور اقتصادی و دارایی همکاری خواهند داشت و این سیاستها را روشن و هماهنگ خواهیم کرد تا از نزدیک باهم کارکنند. موضوع بعدی پیشرفت سریع در سپردن کار مردم به مردم است. تهران را از تصمیم گیری در خیلی از موارد دور می کنیم و این تصمیم گیریها با ستانهاداده میشود. وزارت کشور، در رأس یکی از وزرای لایق قرار خواهد گرفت که در ضمن، سرپرستی سازمان امور اداری و استخدامی کشور را خواهد داشت. برای راحتی خیال دوستان حزب اقلیت که اگر خدای نکرده در انتخابات دیگری موفقیت زیادی نداشته باشند بگویند وزیر کشور، وزیر حزبی بوده است، وزیر غیر حزبی در رأس این وزارتخانه منصوب شد. رأی، رأی قاطع مردم ایران خواهد بود، ما بایبیلانی که ارائه خواهیم داد اطمینان راسخ داریم که ملت حق شناس ایران همیشه بادر نظر گرفتن ارتقا و زندگی خود رأی میدهد و بدیهی است با خدماتی که تاکنون انجام داده ایم بمرأی خواهد داد (احسن). از خداوند متعال می خواهم که حزب مخالف هم در مجلس آینده نمایندگان داشته باشد چون با تضاد افکار و استدلال نظر مخالف است که حقیقت روشن میشود. اینها مسائلی است که بوسیله چنین وزارتخانه ای که هیچ مأمور دولتی در هیچ کاری

که مربوط به انتخابات و احزاب بشود حق مداخله نداشته باشد اینها چه عضو این حزب باشند چه عضو آن حزب یا گروهی دیگر که اینجا گروه پارلمانی ندارند و یا گروه هایی که در خارج هستند و گاهی در روزنامه شان مطالبی می نویسند! البته بهشان هم حق می دهم، چون از ریخت و قیافه ما خسته شده اند، راست هم می گویند. خسته هم میشوند. ده پانزده سال است منتظرند و باز هم باید منتظر بمانند (خنده نمایندگان) اینها حق دارند، ما هم سهم خودمان حق داریم. پس این اطمینان برای همه حاصل است که باید بطرف انتخابات برویم. يك سال و چند ماه دیگر به انتخابات مانده. مردم این کشور رأی خواهند داد. این تغییرات عمده ای بود و تغییر دیگری که مسلماً برای خانمها و آقایان اهمیت زیادی دارد موضوع رفاه اجتماعی است. میدانید در برنامه پنجم ما آنچه که تدوین شده و آنچه که بعداً با اصلاحی که خواهد شد تقدیم خواهد شد بر رفاه اجتماعی اهمیت زیادی دادیم. شاهنشاه فرمودند که این برنامه، برنامه رفاه مملکت ایران است. پس برای هماهنگی این کارها وزارت رفاه اجتماعی منظور شده است که وزیر مربوطه، سعی خواهد کرد برنامه هایش را تطبیق کند بدون اینکه بخواهیم تمام این دستگاهها را در یکجا متمرکز کنیم هماهنگی را حفظ کنیم. دو میلیارد تومان توسط جمعیت های خیریه و کمک در بودجه دولت خرج میشود برای پیشرفت. چه بهتر که اینها را بتوانیم هماهنگ کنیم روی این اصل افتخار داریم وزرای جدید را معرفی کنم، امروز در این مجلس محترم شورای ملی، وزرای جدیدی که جایگذاشته اند یا وزرائی که مسئولیتشان تغییر کرده یا وزیر جدیدی آمده است معرفی میکنم ولی دیدم روزنامه ها از کابینه جدید صحبت می کنند، باید گفت صحبت از وزرای جدید کابینه باید بکنند، چون این کابینه ۱۰ سال است که خدمت میکند و جدید نیست و اما آقایان وزراء آقای جمشید آموزگار وزیر کشور و سرپرست سازمان امور اداری و استخدامی کشور (مبارک است) آقای هوشنگ انصاری وزیر امور اقتصادی و دارایی (مبارک است) که تا تصویب لایحه قانونی مربوط امور مربوط بوزارت دارایی را سرپرستی خواهند کرد. و کارهایش را انجام خواهد داد آقای

ایرج وحیدی وزیر نیرو (مبارک است) که تا تصویب لایحه قانونی از طرف مجلسین، وزارت آب و برق را اداره خواهد کرد. آقای غلامرضا کیان پور وزیر اطلاعات و جهانگردی (مبارک است) که تا تصویب لایحه ادغام وظایف و امور مربوط به جهانگردی در وزارت اطلاعات امور جهانگردی را از طرف شخص اینجناب سرپرستی خواهد کرد. آقای رضا صدقیانی وزیر تعاون و امور روستاها (مبارک است) آقای فرخ نجم آبادی عجلتاً بسمت وزیر مشاور ولی بعلیه امور مربوط به صنایع و معادن را سرپرستی خواهد کرد (مبارک است) آقای هوشنگ شریفی وزیر آموزش و پرورش (مبارک است) آقای عبدالحمین سمعی وزیر علوم و آموزش عالی (مبارک است)، آقای کریم معتمدی وزیر پست و تلگراف و تلفن (مبارک است). آقای فریدون مهدوی وزیر مشاور (مبارک است) تا تصویب لایحه، و بعداً امور مربوط بوزارت بازرگانی را اداره خواهند کرد. البته امور بازرگانی خارجی و داخلی را عجلتاً زیر نظر وزیر اقتصاد رسیدگی خواهند کرد. آقای همایون جابرا انصاری وزیر مسکن و شهرسازی (مبارک است) تا تصویب لایحه، عهده دار امور وزارت آبادانی و مسکن خواهد بود.

آقای شیخ الاسلام زاده وزیر رفاه اجتماعی (مبارک است) تا تصویب لایحه بسمت وزیر مشاور، در پست مسئول امور رفاه اجتماعی خدمت خواهند کرد. آقای عزت الله یزاد پناه بسمت وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر است (مبارک است - مبارک است).

تعصب مجلسی خانمها و آقایان قابل تقدیر است. دولت مثل گذشته سعی خواهد کرد، در این امور و در کارهایش توفیقهائی که نصیب شده با کمک قوه مقننه و با پشتیبانی حزب اکثریت و با تیزی حزب اقلیت کارهایش را انجام دهد و موفق باشد (آفرین). موفقیت این دولت موفقیت کشور ایران است. و موفقیت ما بدون همکاری فردی در ملت ایران مقدور نیست (احسن). اطمینان دارم، روابط نزدیک دولت با مجلس چه و کلای اکثریت و چه و کلای اقلیت این پیشرفتات را تأمین میکند و امیدوارم تحت رهبری خردمندانه شاهنشاه هر روز ما و شما بیشتر

تغییرات در حجم سرمایه گذاریها و بررسی اولویت ها دولت را و ادار کرد که برنامه تدوین شده ای آماده کند و امیدوارم در تابستان امسال تقدیم قوه مقننه خواهیم کرد (احسن) بدیهی است چنین برنامه های عظیمی، چنین برنامه های تدوین شده ای، ما را به کعبه میردنه به ترکستان، البته منظورم را متوجه شدید با این پیشرفت هایی که داریم من اطمینان دارم اگر دوستان حزب ایران نوین را خوشوقت می کند حتماً دوستان اقلیت را هم خوشوقت خواهد کرد چون برای سعادت و پیشرفت مملکت ایران است و برای سعادت و پیشرفت ایران کسی مخالف نیست و این بدیهی است (صحیح است) . راجع بعضی مسائل چه بسا وقتی که کارهای عظیمی انجام میگیرد مانند رودخانه عظیمی است که از این دشت میگذرد اشخاصی هستند که مقداری از آن آبها را بطرف دیگر میبرند مانعی ندارد رودخانه در آن جاست و عظمتش هم برای همه روشن است پیشرفت ما هم از هر لحاظ روشن است این پیشرفت در بدو امر مرسوم رهبری شاهنشاهمان است (صحیح است - احسن) و بعداً بخدمات و خدمتگزاری هر فرد ملت ایران (آفرین).

عباس میرزانی - بخند متگزار می شخص شما هم مربوط است جناب آقای نخست وزیر.

نخست وزیر - بنده هم مثل هر فرد ایرانی سهمی دارم (آفرین) در هر صورت این مسأله موجب شد که ما بایک رشد چهل درصد پیشرفت کرده ایم بدیهی است دوستان اقلیت علاقه دارند که در زمان ما، در زمان دولت حزب ایران نوین، رکورد رشد ۴۰ درصد را هم بشکنیم. آنرا هم می شکنیم مانعی ندارد. اگر منظورتان همین است، آنرا هم سعی میکنیم که بشکنیم (احسن) عیبی ندارد که ما این رکوردها را بشکنیم وضع پیشرفتمان ایجاب می کرد که ما در دستگاه اداریمان تغییراتی بدهیم. خانمها و آقایان بیاد دارید که چند سال پیش ما وزارتخانه های جدیدی تأسیس کردیم و بعداً وقتی این وزارتخانه ها وظایفشان را انجام دادند، ادغامشان کردیم در وزارتخانه های دیگر که با اطلاعشان رسید. ما هیچگونه تعصبی نداریم اگر

روزی يك دستگاهی برای پیشرفت مملکت لازم بود تا آخر يك برنامه یا برنامه دیگر، تغییراتی در آن ندهیم. زوی این اصل يك تغییراتی در تشکیلاتمان داده شد. از یکطرف دستگاه های اقتصادی را بهم نزدیکتر کردیم و آن ایجاد وزارت امور اقتصادی و دارایی است که مکمل هم است چون سیاست های اقتصادی نمی تواند از سیاست های مالی دور باشد. ایندو سیاست مکمل یکدیگرند، خودتان از نزدیک ببینید و حتماً روزنامه ها را قرائت میفرمائید، حتی روزنامه های مخالف دولت که تعدادشان هم زیاد نیست، از یکی دو تا تجاوز نمی کند، در مقابل ۱۸۰ روزنامه ای که ما داریم!، اگر بهمان روزنامه ها نگاه کنید می بینید، تعداد نمایندگان که برای سرمایه گذاری برای صنعت با ایران می آیند، آفتزد زیاد شده که اجباراً باید وزارتخانه های بخصوصی مسئولیت صنایع و معادن و بازرگانی را بدست بگیرند. چنین وزارتخانه هایی درست شده اند که مسلماً با وزارتخانه امور اقتصادی و دارایی همکاری خواهند داشت و این سیاستها را روشن و هماهنگ خواهیم کرد تا از نزدیک با هم کار کنند. موضوع بعدی پیشرفت سریع در سپردن کار مردم بمردم است. تهران را از تصمیم گیری در خیلی از موارد دور می کنیم و این تصمیم گیرها با ستانها داده میشود. وزارت کشور، در رأسش یکی از وزرای لایق قرار خواهد گرفت که در ضمن، سرپرستی سازمان امور اداری و استخدامی کشور را خواهد داشت. برای راحتی خیال دوستان حزب اقلیت که اگر خدای نکرده در انتخابات دیگری موفقیت زیادی نداشته باشند بگویند وزیر کشور، وزیر حزبی بوده است، وزیر غیر حزبی در رأس این وزارتخانه منصوب شد. رأی، رأی قاطع مردم ایران خواهد بود، ما بایلیانی که ارائه خواهیم داد اطمینان راسخ داریم که ملت حق شناس ایران همیشه بادر نظر گرفتن ارقام و زندگی خود رأی میدهد و بدیهی است با خدمتاتی که تاکنون انجام داده ایم بمرأی خواهد داد (احسن). از خداوند متعال می خواهم که حزب مخالف هم در مجلس آینده نمایندگان داشته باشد چون با تضاد افکار و استدلال نظر مخالف است که حقیقت روشن میشود. اینها مسائلی است که بوسیله چنین وزارتخانه ای که هیچ مأمور دولتی در هیچ کاری

که مربوط با انتخابات و احزاب بشود حق مداخله نداشته باشد اینها چه عضو این حزب باشند و چه عضو آن حزب - بسا گروهی دیگر که اینجا گروه پارلمانی ندارند و بسا گروه هایی که در خارج هستند و گاهی در روزنامه شان مطالبی می نویسند! البته بهشان هم حق می دهم، چون از ریخت و قیافه ما خسته شده اند، راست هم می گویند. خسته هم میشوند. ده پانزده سال است منتظرند و باز هم باید منتظر بمانند (خنده نمایندگان) اینها حق دارند، ما هم سهم خودمان حق داریم. پس این اطمینان برای همه حاصل است که باید بطرف انتخابات برویم، يك سال و چند ماه دیگر با انتخابات مانده. و مردم این کشور رأی خواهند داد. این تغییرات عمده ای بود و تغییر دیگری که مسلماً برای خانمها و آقایان اهمیت زیادی دارد موضوع رفاه اجتماعی است. میدانید در برنامه پنجم ما آنچه که تدوین شده و آنچه که بعداً با اصلاحی که خواهد شد تقدیم خواهد شد رفاه اجتماعی اهمیت زیادی دادیم. شاهنشاه فرمودند که این برنامه، برنامه رفاه مملکت ایران است. پس برای هماهنگی این کارها وزارت رفاه اجتماعی منظور شده است که وزیر مربوطه، سعی خواهد کرد برنامه هایش را تطبیق کند بدون اینکه بخواهیم تمام این دستگاهها را در یکجا متمرکز کنیم هماهنگی را حفظ کنیم. دو میلیارد تومان توسط جمعیت های خیریه و کمک در بودجه دولت خرج میشود برای پیشرفت. چه بهتر که اینها را بتوانیم هماهنگ کنیم روی این اصل افتخار داریم وزرای جدید را معرفی کنم، امروز در این مجلس محترم شورای ملی، وزرای جدیدی که جایناشده اند یا وزرائیکه مسئولیتشان تغییر کرده یا وزیر جدیدی آمده است معرفی میکنم ولی دیدم روزنامه ها از کابینه جدید صحبت می کنند، باید گفت صحبت از وزرای جدید کابینه باید بکنند، چون این کابینه ۱۰ سال است که خدمت میکند و جدید نیست و اما آقایان وزراء آقای جمشید آموزگار وزیر کشور و سرپرست سازمان امور اداری و استخدامی کشور (مبارک است) آقای هوشنگ انصاری وزیر امور اقتصادی و دارایی (مبارک است) که تا تصویب لایحه قانونی مربوط امور مربوط بوزارت دارایی را سرپرستی خواهند کرد. و کارهایش را انجام خواهد داد. آقای

ایرج وحیدی وزیر نیرو (مبارک است) که تا تصویب لایحه قانونی از طرف مجلسین، وزارت آب و برق را اداره خواهد کرد. آقای غلامرضا کیان پور وزیر اطلاعات و جهانگردی (مبارک است) که تا تصویب لایحه ادغام وظایف و امور مربوط بجهانگردی در وزارت اطلاعات امور جهانگردی را از طرف شخص اینجانب سرپرستی خواهد کرد. آقای رضا صدقیانی وزیر تعاون و امور روستاها (مبارک است) آقای فرخ نجم آبادی عجلتاً بسمت وزیر مشاور ولی بعداً امور مربوط بصنایع و معادن را سرپرستی خواهد کرد. (مبارک است) آقای هوشنگ شریفی وزیر آموزش و پرورش (مبارک است) آقای عبدالحسین سمعی وزیر علوم و آموزش عالی (مبارک است)، آقای کریم معتمدی وزیر پست و تلگراف و تلفن (مبارک است). آقای فریدون مهدوی وزیر مشاور (مبارک است) تا تصویب لایحه، و بعداً امور مربوط بوزارت بازرگانی را اداره خواهند کرد. البته امور بازرگانی خارجی و داخلی را عجلتاً زیر نظر وزیر اقتصاد رسیدگی خواهند کرد. آقای همایون جابرا انصاری وزیر مسکن و شهرسازی (مبارک است) تا تصویب لایحه، عهده دار امور وزارت آبادانی و مسکن خواهد بود.

آقای شیخ الاسلام زاده وزیر رفاه اجتماعی (مبارک است) تا تصویب لایحه بسمت وزیر مشاور، در پست مشول امور رفاه اجتماعی خدمت خواهند کرد. آقای عزت الله یزاد پناه بسمت وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر است (مبارک است. مبارک است).

تعصب مجلسی خانمها و آقایان قابل تقدیر است. دولت مثل گذشته سعی خواهد کرد، در این امور و در کارهایش توفیقهایی که نصیب شده با کمک قوه مقننه و با پشتیبانی حزب اکثریت و با تیزی حزب اقلیت کارهایش را انجام دهد و موفق باشد (آفرین). موفقیت این دولت موفقیت کشور ایران است. و موفقیت ما بدون همکاری فرد فرد ملت ایران مقدور نیست (احسن). اطمینان داریم، روابط نزدیک دولت با مجلس چه و کلای اکثریت و چه و کلای اقلیت این پیشرفتها را تأمین میکند و امیدوارم تحت رهبری خردمندان شاهنشاه هر روز ما و شما بیشتر

و وفق بشویم تا در پیشگاه شاهنشاه و ملت ایران سرافراز و رو سفید باشیم (احسن).

نایب رئیس - آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - قبل از هر چیز بدوستان توفیق یافته و فرمان گرفته صمیمانه تبریک عرض میکنم. بلافاصله از کسانی که هر یک در مدت چندین سال در سمت هائی بانهایت صداقت و جدیت مصدر خدماتی در پست وزارت بودند و امروز ایشان را در صف وزیران نمیبینم فکر میکنم همه ملت ایران آن کسانی را که بواقع خدمت کرده اند فراموش نمی کنند و حالا که رفته اند، از خدمات آنها تشکر میکنیم (احسن) بلافاصله بیاد میآوریم ناسامانی هائی که بیقین دولت بیش از ما از آن اطلاع داشته و این ناسامانیها بی مسبب نبوده و بی جهت بوجود نیامده است. و نباید گذارد که این اصل در مملکت سنت شود که هر کس هر چه خواست بکند و بعد برود. بلکه همچنانکه خادمان همیشه باید مورد نظر باشند مقصرین هم از تنبیه نباید معاف بمانند تنه این صف جدید قرار

بگیرند (عباس میرزائی - ناسامانی در کار دولت نبوده است) اما در جمع معرفی شدگان همچنانکه اشخاصی با تجارب و سابق طولانی چون مهندس صدقیانی بجشم میخورند دوستان دیگری که انتصاب بوزارت شان از نظر ملت ایران نمیتواند بر اساس شهرت و سابقه طولانی در سیاست باشد و نه بآداب خدمت بسیار ممتاز گذشته شان بلکه فقط یک چیز باقی میماند و آن عرضه امکان ابراز لیاقت و شایستگی بکسانی که از نظر دولت اشخاص خوش آینده ای خواهند بود. از این جهت باید در نظر داشت که به این بحث کسانی که به پیشگاه شاهنشاه شرفیاب شدند، در هر حال از نظر مامردمان شریفی هستند خاصه آنکه در آن حد، هر یک از این اشخاص را که می شناسیم سابقه خدمتشان تا کنون جز خوشنامی چیزی نداشته اند، حق این بود که در این موقع برخلاف فرمایش جناب نخست وزیر، برنامه جدیدی دولت عرضه میکرد (ایمان زهرائی - تغییر برنامه، برنامه دولت است). وقتی تشکیلاتی باین عظمت تغییر میکند انتصاباتی باین وسعت تحقق پیدا میکند قطعاً برای کاری است که خارج از برنامه نیست.

دکتر علوم - آقای رامبد، دولت جدید نیست ادامه خدمت است.

رامبد - لذا بنده از این فرصت استفاده میکنم ضمن اینکه همانطوریکه جناب آقای نخست وزیر اشاره فرمودند نه من و نه هیچ ایرانی و نه هیچ دوست و نه هیچ دشمنی نمیتواند پیشرفتهای نمیتوانم بگویم فوق العاده، بلکه خارق العاده کشور ما را منکر بشود ولی هیچ فرد منصف و وطنپرست و واقع بین و حقیقت گوئی نمیتواند برخی ناسامانیها و نارسائیها و کج رویها و کوتاهی هارا نیز منکر بشود از این لحاظ جناب آقای نخست وزیر باین تغییرات و معرفی این قیافه های جوان آماده بخدمت بهتر بود نسخه راه حلی هم برای ادامه پیشرفت ها و هم جبران کوتاهی ها عرضه کنند. بمن حزب مخالف اجازه بفرمائید باتمام خوش بینی از طرف خودم عرض کنم، که این نسخه بتنهائی توفیقش مورد تردید است ولی بدوستان جدید چند کلمه ای لازم میدانم عرض کنم که صدارت، وزارت، وکالت اگر برای بالا بردن امتیازات شخصی و نفوق به همگان و احیاناً صرفاً برای حکومت بردیگران باشد امر بسیار مسکین و مبتذلی است. ولی برای کسی که میداند چه می خواهد بکند و بتواند آنرا بکند و این کار در راه خدمت و توأم با صمیمیت باشد، یک موهبت الهی است و این موهبت الهی بر اساس عنایت شاهنشاهی به دوستان ما اعطاء شده. امروز این گوی و این میدان! بعضی از دوستان وزارت را راحت بدست آوردند چون بتصدیق جناب آقای نخست وزیر در تمام تشکیلات این مملکت اشخاص کار کرده، استخوان خرد کرده، صدیق، با اطلاع با شهرت و از هر جهت مستحق پست وزارت داشتیم (صحیح است) اکنون که این شاهین امکان عرضه خدمت بر سر شما نشسته فراموش نکنید که شاهنشاه ما خطوط اصلی سیاست مملکت و رویه خدمت شمارا تعیین فرموده اند ولی آنچه فرمودند از بدو تا ختم جز برای ترقی و تعالی و رفاه ملت ایران و کشور ایران چیزی نیست (صحیح است) و خانه ملت ایران اینجا است و گفتگودر باره دردهای ملت ایران، که شما چگونه عمل کردید، خوب عمل کردید یا بد و در اجرای فرمایشات شاهنشاه توفیق حاصل کردید یا نتوانستید. در اینجا باید صورت بگیرد من در اینجا بدوستان جدید توصیه میکنم از آمدن به مجلس، شنیدن و عمل کردن مطالبی که در پیروی از

خواستها و اوامر شاهنشاه آری ما هر و تحقق نیات مبارکشان لازم است، کوتاهی نکنند وظیفه شماست که در اجرای سریع آنچه فرمودند جدیت کنید و وظیفه ما است در تحقق صحیح آنچه فرمودند بانهایت دقت نظارت کنیم و در این امر سیاکت نشینیم. من از جناب آقای هویدا مثل هر ایرانی از یک جهت خیلی تقدیر میکنم که حتی بعضی از اوقات اگر در دولتشان عمل نمیشود. لاقول برای آسودگی خیال اشخاصی امثال من یاد آوری میکنم که ما نمیتوانیم بدون توجه به سن، اصول قومیت و هزاران عوامل دیگر ثوریهای نیمه خوانده وای بسا نخبه دیگران را بعنوان یک نسخه جدید بیاوریم و عرضه کنیم. دوستان ما صدمات این کار را بسیار کشیده اند. و در تمام این مدت یک نقص همیشه باقی ماند هیچکس جز اختیار به مسئولیت توجه نکرد اعمال آنها هر عواقبی برای ملت و مملکت داشت با جابجا شدن پست آنها، با با رفتن دولت و با با گرفتن پستی با امتیازات بیشتر و با مسئولیت کمتر بدست فراموشی سپرده شد. بیائید جناب آقای نخست وزیر، اصلی بگذارید و آن اصل قبول مسئولیت باشد. کشور نمیتواند آزمایشگاه آزمایش کنندگان دستگاهها و ادارات دولتی بدون قبول مسئولیت باشد. از این جهت پیشنهاد میکنم حضورتان به و وزرای جدید عزیز ....

نایب رئیس - جناب آقای رامبد بر نامه دولت مطرح نیست.

رامبد - بنده خاتمه میدهم، من هم مثل همه ملت ایران احساس ناراحتی میکنم، قوانینی است که بکسر با دادن اختیار به حکومت و بیاورد دولت بدون کمترین مسئولیت در این مجلس تصویب شد. با شرکت افرادی از بخش خصوصی، و به حضرت تعالی از این جهت تبریک میگویم؛ بیائیم روحیه خدمت را تعبیر به حکومت نکنیم. بلکه روحیه خدمت را بمعنای واقع در خدمت بگذاریم.

قدر دان - این شما هستید که با عینک بدینی نگاه میکنید، دولت خدمت کرده و مورد تأیید همه مردم مملکت ایران است.

رامبد - جناب آقای نخست وزیر، در آخر صحبتشان از عنایت شاهنشاه مؤذنه ای بما دادند که بر اثر آن مزده اینگونه ابراز احساساتنا ممکن است قدری تعدیل پیدا

کد و آن امر هر کشور خواهد بود. است بوضع و همطور که شاهنشاه وقت در مقابل موفق شده دوستی حرب اکثر این تدکرات جناب آقای مصلحت که در پارلمنت کارها مشورت در تمام اصناف فرار حریفان است که و مدیر که شدید. فلان مأموریت کار حاضر ناره اورده با غیر مجاز مراجه کنه. **نایب رئیس** اجابت میکنم معرفی که و مگر است. شود جواب کاتبه دارم و رالی که معرفی شده و مجلس که شد و آنچه قصد

خواهد کرد که آنهم طبق قانون در این مجلس مطرح خواهد شد و باید به تصویب برسد و خود شما جناب را میباید که من شخصاً اعتقاد به گفت و شنود دارم. اعتقاد به انتقاد دارم. معتقدم هر فرد ایرانی حق دارد انتقاد بکند، اظهار نظر بکند و من جانم را میدهم تا شما بتوانید اظهار نظر بکنید (آفرین). و این سیستم پارلمانی است و ما آنرا محترم می شماریم و اگر سئوالی بود ما جواب میدهیم و آنوقت این اکثریت مجلس است که تصمیم میگیرد. شما هم بهتر است صاحب نظر باشید، نظر بدهید ما از نظریاتتان استفاده بکنیم. در روزنامه بسیار خوب حزبی تان قرائت کردم عریضی که من روی تحزب در تلویزیون گفتم جمله ای از آن باز هم شما را نیازاجت کرده است. راجع به تحزب مثل اینکه تردید دارید. راجع به تحزب هیچکس نباید تردید داشته باشد. منم تردید ندارم نه تنها حزب ایران نوین، بلکه معتقد هستم حزب شما هم باید گسترش پیدا کند البته نباید همه افراد ملت ایران دارای يك فكر باشند ولی يك اصولی هست که ما و شما و همه ملت ایران با آن هم فکریم و پیرو آن اصول هستیم و آن سربازی رهبر ایران است (صحیح است) و این احترامی که ما بشما داریم روی این اصل است. ولی روی پیاده کردن مسائل سلیقه ها مختلف است. نظری دارید میدید، بحث میشود و من همیشه بپارلمان احترام داشته ام و دولت مسالماً به قانون اساسی احترام میگذارد چه در کمیسیونها، چه در جلسه علنی و چه در خارج از مجلس، وقتی نظری بدهید ما با آغوش باز از آن استقبال میکنیم. در مصاحبه ای که در تلویزیون ملاحظه فرمودید خودتان هم میدانید این مصاحبه ها را بدون مقدمه میانید و سؤال میکنند و وقت هم نداریم که خودمان را آماده کنیم برای پاسخ گوئی، و میدانیم که این جوابها را میلیونها نفر در خانه هایشان میشنوند. در همین مصاحبه بود که من راجع به حزب اقلیت گفتم که باید این حزب گسترش پیدا کند و باید حزب اقلیت ب مردم ایران برنامه ارائه کند (صحیح است). ای بسا برنامه خوبی ارائه بکنید و بیابید بجای ما. اگر برنامه ای هست که رشد اقتصادی ما را از ۴۰ درصد به ۸۰ درصد میرساند خوب آنرا ارائه کنید. این که میگویم برنامه را ارائه کنید منظور این نیست

که ما بخواهیم برنامه شما را بگیریم و باسم حزب ایران نوین ارائه کنیم. نه این طور نیست، من ۱۰ سال است میگویم شما برنامه تهیه کنید، و نه بما، بلکه بملت ایران ارائه کنید تا ملت ایران تصمیم بگیرد. اگر میترسید که ما برنامه شما را بدزدیم و بعنوان برنامه خودمان معرفی کنیم، بآن اداره مربوطه ای که داریم، اداره ثبت علائم بروید و بنام خودتان ثبت کنید. تا يك دیلمی شما بدهند که هیچکس حق نداشته باشد بگوید این برنامه مال ما است. این را میخواستم عرض کنم که در تحزب ما باید خیلی تعصب داشته باشیم. همانقدر که من تعصب همکارانم را در حزب ایران نوین می فهمم و تقدیر میکنم. و همینطور تعصب شما را احترام میگذارم و باین صورت است که احزاب توسعه پیدا خواهند کرد. نسبت باحزاب این مردم هستند که باید رأی بدهند اگر شاهنشاه مقرر فرمودند که يك وزیر غیر حزبی در رأس وزارت کشور باشد برای اینست که بعداً ایرادی نداشته باشید اگر اکثریتی بدست نیابید نگوئید اگر وزیر کشور از حزب ایران نوین نبود، ما فلان کار را می کردیم. از این نظر بنده حاضریم تمام آوانسهای که شما میخواهید بدهم بجز يك آوانس، که من نمی دانم ملت ایران چگونه رأی میدهد. هر گونه که علاقه داشته باشند. قانون جدید انتخابات را خود من پیشقدم شدم و تقاضا کردم کمیسینی از حزب ایران نوین و حزب مردم بنشینند و این قانون را تهیه کنند که مردم بتوانند بطور آسانتر رأی بدهند و شما خیالتان راحت باشد ولی آن روزی که رأی میدهند دیگر بنده مقصر نیستم همانطوریکه خودتان هم قبول کرده اید در دو انتخابات اخیر در گرجان و تبریز روی اصل صحیحی شما هم رأی آوردید. ما اکثریت هم رأی آوردیم. امیدوارم در انتخابات آینده شما هم رأی بیایید ولی همیشه اکثریت در حزب ما باشد (خنده نمایندگان) از من انتظار نداشته باشید که طور دیگری فکر کنم. در هر صورت همه خدمتگزار هستند و تعصبی نیست که خدمتگزاری انحصاری باشد. انحصاری نبوده و نیست و نخواهد بود. راجع بفرمایشات شاهنشاه که واقعا درس خوبی بود و برنامه های وزارتخانه های جدید بود يك قسمتش هم خیال میکنم که بهتر است اقلیت آنرا قرائت بکند. حتماً شاهنشاه ما وقتی فرمایشاتی میکنند برای

ملت است. و شما مانند يك فراکسیون ملت است. مجلس نماینده يك گروه بسیار محترم ملت ایران این فرمایشات را قرائت میکنید، ملاحظه گاهی ما از راه صحیح منحرف میشویم و گاهی سیاست غلط پشتیبانی میکنیم. بخیال اینکه دو اشکال مواجه بکنیم دولت در اشکال نیست و صحیحی نکرد در برابر ملت ایران عرض میکند و روشن میکند ولی درباره استثمار مصرف کننده تولید کننده فرمایشاتی فرمودند شما باید بیشتر مطالب دقت کنید، چنین صحبت هایی که بعضی میکنند قدری دور از انصاف است. هر چند آمده های با انصاف هم زیاد هست که من به آنها میگذارم، اگر نظری دارند می آیند اینجا مطرح واقعا اگر ما موفق باشیم. ما که دولت هستیم، خوشحالند چون این موفقیت مملکت ایران است با ایران که دشمنی ندارند. شما همه همین پرسیدید، را دوست دارید. علاقه دارید. مادريك دوران در زندگی میکنیم اگر سرعت پیشرفت اقتصادیمان زیا مملکتمان با سرعت پیش برود همه ما افتخار میکنیم هم در این پیشرفت سهمیم هستیم. بنده عرض شما را گوشه و کنار نمی گذارم. خودتان گوشه میروید. ما واقعا علاقه داریم، درها را باز آ بیایید اینجا و مسائل را از نزدیک ببینید و نظر بدهید. در نظرهایمان تعصبی نداریم. چه بسا آقای فر، این اویج مارا خودتان آمدید پیشنهاد کردید و قسم از آن تغییر پیدا کرد. در برابر نظر صحیح و منطقیه بایستی سر تعظیم فرود آورد. چه این منطق از دوستان ایراک نوین گفته شود. چه از طرف شما و چه افراد دیگر (آفرین) ماهمه خدمتگزاریم. خدمتگزارید و در يك صف هستیم. برنامه هایمان را کنید. آنوقت ما هم راجع به برنامه ها صحبت میا صبر و حوصله من زیاد است. ده سال دیگر هم ما صبر کنیم. تا شما برنامه هایمان را ارائه بدهید. ایران نظر بدهد. اغلب شما که در آن سمت ما نشسته اید به کار برتان در دولت ما رسیده اید. بعضی حتی در دولت بنده هست و سمتی داشته اند حالا

مجلس شورای ملی است. مسئولیت دولت را در وزارتخانه ای دولت نخواهیم چه کسی این وظیفه دولت را حواسم بگویم. این را باید اینجا تر جدیدی و سوری چون ایشان مجلس ایران دارند مسلماً بنده و فرمایشات

مسلماً ایشان - مسلماً این خدمت بکند. دولت نه تنها او را هم میدهد. وزرائی هستند که کارشان را همیشه خدمتگزار بوده اند که امروز معرفی شدند. مسلماً بدین است که باید وزارت هم بدهند. بشما هر چه بگویم صبحه برادری اگر وزیر لایق است خدمت شما است که ما بقدر لایق این صندلیها نشسته ایم. خدمت اقتصادی ما بدنبوده و بقیه امور اتوبوسرانی و امنیال داشته باشید. به جوجه از لحاظ فردی که وضعش را خوب انجام میداده نمی باشد منتهی برنامه های تدوین شده تطبیق دولت برنامه بیاورد. برنامه هر چه کرده فقط برنامه پنجم تغییراتی

آنطرف رفته اید حتماً باین نام مخالف بودید. شما بر نامه ارائه کنید. امرت حزب را شوخی نگیرید. اصولاً ایجاب میکند که حزب بطور صحیح گسترش یابد و بیاد داشته باشید در موقع انتخابات اخیر من هیچوقت در مسافرت به قسمتهای مختلف کشور زیاد راجع به حزب ایران نوین صحبت نکردم، گفتم به هر کس دلتان میخواستند رأی بدهید، چه به رقیب حزب ایران نوین و چه به حزب ایران نوین. مسلماً اگر بیه حزب ایران نوین رأی بدهید خوشوقتتر میشوم. از این بیشتر نگفتم چون امکان را باید داد که مردم واقعاً رأی بدهند. در سال دیگر در انتخابات ما و شما شرکت میکنیم و حتماً نتیجه اش را بعداً می بینیم. با عرایض من بعضی از مطالب روشن میشود، نمی خواهم با تعصب اینجا صحبت بکنم. ما خدمتگزار ایران هستیم، راهمان هم راه کعبه آمال ملت ایران است. نه خارج از سرحدات ایران. گاهی ما اشعاری را میگوییم خیال میکنیم قشنگ است و چیزی مینویسیم ولی بی فواید است، آن چیز سیاه و سفید چاپ میشود و میماند. من میخواهم آن چیزی که از شما میماند اگر کم هم باشد خوب باشد (آفرین).

نایب رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید.

دکتر دادفر - جناب آقای نخست وزیر حق بود که با کمال افتخار، از طرف فراکسیون پارلمانی حزب ایران نوین - معرفی وزیر جوان، پرکار و فعال کابینه را به جنابعالی تبریک عرض کنم. ولی مثل همیشه این تقدم را به جناب رامبدادیم که ایشان در این امر موفق بشوند. بنده فقط بیک مطلب جواب عرض خواهم کرد. جناب آقای رامبد در دولت حزبی ایران نوین که خوشبختانه تشکیل این دولت مقارن بوده است با انقلاب ایران، اصولاً مفهوم حکومت در ایران، با انقلاب ایران بمعنای واقعی آن، با شروع انقلاب، مرده و حکومت بمعنی خدمت جانشین آن شده تمام افرادی که مصدر خدمت هستند در هر سمتی که شاغل هستند اعم از وزیر و وکیل و مأمور دولت، خدمتگزاری و خدمت باید نداشته توفیق آنها باشد، نه خدمت را و یا مقام را بخاطر حکومت بدست بیاورند. الان شما ملاحظه بفرمائید در این کابینه دونفر از دو استان آمده اند که حتی در تهران نبودند. چهره هائی

آمده اند که اگر ما بررسی کنیم هیچ ملاک و معیاری جز صداقت و صمیمیت در خدمت چیز دیگری باعث از تقاضای مقام وزارت نبوده است. جناب نخست وزیر، ده سال دوران خدمت شما باین مملکت، مرادف با انقلاب حزب ایران نوین و جنابعالی، نامشان در تاریخ ایران مملکت ثبت شده. ده سال پرافتخار پشت سر گذاشته اید امیدوارم با نیروی جوانتر بتوانید بیشتر با فعالیت روز - افزون ۱۰ سال آینده را که ۱۰ سالی مجد و عظمت و افتخار ایران عزیز خواهد بود با موفقیت باین همکاری و باین هم بستگی و باین هم دلی بپایان برسانید. توفیق شما و کابینه شما را در خدمتگزاری بشاهنشاه و ملت ایران مسئلت دارم (احسنت).

۲۷ طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دارائی راجع بادامه اجرای مقررات سازمان صنایع نظامی و سازمان تعاون مصرف کادر نیروهای مسلح شاهنشاهی و ارسال بمجلس سنا

نایب رئیس - گزارش شور دوم ادامه اجرای مقررات سازمان صنایع نظامی و سازمان تعاون مصرف کادر نیروهای مسلح شاهنشاهی مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه روز شنبه ۱۳۵۳/۱/۳۱ با حضور تیمسار سبهد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۷۳۳۴۸ مورخ ۱۳۵۲/۱۲/۴ راجع بادامه اجرای مقررات سازمان صنایع نظامی و سازمان تعاون مصرف کادر نیروهای مسلح شاهنشاهی را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۱۰۱ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه شور اول را عیناً تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون ادامه اجرای مقررات سازمان صنایع نظامی و سازمان تعاون مصرف کادر نیروهای مسلح شاهنشاهی

تعاون مصرف کادر نیروهای مسلح شاهنشاهی از مقررات ماده ۹۶ قانون محاسبات عمومی مستثنی میشوند و سازمانهای مزبور طبق مقررات مربوط بخود اداره خواهند شد.

مخبر کمیسیون دارائی - امان الله ریگی

گزارش شور دوم از کمیسیون نظام

بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۳/۲/۳ با حضور تیمسار سبهد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه ادامه اجرای مقررات سازمان صنایع نظامی و سازمان تعاون مصرف کادر نیروهای مسلح شاهنشاهی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه شور اول را عیناً تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون نظام - روح الله جعفری

نایب رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بقاعده واحده و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجلس سنا فرستاده میشود.

۸ - طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون امور استخدام و سازمان های اداری راجع باصلاح ماده ۹۲ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی و ارسال بمجلس سنا

نایب رئیس - گزارش شور دوم اصلاح ماده ۹۲ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۲ اردیبهشت ماه ۱۳۵۳ با حضور تیمسار سبهد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۷۲۸۶۸ مورخ ۱۳۵۲/۱۱/۲۹ دولت راجع باصلاح ماده ۹۲ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی را که گزارش شور

اول آن بشماره ۱۰۹۹ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه شور اول را تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون اصلاح ماده ۹۲ قانون استخدام

نیروهای مسلح شاهنشاهی

ماده ۹۱ واحده - ماده ۹۲ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی شرح زیر اصلاح میشود:

ماده ۹۲ - تشخیص و تعیین اشخاصی که برابر مقررات ماده ۸۸ حق دریافت مستمری دارند بر مبنای تعرفه های خدمتی که افسران و کارمندان در زمان حیات تنظیم کرده اند و در مورد پرسنل بازنشسته طبق اظهارنامه سبیلانه بعمل میآید و مستمری مقرر بین کسانی که حق دریافت مستمری دارند بتساوی تقسیم میشود و در صورتی که بشکایات اشخاصی که مدعی دریافت مستمری میباشند و تعیین و تشخیص استحقاق آنها بعهده هیئتی خواهد بود که حسب مورد در ارتش شاهنشاهی، ژاندارمری کشور، شهربانی کشور از اشخاص بصیر و مطلع تشکیل میگردد، ترتیب تشکیل و رسیدگی هیئتهای مزبور بموجب آیین نامه ای خواهد بود که بتصویب وزارت جنگ میرسد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - رضاییزاده

گزارش شور دوم از کمیسیون نظام

بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۳ اردیبهشت ماه ۱۳۵۳ با حضور تیمسار سبهد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه دولت راجع باصلاح ماده ۹۲ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری را تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

رئیس کمیسیون نظام - سرلشکر همایونی

گزارش شور دوم از کمیسیون دارائی
بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۷ اردیبهشت ماه ۱۳۵۳ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه دولت راجع باصلاح ماده ۹۲ قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی را برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و مصوبه شور اول را تصویب کرد.
اینک گزارش آن را در تأیید گزارش کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - امان الله ریگی

نایب رئیس - ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) ماده واحده و کلیات آخر لایحه رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای تصویب مجلس سنایرستاده میشود.

۹- طرح و تصویب گزارش کمیسیون دادگستری راجع به اصلاح بندهای الف و ب قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیر مجاز از مرز و ابلاغ بدولت

نایب رئیس - گزارش کمیسیون دادگستری راجع به اصلاح بندهای الف و ب قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیر مجاز از مرز مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دادگستری
بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۲/۵/۱۳۵۳ با حضور آقای هنرمندی معاون وزارت دادگستری لایحه شماره ۱۸۲۵۰ - ۱۳۵۲/۸/۷ دولت راجع باصلاح بندهای الف و ب قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیر مجاز از مرز و الحاق بک تبصره بقانون مذکور را که قبلاً بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است و مجلس سنا اصلاحاتی در آن بعمل آورده مورد رسیدگی قرارداد و اصلاحات آن مجلس را بتصویب رسانید.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم
میدارد.

قانون اصلاح بندهای الف و ب قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیر مجاز از مرز

ماده واحده - بندهای الف و ب قانون تشدید مجازات عبور دهندگان اشخاص غیر مجاز از مرز مصوب ۲۱ آبان ماه سال ۱۳۴۶ بشرح زیر اصلاح میشود:

۱- بند الف - هر کس دیگری را بطور غیر مجاز از مرز خارج یا وارد کند یا بنحوی از انحاء موجبات خروج و ورود غیر مجاز دیگری را فراهم نماید بدستور کمیسیون امنیت اجتماعی مذکور در ماده یک قانون حفظ امنیت اجتماعی از دو ماه تا سه سال بازداشت میشود.

دستور کمیسیون امنیت اجتماعی ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ در دادگاه استان مربوط فقط قابل درخواست تجدیدنظر است. این درخواست در صورتیکه بکمیسیون تسلیم شده باشد باید بلافاصله برای دادگاه استان مربوط ارسال شود.

کمیسیون امنیت اجتماعی می تواند نظر با اهمیت عمل ارتكابی و تأثیر آن در اختلال نظم عمومی قرار اجرای موقت دستور بازداشت را تا صدور رأی قطعی صادر نماید.

رسیدگی دادگاه استان خارج از نوبت و فوری بعمل خواهد آمد.

۲- بند ب - وسیله نقلیه ای که برای این عمل مورد استفاده قرار گرفته بدستور کمیسیون مزبور توقیف میشود. دادگاه استان اگر وسیله نقلیه متعلق بمرتکب باشد در صورت تأیید دستور بازداشت حکم ب ضبط آن ب نفع دولت خواهد داد.

هرگاه وسیله نقلیه متعلق بمرتکب نباشد مالک میتواند ظرف ده روز پس از ابلاغ دستور کمیسیون در مورد توقیف وسیله نقلیه بدادگاه استان اعتراض نماید و در صورتی که ثابت کند که بدون علم و اطلاع او وسیله نقلیه توقیف شده برای حمل مسافر غیر مجاز مورد استفاده

قرار گرفته دادگاه استان دستور توقیف را لغو و الاحکم ب ضبط آن ب نفع دولت میدهد. حکم دادگاه استان در تمام موارد فوق قطعی است.

اگر ابلاغ دستور کمیسیون امنیت اجتماعی بعلم مشخص نبودن مالک ممکن نباشد مهلت اعتراض ده روز از تاریخ اطلاع او از دستور مزبور خواهد بود و بهر حال در صورتی که ظرف یکسال از تاریخ صدور دستور کمیسیون نسبت بتوقیف وسیله نقلیه اعتراض بعمل نیاید وسیله مزبور به ملکیت قطعی دولت در خواهد آمد.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر سید محمد رضا تنکابنی
نایب رئیس - نسبت به اصلاحات مجلس سنا نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بگزارش کمیسیون دادگستری رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه بدولت ابلاغ میشود.

۱۰- طرح و تصویب گزارش شور دوم کمیسیون دارائی راجع به لایحه نفت و ارسال بمجلس سنا

نایب رئیس - گزارش شور دوم لایحه نفت مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون دارائی
بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه روز شنبه ۷ اردیبهشت ماه ۱۳۵۳ با حضور آقای دکتر کاشفی معاون وزارت دارائی لایحه نفت را که گزارش شور اول آن بشماره ۱۱۲۴ چاپ گردیده است برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و با توجه به پیشنهاد های رسیده مصوبه شور اول را با اصلاحاتی تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم
میدارد.

لایحه قانون نفت

ماده ۱ - اصطلاحات و تعبيرات

اصطلاحات و کلمات زیر هر کجا که در این قانون بکار برده شود شامل تعاریف و مفاهیم مشروح در این ماده خواهد بود:

«نفت» عبارت است از نفت خام، گاز طبیعی، آسفالت و کلیه هیدرو کربورهای مایع اعم از آنکه بحالت طبیعی یافت شود و یا بوسیله عملیات مختلف از نفت خام و گاز طبیعی جدا شود و نیز هر فرآورده مینمای استفاده یانیمه تمامی که از مواد مذکور بوسیله تبدیل گاز به مایع باتصفیه یا عمل شیمیائی یا هر گونه طریقه دیگری اعم از آنچه اکنون معمول است و آنچه در آینده معمول شود بدست آید.

«منابع نفتی» عبارت است از کلیه منابع و ذخایر زیرزمینی دارای نفت اعم از اینکه در خشکی یا در مناطق دریائی واقع شده باشد.

«مناطق دریائی» عبارت از آبهای داخلی و ساحلی و فلات قاره.

«عملیات نفتی» اعم است از کلیه عملیات مربوط با کشف، توسعه، بهره برداری، پالایش، حمل و نقل، بخش و خرید و فروش نفت.

«طرف قرارداد» عبارت است از هر شخصی که طبق مقررات این قانون قرارداد پیمانکاری یا مشارکت یا فروش نفت یا شرکت ملی نفت ایران امضاء کرده باشد.

«شخص» عبارت است از شخص یا اشخاص طبیعی یا حقوقی لیکن در این قانون عنوان شخص به شرکت ملی نفت ایران و شرکت های فرعی آن اطلاق نمیشود.

«قرارداد پیمانکاری» عبارت از قراردادی است که بتوجب آن طرف قرارداد مسئولیت اجزای برخی از عملیات نفتی را در ناحیه معینی از طرف شرکت ملی

نفت ایران و بنام آن شرکت بر طبق مقررات این قانون برعهده میگیرد.

«قرارداد مشارکت» عبارت است از قراردادی که در اجرای بند ۳ ماده ۳ این قانون منعقد گردد.

«قرارداد فروش» عبارت است از قراردادی که بموجب مقررات ماده ۱۲ این قانون منعقد گردد.

«پیمانکار کل» عبارت از شرکتی است که بموجب بند ۴ ماده ۸ این قانون اجرای عملیات و انجام تعهدات مقرر در قرارداد پیمانکاری را برعهده میگیرد.

«پذیره» عبارت است از وجه معینی که هنگام عقد قرارداد پیش بینی میشود و یکجا باید فواید و در طی مراحل توسط طرف قرارداد شرکت ملی نفت ایران پرداخت میگردد.

«بخش نفتی» عبارت است از هر یک از تقسیماتی که شرکت ملی نفت ایران بموجب ماده ۴ این قانون برای خشکی و ناامناطق دریائی تعیین کرده باشد.

«ناحیه» اعم است از کل یا هر قسمت از ناحیه یا نواحی که بموجب قراردادی برای اجرای عملیات اکتشاف و توسعه تخصیص داده میشود.

ماده ۲- اختیارات و وظایف شرکت ملی نفت ایران
شرکت ملی نفت ایران مسئول انجام وظایف و اعمال حقوق و اختیارات مصرح در این قانون و نظارت بر اجرای آن می باشد. شرکت مزبور در انجام این مسئولیت بترتیب مقرر در اساسنامه قانونی خود عمل خواهد کرد.

ماده ۳- اجاره مذاکره و انعقاد قرارداد

۱- صنعت نفت ایران ملی است و اعمال حق مالکیت ملت ایران نسبت بمنابع نفتی ایران در زمینه اکتشاف، توسعه، تولید، بهره برداری و پخش نفت در سرتاسر کشور و فلات قاره منحصراً بعهده شرکت ملی نفت ایران است که رأساً یا بوسیله نمایندگان و پیمانکاران خود در آن باره اقدام خواهد کرد.

۲- شرکت ملی نفت ایران میتواند بمنظور اجرای عملیات اکتشاف و توسعه نفت در بخشهای آزاد نفتی با هر شخص اعم از ایرانی و خارجی وارد مذاکره شود و قراردادهائی را که مقتضی بداند بر مبنای پیمانکاری و با رعایت مقررات و مصححات این قانون تنظیم و امضاء نماید.

قراردادهای مزبور بعد از تأیید هیئت وزیران بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

۳- شرکت ملی نفت ایران میتواند بمنظور ایجاد پالایشگاه و اجرای عملیات پالایش نفت در داخل کشور رأساً یا از طریق مشارکت با هر شخص اعم از ایرانی و خارجی اقدام نماید مشروط به آنکه باین منظور انجام می شود مشروط بر رعایت شرایط زیر خواهد بود:

الف - سهم شرکت ملی نفت ایران هیچگاه نباید از پنجاه درصد کمتر باشد.

ب - مدت مشارکت در هر قرارداد بتنخیص و نظر شرکت ملی نفت ایران معین خواهد شد ولی در هر حال این مدت از بیست سال تجاوز نخواهد کرد.

۴- در مورد بند ۳ بالا کلیه نفت خامی که پالایشگاه تحویل میشود بقیمت رایج بازار حساب خواهد شد و منافع پالایش مضمون مالیات بر درآمد دولت ایران خواهد بود.

۵- شرکت ملی نفت ایران میتواند برای انجام عملیات نفتی در خارج کشور با هر شخص و بهر طریق که مقتضی میدانند مشارکت نماید و مقررات این قانون نسبت بعملیات شرکت ملی نفت ایران در خارج کشور مجری نخواهد بود.

ماده ۴ - اعلان آزادی بخشها

۱- تصمیم درباره آزاد کردن یا بستن، تعیین یا تغییر حدود بخشهای نفتی در هر مورد با شرکت ملی نفت ایران است.

۲- آزاد بودن بخشها از طریق نشر آگهی، متضمن شرایط تنظیم پیشنهاد و مهلت تسلیم آن اعلام خواهد شد.

۳- شرکت ملی نفت ایران در مورد هر بخش یا هر جزئی از آن که آزاد اعلان میکند دفترچه مشخصاتی حاوی موقعیت جغرافیائی و وضع عمومی زمین شناسی و سایر اطلاعات مربوط بآن تهیه خواهد کرد.

۴- قسمت هائی از ناحیه هر قرارداد که بعد از اجرای عملیات تفکیک میشود از ناحیه مضمون آن قرارداد اخراج میگردد تا زمانی که مجدداً آزاد اعلان نشده باشد بستم خواهد بود.

ماده ۵ - دریافت پیشنهادها

۱- پیشنهاد انعقاد قرارداد در مورد تمام یا هر جزئی از یک بخش که آزاد اعلان میشود بایستی در طی مهلتی که در آگهی شرکت ملی نفت ایران تعیین شده است ب شرکت مذکور تسلیم شود.

۲- پیشنهاد فقط از اشخاصی که صلاحیت فنی و مالی آنها توسط شرکت ملی نفت ایران احراز و تصدیق گردیده باشد دریافت خواهد شد. پیشنهاد باید بر اساس شرایط پیش بینی شده در قرارداد نمونه ای باشد که توسط شرکت ملی نفت ایران تهیه و به انضمام دفترچه مشخصات مذکور در بند ۳ ماده ۴ این قانون بمقتضای آن داده خواهد شد.

ماده ۶ - رد و قبول پیشنهادها

۱- پیشنهاد هائی که ظرف مهلت مقرر واصل گردد بدون رعایت تقدم و تأخر در تاریخ وصول مورد توجه قرار خواهد گرفت.

۲- شرکت ملی نفت ایران حق و اختیار تام و تمام قبول یا رد هر یک با کلیه پیشنهاد های رسیده را دارا میباشد. دادن پیشنهاد، هیچگونه حقی برای پیشنهاد دهنده ایجاد نمیکند.

ماده ۷ - شرایط تقدم و اولویت

۱- از میان پیشنهاد های رسیده پیشنهاد هائی که علاوه بر رعایت مفاد و مقررات این قانون متضمن شرایط مساعدتر دیگری نیز از قبیل پذیره باشد و بالخصوص انجام عملیات پالایش در داخل کشور و ورود شرکت ملی نفت ایران را در مراحل حمل و نقل و پالایش و پخش و فروش نفت در بازارهای جهانی تضمین و یا حداقل تسهیل نماید مقدم شمرده خواهد شد.

۲- شرکت ملی نفت ایران قبول یا رد پیشنهاد را کتباً با اطلاع پیشنهاد دهنده خواهد رسانید.

ماده ۸ - امضای قرارداد پیمانکاری

۱- هر شخص که پیشنهاد او بشرح مقرر در ماده ۶ پذیرفته شود مکلف خواهد بود که حداکثر ظرف مدت ۳۰ روز از تاریخیکه شرکت ملی نفت ایران قبول آن پیشنهاد را اعلام کند قرارداد پیمانکاری بر اساس مقررات قرارداد نمونه با شرکت ملی نفت ایران امضاء نماید. قراردادی که بدینگونه امضاء شود بعد از تصویب هیأت وزیران قابل اجرا خواهد بود.

۲- در صورتیکه یک پیشنهاد از طرف دو یا چند شخص داده شده باشد امضای قرار داد توسط کلیه آن اشخاص صورت خواهد گرفت که هر کدام از آنها منفرداً و متضامناً مسئولیت حسن اجرای تعهدات مندرج در قرارداد را برعهده خواهند داشت.

۳- شخص یا اشخاصی که بشرح بالا قرارداد پیمانکاری با شرکت ملی نفت ایران امضاء می کنند متعهد خواهند بود که ظرف مدت ۶۰ روز از تاریخ امضای قرارداد یک شرکت فرعی یا تابعیت ایرانی تشکیل دهند و مطابق مقررات قانون ایران آنرا به ثبت برسانند و کلیه حقوق و تعهداتی را که بموجب قرارداد پیمانکاری دارند به آن شرکت ایرانی منتقل سازند.

شرکت ایرانی مزبور بعنوان «پیمانکار کل» شرکت ملی نفت ایران اجرای عملیات اکتشاف و توسعه را بموجب قرارداد برعهده خواهد داشت لیکن این امر ذمه انتقال دهنده یا انتقال دهندگان را در برابر شرکت ملی نفت ایران از بابت مسئولیتها و تعهدات مندرج در قرارداد بری نخواهد کرد. عنوان «طرف قرارداد» که در این قانون بکار برده شده است شامل «پیمانکار کل» نیز خواهد بود.

۴- شرکت فرعی از لحاظ این ماده عبارت است از شرکتی که مالکیت کلیه سهام آن با شخص و یا اشخاصی باشد که پیشنهاد آنها مورد قبول شرکت ملی نفت ایران بوده و قرارداد پیمانکاری را امضاء نموده اند.

ماده ۹ - مساحت ناحیه عملیات

۱- در هر قرارداد ناحیه یا نواحی که عملیات اکتشاف و توسعه در آن بموقع اجرا گذارده خواهد شد تعیین و حدود آن مشخص خواهد گردید.

۲- مساحت ناحیه یا نواحی که بموجب قرارداد واحدی بعملیات اکتشاف و توسعه تخصیص داده میشود در هر صورت مجموعاً بیش از هشت هزار کیلومتر مربع در خشکی و بیش از چهار هزار کیلومتر مربع در مناطق دریائی نخواهد بود.

ماده ۱۰ - مدت

۱- مدت قرارداد های پیمانکاری که بموجب

مقررات ماده ۸ این قانون منعقد شود بدو مرحله متوالی اکتشاف و توسعه تقسیم خواهد شد طول مدت مرحله اکتشاف حداکثر از تاریخ اجرای قرارداد تا ۵ سال خواهد بود.

۲- در صورتی که تا پایان مرحله اکتشاف میدان قابل تولید تجاری در ناحیه قرارداد کشف شده باشد مرحله توسعه بدنبال مرحله اکتشاف آغاز خواهد شد.

ماده ۱۱ - مسئولیتهای طرف قرارداد در مرحله اکتشاف

۲- طرف قرارداد مسئولیت تأمین کلیه وجوه لازم برای انجام عملیات اکتشافی را برعهده خواهد داشت. ۲- طرف قرارداد فقط وقتی مستحق باز یافت وجوه مزبور خواهد بود که عملیات منجر بکشف میدان تجاری بشود.

۳- در صورتی که کشف میدان تجاری مطابق ضوابطی که در قرارداد مربوط تصریح می شود بتحقیق پیوندد عملیات توسعه میدان مزبور آغاز خواهد شد.

تأمین وجوه لازم جهت عملیات توسعه نیز بر عهده طرف قرارداد خواهد بود.

۴- باز پرداخت وجوه مذکور در بندهای ۲ و ۳ بالا مطابق مقرراتی خواهد بود که براساس مقررات ماده ۱۲ این قانون در هر قرارداد پیش بینی گردد.

ماده ۱۲ - قرارداد فروش نفت

۱- بعد از آنکه تجاری بودن میدان کشف شده مطابق ضوابطی که در قرارداد مربوط پیمانکاری تصریح می شود، بتحقیق پیوست قرار داد فروش بین شرکت ملی نفت ایران و طرف قرارداد منعقد خواهد شد. طرف قرارداد حق خواهد داشت که در برابر ریسک هزینه های اکتشافی که متحمل گردیده و نیز در برابر تعهد تأمین هزینه های عملیات توسعه که برعهده گرفته است مقداری از نفت میدان مکشوفه را از تاریخ آغاز تولید تجاری تحت شرایط مقرر در قرارداد فروش و در طی مدتی که از پانزده سال تجاوز نخواهد کرد خریداری نماید.

۲- بهای نفت فروخته شده به طرف قرارداد

طوری محاسبه خواهد شد که از بهای فوب رایج بازار نفت مزبور با اندازه مجموع دو تخفیف زیر ارزانتر باشد.

الف - تخفیفی که رقم کل آن در هر سال برابر با یک دهم مجموع مبالغی باشد که طرف قرارداد از تاریخ اجرای قرارداد تا آغاز تولید تجاری از باب هزینه های عملیات اکتشاف و توسعه در ناحیه قرارداد متحمل شده است. در صورتی که در یک ناحیه قرارداد دو یا چند میدان تجاری کشف شده باشد مجموع مبالغ هزینه های مزبور به ترتیب مقرر در قرارداد مربوط بین آن دو یا چند میدان سرشکن خواهد شد بنحوی که مجموع تخفیفات ناظر بر مجموع نفتی که هر ساله از مجموع میدانها به طرف قرارداد فروخته می شود بایک دهم مجموع هزینه های اکتشاف و توسعه که در ناحیه قرارداد خرج شده است معادل باشد. این تخفیف ظرف مدت ده سال از تاریخ آغاز تولید تجاری ادامه خواهد داشت.

ب - تخفیفی حداکثر معادل پنج درصد بهای فوب رایج بازار نفت فروخته شده به طرف قرارداد که این تخفیف ظرف تمام مدت اعتبار قرارداد فروش ادامه خواهد داشت.

روش تعیین بهای فوب رایج بازار و میزان قطعی تخفیف مقرر در شرح ب و پیش بینی برنامه تحویل و بارگیری نفت و همچنین مقررات راجع به طرز پرداخت بها و سایر مقررات لازم در هر قرارداد فروش مندرج خواهد شد. برای هزینه های توسعه ای ممکن است بهره ای تعلق گیرد که حداکثر آن در قرارداد مربوط معین خواهد شد لیکن برای هزینه های اکتشافی بهیچوجه بهره تعلق نخواهد گرفت.

ماده ۱۳ - تولید تجاری

آغاز تولید تجاری در مورد هر میدان موقعی نخواهد بود که کلیه وسائل تولید و تحویل منظم نفت از میدان مزبور تا نقطه صدور یا پالایش آماده شده و عملاً هم یکصد هزار متر مکعب نفت خام از آن میدان برداشت شده باشد.

از لحاظ این محاسبه در مورد میدان گازی هر شش هزار متر مکعب گاز طبیعی درجه سانتی گراد معادل یک متر مکعب نفت خام تلقی خواهد شد.

ماده ۱۴ - پایان مرحله اکتشاف

۱- با آغاز تولید تجاری هر میدان، میدان مزبور از ناحیه قرارداد تفکیک میشود و قرار داد پیمانکاری که بموجب ماده ۱۱ این قانون پیش بینی شده است نسبت بآن میدان خاتمه مییابد.

۲- اجرای کلیه عملیات در هر میدان تجاری از تاریخ آغاز تولید تجاری آن میدان رأساً بر عهده شرکت ملی نفت ایران خواهد بود.

۳- در صورتی که تولید تجاری در یک میدان از ناحیه قرارداد پیش از پایان مرحله اکتشاف (که بموجب مقررات ماده ۱۰ این قانون در هر قرارداد پیش بینی میشود) آغاز گردد عملیات اکتشافی در بقیه ناحیه توسط طرف قرارداد تا پایان مرحله اکتشاف ادامه خواهد یافت.

ماده ۱۵ - ادامه عملیات

۱- عملیات اکتشافی در ناحیه قرارداد حد اکثر ظرف شش ماه از تاریخ اجرای قرارداد آغاز و بلا انقطاع دنبال خواهد شد.

۲- هرگاه ضرورت انجام تحقیقات و مطالعات خاصی توقف عملیات اکتشافی را برای مدت موقتی ایجاب نماید توقف عملیات فقط با موافقت شرکت ملی نفت ایران میسر خواهد بود.

۳- در صورتیکه طرف قرارداد عملیات را بدون تحصیل موافقت قبلی شرکت ملی نفت ایران مدتی بیش از سه ماه متوقف سازد شرکت ملی نفت ایران حق فسخ قرارداد را خواهد داشت. توقف عملیات که ناشی از قوه قهریه باشد خارج از شمول مقررات این ماده است.

ماده ۱۶ - خاتمه قرارداد بعلت عدم کشف نفت

۱- هرگاه طرف قرارداد ظرف دوره اکتشاف و پس از انجام حد اقل عملیاتی که در قرارداد پیش بینی شده است باین نتیجه برسد که شرایط زیر زمینی ناحیه طوری است که کشف نفت به میزان تجاری مقدور بنظر نمیرسد میتواند از ادامه عملیات خودداری و تقاضای فسخ قرارداد را بکند. در این صورت طرف قرارداد مکلف خواهد بود ثابت نماید که کلیه امور اکتشافی تا تاریخ مزبور طبق برنامه بوقع اجرا گذارده شده است.

هرگاه مبالغی که برای خرج کردن در عملیات مزبور در نظر گرفته شده بود تماماً خرج نشده باشد طرف قرارداد

ملزم خواهد بود که کلیه مبالغ خرج نشده را بشرکت ملی نفت ایران بپردازد.

۲- در صورتی که در پایان مرحله اکتشاف، کشف میدان تجاری در هیچ نقطه از ناحیه قرارداد به تحقق نپیوسته باشد قرارداد پیمانکاری خاتمه خواهد یافت و طرف قرارداد حق مطالبه وجوهی را که صرف هزینه های اکتشافی کرده است نخواهد داشت. طرف قرارداد مکلف خواهد بود کلیه اسناد و مدارک و نقشه های حاصل از عملیات را بطور کامل بشرکت ملی نفت ایران تسلیم نماید.

ماده ۱۷ - تعهدات طرف قرارداد

۱- شرکت ملی نفت ایران موظف است در هر یک از موارد طرف قرارداد را با قید شرایط مقتضی ملزم نماید که تا آنجا که بر طبق موازین فنی و مهندسی قابل توجیه باشد حداکثر کوشش را در اجرای عملیات اکتشافی در ناحیه قرارداد بعمل آورد.

۲- در مورد هر میدان تجاری باید ترتیباتی پیش بینی شود که انجام عملیات توسعه و تهیه وسائل لازم جهت استفاده و بهره برداری کامل از آن میدان را در مناسبترین مدت و با رعایت شرایط اقتصادی و اصول صحیح مهندسی تضمین نماید.

ماده ۱۸ - کنترل عملیات

۱- شرکت ملی نفت ایران مکلف خواهد بود که در مورد هر قرارداد نظارت و بازرسی کامل و مؤثر در عملیات پیمانکار کل اعمال نماید.

۲- طرف قرارداد ملزم خواهد بود که کلیه فعالیتهای خود را با موافقت و تصویب شرکت ملی نفت ایران انجام دهد و هرگونه اطلاعات را طبق نظر دستور شوکت ملی نفت ایران بنحو جامع و رضایت بخش تهیه و تسلیم نماید.

ماده ۱۹ - مالکیت نفت

نفت تولید شده از منابع نفتی ایران در مالکیت شرکت ملی نفت ایران خواهد بود. شرکت مزبور نمیتواند هیچ قسمت از نفت را بپادام که استخراج نشده است بغير انتقال دهد.

ماده ۲۰ - استخدام خارجیان

۱- استخدام کارمند خارجی فقط در مورد مشاغل مجاز خواهد بود که کارمند ایرانی واجد تخصص و تجربه لازم برای تصدی آنها در اختیار نباشد.

رعایت این مقررات در مورد پیمانکاری که برای پیمانکار کل کار می‌کنند نیز لازم خواهد بود.

۲ - استخدام کارمند خارجی در هر مورد با مشورت و اجازه شرکت ملی نفت ایران صورت خواهد گرفت و شرکت ملی نفت ایران مکلف خواهد بود احراز کند که استخدام خارجی در هر مورد برای مدت محدود و آنهم مشروط به تهیه و مسائل کار آموزی ایرانی باشد که بتواند در رأس مدت مقرر جایگزین کارمند خارجی گردد.

ماده ۲۱۵ - انتقالات

طرف قرار داد نمیتواند حقوقی را که بموجب مقررات قرارداد تحصیل و یا تعهداتی را که قبول نموده است بدیگری واگذار کند مگر با موافقت قبلی شرکت ملی نفت ایران و تأیید هیئت وزیران.

ماده ۲۲۵ - ضمانت اجرائی

شرکت ملی نفت ایران مکلف است در قراردادهایی که بر طبق این قانون تنظیم می‌شود ضمانت اجرائی کافی از برای تعهدات طرف قرارداد منظور نماید.

ماده ۲۳۵ - رفع اختلافات

اختلافاتی که بین شرکت ملی نفت ایران و طرفهای قرارداد پیش آید هر گاه از طریق مذاکره دوستانه بنحوی که در قرارداد مربوط پیش بینی خواهد شد رفع نشود از طریق داوری حل خواهد شد. مقررات مربوط به ارجاع اختلافات به داوری در هر قرارداد بنحو مقتضی پیش بینی میگردد. آئین رسیدگی در مورد داوری مطابق قوانین ایران و محل داوری تهران خواهد بود مگر آنکه بعد از بروز اختلاف طرفین قرارداد نسبت بحل دیگری توافق نمایند. اعتبار و تفسیر و اجرای قراردادها تابع قوانین ایران خواهد بود.

ماده ۲۴۵ - مصرف کالاها و خدمات

کالاها و خدمات مورد نیاز عملیات در هر قرارداد از منابع داخلی کشور تهیه و تحصیل خواهد شد. استفاده از کالاها و خدمات خارجی وقتی مجاز خواهد بود که کالاها و خدماتی که در ایران تهیه و عرضه میشود در مقایسه با کالاها و خدمات خارجی نامرغوبتر باشد و یا بمقادیر مورد نیاز در دسترس نباشد و یا آنکه قیمت کالاها و خدمات عرضه شده در ایران بتخصیص شرکت

ملی نفت بیش از بیست درصد از قیمت کالاها و خدمات خارجی گران تر باشد.

ماده ۲۵۵ - تحصیل اراضی و واردات

در مورد قراردادهای مشارکت و یا پیمانکاری که مطابق مقررات ایسن قانون جهت انجام عملیات نفتی در ایران منعقد میشود بقرار مشروح زیر عمل خواهد شد.

۱ - اراضی و آب و حقوق ارتفاقی مورد نیاز عملیات با استفاده از مزایا و اختیارات مقرر در اساسنامه قانونی شرکت ملی نفت ایران و توسط آن شرکت تحصیل خواهد شد. بهای خرید با مال الاجاره پرداختی بابت تحصیل اراضی و آب و حقوق ارتفاقی بعلاوه هزینه‌های مربوط بآن در هر مورد بحساب عملیات منظور خواهد گردید.

۲ - ماشین آلات و وسائل و هر گونه کالای مورد نیاز عملیات با رعایت مقررات ماده ۲۴ این قانون و بر طبق مقررات اساسنامه قانونی شرکت ملی نفت ایران و به تمام آن شرکت وارد خواهد شد.

۳ - کلیه اراضی و تأسیسات ثابت در مالکیت شرکت ملی نفت ایران خواهد بود.

ماده ۲۶ - محافظت منابع و جلوگیری از آلودگی محیط

شرکت ملی نفت ایران مکلف خواهد بود که در جریان عملیات مربوط هر قرارداد دقت و مراقبت کامل را جهت حفظ منابع ثروت طبیعی (مخصوصاً گازهای طبیعی) همچنین جلوگیری از آلودگی محیط (هوا و آب و زمین) بعمل آورد طرف قرارداد ملزم خواهد بود که در عملیات خود مقرراتی را که در این باب توسط دولت و یا شرکت ملی نفت ایران اعلام و ابلاغ می‌گردد رعایت نماید. شرکت ملی نفت ایران ضوابطی را که باید در اجرای مفاد این ماده بویژه در خصوص حفظ منابع نفتی، باز یافت مجدد نفت، افزایش بهره‌دهی مخازن زیرزمینی نفت، جلوگیری از سوزاندن و بهدر دادن نفت مورد عمل قرار گیرد تدوین و اعلام خواهد کرد.

ماده ۲۷ - نفت مناطق دریایی

نفت تولید شده از مناطق دریایی ایران در حکم نفتی خواهد بود که از داخل سرزمین ایران تولید شده باشد. مقررات قانون ایران نسبت به کلیه تأسیساتی که در

مناطق دریایی مزبور ایجاد شود جاری خواهد بود.

ماده ۲۸ - منافع ایران

طرف قرارداد مکلف خواهد بود که در اجرای تعهداتی که بموجب قرارداد برعهده دارد همواره منافع ایران را ملحوظ دارد.

ماده ۲۹ - قرارداد های سابق

شرکت ملی نفت ایران در مورد کلیه قرارداد هائی که برای انجام عملیات نفتی در داخل کشور منعقد میکند مکلف بر رعایت مقررات این قانون خواهد بود قرارداد هائی که بمنظور اجرای عملیات نفتی در داخل کشور پیش از تصویب این قانون توسط شرکت ملی نفت ایران امضاء شده و به تصویب مجلسین رسیده است کماکان باعتبار خود باقی خواهد بود شرکت ملی نفت ایران مجاز خواهد بود با طرفهای این قبیل قراردادها وارد مذاکره شود و هر تغییری اصلاحی را در مقررات آن قراردادها که باتوجه بروح و مفاد این قانون لازم و مقتضی بداند بعمل آورد. تغییرات و اصلاحاتی که باین نحو در قراردادهای مزبور صورت گیرد بعد از تأیید هیئت وزیران بموقع اجرا گذارده خواهد شد. در مورد قراردادهائی که برای تهیه فرآورده‌های پتروشیمی منعقد می‌شود مطابق مقررات قانون توسعه صنایع پتروشیمی مورخ ۲۴ تیرماه ۱۳۴۴ و اصلاحیه‌های بعدی آن عمل خواهد شد.

ماده ۳۰ - نمایندگی وزارت دارائی از طرف دولت

۱ - در هر مورد که اجرای مقررات قراردادهای موضوع این قانون مستلزم صدور موافقت و یا انجام اقدامی از ناحیه دولت باشد وزارت دارائی بنماینده‌گی از طرف دولت عمل خواهد کرد. کلیه مقامات دولتی مکلف خواهند بود که در این زمینه از دستورهای وزارت دارائی متابعت نمایند.

۲ - در مورد قرار دادهائی که موضوع پرداخت بهره مالکانه (پرداخت مشخص) نسبت بنفت خام و گاز طبیعی پیش‌بینی شده باشد تعیین میزان بهره مالکانه با وزارت دارائی خواهد بود.

۳ - وزارت دارائی اختیار دارد قیمت‌هایی را که در هر مورد مبنای محاسبه بهره مالکانه (پرداخت مشخص) و مالیات بردارنده نفت خام و گاز طبیعی خواهد بود تعیین و اعلام نماید.

۴ - وزارت دارائی اختیار دارد قیمت‌هایی را که در هر مورد مبنای محاسبه مالیات بردارنده فرآورده‌های نفتی خواهد بود تعیین و اعلام نماید.

ماده ۳۱ - آئین نامه‌های اجرائی

قانون مربوط به **تفحص و اکتشاف** و استخراج نفت در سراسر کشور و فلات قاره مصوب هفتم مرداد ۱۳۳۶ از تاریخ تصویب این قانون ملغی و این قانون جایگزین آن می‌گردد. شرکت ملی نفت ایران می‌تواند مقررات و آئین نامه‌های لازم را در اجرای این قانون تدوین کند و پس از تصویب هیئت وزیران بموقع اجرا بگذارد.

نایب رئیس کمیسیون دارائی - سعید بهادری

نایب رئیس - ماده اول مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱ - اصطلاحات و تعریبات

اصطلاحات و کلمات زیر هر کجا که در این قانون بکار برده شود شامل تعاریف و مفاهیم مشروح در این ماده خواهد بود:

«نفت» عبارت است از نفت خام، گاز طبیعی، آسفالت و کلیه هیدروکربورهای مایع اعم از آنکه بحالت طبیعی یافت شود و یا بوسیله عملیات مختلف از نفت خام و گاز طبیعی جدا شود و نیز هر فرآورده مهبلی استفاده با نیمه‌تمامی که از مواد مزبور بوسیله تبدیل گاز به مایع یا تصفیه یا عمل شیمیائی یا هر گونه طریقه دیگری اعم از آنچه اکنون معمول است و آنچه در آینده معمول شود بدست آید.

«منابع نفتی» عبارت است از کلیه منابع و ذخایر زیر زمینی دارای نفت اعم از اینکه در خشکی یا در مناطق دریایی واقع شده باشد.

«مناطق دریایی» عبارت از آبهای داخلی و ساحلی و فلات قاره.

«عملیات نفتی» اعم است از کلیه عملیات مربوط باکتشاف، توسعه، بهره‌برداری، پالایش حمل و نقل، بخش و خرید و فروش نفت.

«طرف قرارداد» عبارت است از هر شخصی که طبق مقررات این قانون قرارداد پیمانکاری یا مشارکت یا فروش نفت یا شرکت ملی نفت ایران امضاء کرده باشد.

«شخص» عبارت است از شخص یا اشخاص طبیعی یا حقوقی لیکن در این قانون عنوان شخص به شرکت ملی نفت ایران و شرکت های فرعی آن اطلاق نمیشود.

«قرارداد پیمانکاری» عبارت از قراردادی است که بموجب آن طرف قرارداد مسئولیت اجرای برخی از عملیات در ناحیه معینی از طرف شرکت ملی نفت ایران و بنام آن شرکت بر طبق مقررات این قانون بر عهده میگیرد.

«قرارداد مشارکت» عبارت است از قراردادی که در اجرای بند ۳ ماده ۳ این قانون منعقد گردد.

«قرارداد فروش» عبارت است از قراردادی که بموجب مقررات ماده ۱۲ این قانون منعقد گردد.

«پیمانکار کل» عبارت از شرکتی است که بموجب بند ۴ ماده ۴ این قانون اجرای عملیات و انجام تعهدات مقرر در قرارداد پیمانکاری را بر عهده میگیرد.

«پذیره» عبارت است از وجه معینی که هنگام عقد قرارداد پیش بینی میشود و یکجا یا بدفعات و گزطی مراحل توسط طرف قرارداد بشرکت ملی نفت ایران پرداخت میگردد.

«بخش نفتی» عبارت است از هر یک از تقسیماتی که شرکت ملی نفت ایران بموجب ماده ۴ این قانون برای خشکی و بامناطق دریائی تعیین کرده باشد.

«ناحیه» اعم است از کل یا هر قسمت از ناحیه بانواحی که بموجب قرارداد برای اجرای عملیات اکتشاف و توسعه تخصیص داده میشود.

نایب رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده اول رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - اختیارات و وظایف شرکت ملی نفت ایران
شرکت ملی نفت ایران مسئول انجام وظایف و اعمال حقوق و اختیارات مصرح در این قانون و نظارت بر اجرای آن می باشد. شرکت مزبور در انجام این مسئولیت بترتیب مقرر در اساسنامه قانونی خود عمل خواهد کرد.

نایب رئیس - در ماده ۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت

خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳ قرائت میشود.
(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - اجازه مذاکره و انعقاد قرارداد

۱ - صنعت نفت ایران ملی است و اعمال حق مالکیت ملت ایران نسبت بمنابع نفتی ایران در زمینه اکتشاف، توسعه، تولید، بهره برداری و بخش نفت در سرتاسر کشور و فلات قاره منحصرأ بمعهده شرکت ملی نفت ایران است که رأساً یا بوسیله نمایندگان و پیمانکاران خود در آن باره اقدام خواهد کرد.

۲ - شرکت ملی نفت ایران می تواند بمنظور اجرای عملیات اکتشاف و توسعه نفت در بخشهای آزاد نفتی با هر شخص اعم از ایرانی و خارجی وارد مذاکره شود و قرارداد هائی را که مقتضی بداند بر مبنای پیمانکاری و با رعایت مقررات و مصراحت این قانون تنظیم و امضاء نماید.

قراردادهای مزبور بعد از تأیید هیئت وزیران بموقع اجرا گذارده خواهد شد.

۳ - شرکت ملی نفت ایران میتواند بمنظور ایجاد پالایشگاه و اجرای عملیات پالایش نفت در داخل کشور رأساً یا از طریق مشارکت با هر شخص اعم از ایرانی و خارجی اقدام نماید مشارکتهائی که پابن منظور انجام می شود مشروط بر رعایت شرایط زیر خواهند بود:

الف - سهم شرکت ملی نفت ایران هیچگاه نباید از پنجاه درصد کمتر باشد.

ب - مدت مشارکت در هر قرارداد بشخص و نظر شرکت ملی نفت ایران معین خواهد شد ولی در هر حال این مدت از بیست سال تجاوز نخواهد کرد.

۴ - در مورد بند ۳ بالا کلیه نفت خامی که پالایشگاه تحویل میشود بقیمت رایج بازار حساب خواهد شد و منافع پالایش مشمول مالیات بر درآمد دولت ایران خواهد بود.

۵ - شرکت ملی نفت ایران میتواند برای انجام عملیات نفتی در خارج کشور با هر شخص و بهر طریق که مقتضی میدانند مشارکت نماید و مقررات این قانون نسبت بعملیات شرکت ملی نفت ایران در خارج کشور مجری نخواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - اعلان آزادی بخشها

۱ - تصمیم درباره آزاد کردن یا بستن، تعیین یا تغییر حدود بخشهای نفتی در هر مورد با شرکت ملی نفت ایران است.

۲ - آزاد بودن بخشها از طریق نشر آگهی، متضمن شرایط تنظیم پیشنهاد و مهلت تسلیم آن اعلام خواهد شد.

۳ - شرکت ملی نفت ایران در مورد هر بخش یا هر جزئی از آن که آزاد اعلان میکند د فوچه مشخصاتی حاوی موقعیت جغرافیائی و وضع عمومی زمین شناسی و سایر اطلاعات مربوط بان تهیه خواهد کرد.

۴ - قسمت هائی از ناحیه هر قرارداد که بعد از اجرای عملیات تفکیک میشود و از ناحیه مشمول آن قرارداد اخراج میگردد تا زمانی که مجدداً آزاد اعلان نشده باشد بسته خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - دریافت پیشنهادها

۱ - پیشنهاد انعقاد قرارداد در مورد تمام یا هر جزئی از یک بخش که آزاد اعلان میشود بایستی در طی مهلتی که در آگهی شرکت ملی نفت ایران تعیین شده است بشرکت مذکور تسلیم شود.

۲ - پیشنهاد فقط از اشخاصی که صلاحیت فنی و مالی آنها توسط شرکت ملی نفت ایران احراز و تصدیق گردیده باشد دریافت خواهد شد. پیشنهاد باید بر اساس شرایط پیش بینی شده در قرارداد نمونه ای باشد که توسط شرکت ملی نفت ایران تهیه و به انضمام دفترچه مشخصات مذکور در بند ۳ ماده ۴ این قانون بمقتضایان داده خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - رد و قبول پیشنهادها

۱ - پیشنهاد هائی که ظرف مهلت مقرر و اصل گردد بدون رعایت تقدم و تأخر در تاریخ وصول مورد توجه قرار خواهد گرفت.

۲ - شرکت ملی نفت ایران حق و اختیار تام و تمام قبول یا رد هر یک یا کلیه پیشنهاد های رسیده را دارا میباشد. دادن پیشنهاد، هیچگونه حقی برای پیشنهاد دهنده ایجاد نمیکند.

نایب رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - شرایط تقدم و اولویت

۱ - از میان پیشنهاد های رسیده پیشنهاد هائی که علاوه بر رعایت مفاد و مقررات این قانون متضمن شرایط مساعد تر دیگری نیز از قبیل پذیره باشد و بالخصوص انجام عملیات پالایش در داخل کشور و ورود شرکت ملی نفت ایران را در مراحل حمل و نقل و پالایش و بخش و فروش نفت در بازارهای جهانی تضمین و بسا حداقل تسهیل نماید مقدم شمرده خواهد شد.

۲ - شرکت ملی نفت ایران قبول یا رد پیشنهاد را کتباً با اطلاع پیشنهاد دهنده خواهد رسانید.

نایب رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت خواهش می کنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - امضای قرارداد پیمانکاری

۱ - هر شخص که پیشنهاد او بشرح مقرر در ماده ۷ پذیرفته شود مکلف خواهد بود که حداکثر ظرف مدت

۳۰ روز از تاریخی که شرکت ملی نفت ایران قبول آن پیشنهاد را اعلام کند قرارداد پیمانکاری براساس مقررات قرارداد نمونه با شرکت ملی نفت ایران امضاء نماید. قراردادی که بدینگونه امضاء شود بعد از تصویب هیأت وزیران قابل اجرا خواهد بود.

۲- در صورتیکه يك پیشنهاد از طرف دو یا چند شخص داده شده باشد امضای قرارداد توسط کلیه آن اشخاص صورت خواهد گرفت که هر کدام از آنها منفرداً و متضامناً مسئولیت حسن اجرای تعهدات مندرج در قرارداد را برعهده خواهند داشت.

شخص یا اشخاصی که بشرح بالا قرارداد پیمانکاری با شرکت ملی نفت ایران امضاء میکنند متعهد خواهند بود که طرف مدت ۶۰ روز از تاریخ امضای قرارداد با شرکت فرعی با تابعیت ایرانی تشکیل دهند و مطابق مقررات قانون ایران آنرا به ثبت برسانند و کلیه حقوق و تعهداتی را که بموجب قرارداد پیمانکاری دارند به آن شرکت ایرانی منتقل سازند.

شرکت ایرانی مزبور بعنوان «پیمانکار کل» شرکت ملی نفت ایران اجرای عملیات اکتشاف و توسعه را بموجب قرارداد برعهده خواهد داشت لیکن این امر دمه انتقال دهنده با انتقال دهندگان را در برابر شرکت ملی نفت ایران از بابت مسئولیتها و تعهدات مندرج در قرارداد بری نخواهد کرد. عنوان «طرف قرارداد» که در این قانون بکار برده شده است شامل «پیمانکار کل» نیز خواهد بود.

۴- شرکت فرعی از لحاظ این ماده عبارت است از شرکتی که مالکیت کلیه سهام آن با شخص و یا اشخاصی باشد که پیشنهاد آنها مورد قبول شرکت ملی نفت ایران بوده و قرارداد پیمانکاری را امضاء نموده اند.

نایب رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۸ رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۹- مساحت ناحیه عملیات

۱- در هر قرارداد ناحیه یا نواحی که عملیات

اکتشاف و توسعه در آن بموقع اجرا گذارده خواهد شد تعیین و حدود آن مشخص خواهد گردید.

۲- مساحت ناحیه یا نواحی که بموجب قرارداد واحدی عملیات اکتشاف و توسعه تخصیص داده میشود در هر صورت مجموعاً بیش از هشت هزار کیلومتر مربع در کل و بیش از چهار هزار کیلومتر مربع در مناطق دریائی نخواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۹ رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند. (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۰ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰- مدت

۱- مدت قراردادهای پیمانکاری که بموجب مقررات ماده ۸ این قانون منعقد شود بدو مرحله متوالی اکتشاف و توسعه تقسیم خواهد شد طول مدت مرحله اکتشاف حداکثر از تاریخ اجرای قرارداد تا سال خواهد بود.

۲- در صورتی که تا پایان مرحله اکتشاف میدان قابل تولید تجاری در ناحیه قرارداد کشف نشده باشد مرحله توسعه بدنبال مرحله اکتشاف آغاز خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۰ رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۱ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱- مسئولیتهای طرف قرارداد در مرحله اکتشاف

۱- طرف قرارداد مسئولیت تأمین کلیه وجوه لازم برای انجام عملیات اکتشافی را برعهده خواهد داشت.

۲- طرف قرارداد فقط مستحق باز یافت وجوه مزبور خواهد بود که عملیات منجر بکشف میدان تجاری بشود.

۳- در صورتی که کشف میدان تجاری مطابق ضوابطی که در قرارداد مربوط تصریح می شود تحقق نیوندد عملیات توسعه میدان مزبور آغاز خواهد شد.

تأمین وجوه لازم جهت عملیات توسعه نیز برعهده طرف قرارداد خواهد بود.

۴- باز پرداخت وجوه مذکور در بندهای ۲ و ۳ بالا مطابق مقرراتی خواهد بود که براساس مقررات ماده ۱۲ این قانون در هر قرارداد پیش بینی گردد.

نایب رئیس در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۱ رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲- قرارداد فروش نفت

۱- بعد از آنکه تجاری بودن میدان کشف شده، مطابق ضوابطی که در قرارداد مربوط پیمانکاری تصریح می شود، بتحقیق پیوست قرارداد فروش بین شرکت ملی نفت ایران و طرف قرارداد منعقد خواهد شد. طرف

قرارداد حق خواهد داشت که در برابر ریسک هزینه های اکتشافی که متحمل گردیده و نیز در برابر تعهد تأمین هزینه های عملیات توسعه که برعهده گرفته است مقداری از نفت میدان مکشوفه را از تاریخ آغاز تولید تجاری تحت

شرایط مقرر در قرارداد فروش و در طی مدتی که از پانزده سال تجاوز نخواهد کرد خریداری نماید

۲- بهای نفت فروخته شده به طرف قرارداد بطوری محاسبه خواهد شد که از بهای فوب رایج بازار نفت مزبور باندازه مجموع دو تخفیف زیر ارزانتر باشد.

الف - تخفیفی که رقم کل آن در هر سال برابر با یک دهم مجموع مبالغی باشد که طرف قرارداد از تاریخ اجرای قرارداد تا آغاز تولید تجاری از بابت هزینه های عملیات

اکتشاف و توسعه در ناحیه قرارداد متحمل شده است. در صورتی که در یک ناحیه قرارداد دو یا چند میدان تجاری کشف شده باشد مجموع مبالغ هزینه های مزبور بترتیب مقرر در قرارداد مربوط بین آن دو یا چند میدان سرشکن خواهد شد بنحوی که مجموع تخفیفیات ناظر بر مجموع

نفی که هر ساله از مجموع میدانها بطرف قرارداد فروخته میشود با یک دهم مجموع هزینه های اکتشاف و توسعه که در ناحیه قرارداد خرج شده است معادل باشد. این تخفیف ظرف مدت ده سال از تاریخ آغاز تولید تجاری

ادامه خواهد داشت.

ب - تخفیفی حداکثر معادل پنج درصد بهای فوب رایج

روش تعیین بهای فوب رایج بازار و میزان قطعی تخفیف مقرر در شق ب و پیش بینی برنامه تحویل و باز گیری نفت و همچنین مقررات راجع به طرز پرداخت بها و سایر مقررات لازم در هر قرارداد فروش و ندرج خواهد شد. برای هزینه های توسعه ای ممکن است بهره ای تعلق گیرد که حداکثر آن در قرارداد مربوط معین خواهد شد لیکن برای هزینه های اکتشافی بهیچوجه بهره تعلق نخواهد گرفت.

نایب رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۲ رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۳ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳- تولید تجاری

آغاز تولید تجاری در مورد هر میدان موقعی خواهد بود که کلیه وسائل تولید و تحویل منظم نفت از میدان مزبور تا نقطه صدور یا پالایش آماده شده و عملاً هم یکصد هزار متر مکعب نفت خام از آن میدان برداشت شده باشد.

از لحاظ این محاسبه در مورد میدان گازی هر شش هزار متر مکعب گاز طبیعی در ۱۵ درجه سانتی گراد معادل یک متر مکعب نفت خام تلقی خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۱۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۳ رأی میگیریم خانها و آقایانی که موافقت خواهند می کنید قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۴ قرائت می شود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴- پایان مرحله اکتشاف

۱- با آغاز تولید تجاری هر میدان، میدان مزبور از ناحیه قرارداد تکلیف میشود قرارداد پیمانکاری که بموجب ماده ۱۱ این قانون پیش بینی شده است نسبت بآن میدان خاتمه یابد.

۲- اجرای کلیه عملیات در هر میدان تجاری از تاریخ

آغاز تولید تجاری آن میدان. رأساً بر عهده شرکت ملی نفت ایران خواهد بود.

۳- در صورتی که تولید تجاری در يك میدان از ناحیه قرارداد پیش از پایان مرحله اکتشاف (که بموجب مقررات ماده ۱۰ قانون در هر قرارداد پیش بینی میشود) آغاز گردد عملیات اکتشافی در بقیه ناحیه توسط طرف قرارداد تا پایان مرحله اکتشاف ادامه خواهد یافت.

نایب رئیس - در ماده ۱۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۴ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵- ادامه عملیات

۱- عملیات اکتشافی در ناحیه قرارداد حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ اجرای قرارداد آغاز و بلا انقطاع دنبال خواهد شد.

۲- هرگاه ضرورت انجام تحقیقات و مطالعات خاصی توقف عملیات اکتشافی را برای مدت موقتی ایجاب نماید توقف عملیات فقط باموافقت شرکت ملی نفت ایران میسر خواهد بود.

۳- در صورتیکه طرف قرارداد عملیات را بدون تحصیل موافقت قبلی شرکت ملی نفت ایران برای مدتی بیش از سه ماه متوقف سازد شرکت ملی نفت ایران حق فسخ قرارداد را خواهد داشت. توقف عملیات که ناشی از قوه قهریه باشد خارج از شمول مقررات این ماده است.

نایب رئیس - در ماده ۱۵ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۶- خاتمه قرارداد بعلت عدم کشف نفت

۱- هرگاه طرف قرارداد ظرف دوره اکتشاف و پس از انجام حداقل عملیاتی که در قرارداد پیش بینی شده است باین نتیجه برسد که شرایط زیرزمینی ناحیه طوری است که کشف نفت بمیزان تجاری مقدور بنظر نمی رسد میتواند

از ادامه عملیات خودداری و تقاضای فسخ قرارداد را بکند. در این صورت طرف قرارداد مکلف خواهد بود ثابت نماید که کلیه او را اکتشافی تساتاریخ مزبور طبق برنامه بموقع اجرا گذارده شده است. هرگاه مبالغی که برای خرج کردن در عملیات مزبور در نظر گرفته شده بود تماماً خرج نشده باشد طرف قرار داد ملزم خواهد بود که کلیه مبالغ خرج نشده را بشرکت ملی نفت ایران بپردازد.

۲- در صورتیکه در پایان مرحله اکتشاف کشف میدان تجاری در هیچ نقطه از ناحیه قرارداد به تحقق نپیوسته باشد قرارداد پیمانکاری خاتمه خواهد یافت و طرف قرارداد حق مطالبه وجوهی را که صرف هزینه های اکتشافی کرده است نخواهد داشت. طرف قرارداد مکلف خواهد بود کلیه اسناد و مدارک و نقشه های حاصل از عملیات را بطور کامل بشرکت ملی نفت ایران تسلیم نماید.

نایب رئیس - در ماده ۱۶ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۷- تعهدات طرف قرارداد

۱- شرکت ملی نفت ایران موظف است در هر يك از موارد طرف قرارداد را با قید شرایط مقتضی ملزم نماید که تا آنجا که بر طبق موازین فنی و مهندسی قابل توجه باشد حداکثر کوشش را در اجرای عملیات اکتشافی در ناحیه قرارداد بعمل آورد.

۲- در مورد هر میدان تجاری باید ترتیباتی پیش بینی شود که انجام عملیات توسعه و تهیه و وسائل لازم جهت استفاده و بهره برداری کامل از آن میدان را در مناسبترین مدت و با رعایت شرایط اقتصادی و اصول صحیح مهندسی تضمین نماید.

نایب رئیس - در ماده ۱۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۸- کنترل عملیات

۱- شرکت ملی نفت ایران مکلف خواهد بود که در مورد هر قرارداد نظارت و بازرسی کامل و مؤثر در عملیات پیمانکار کل اعمال نماید.

۲- طرف قرارداد ملزم خواهد بود که کلیه فعالیتهای خود را با موافقت و تصویب شرکت ملی نفت ایران انجام دهد و هرگونه اطلاعات را طبق نظر و دستور شرکت ملی نفت ایران بنحو جامع و رضایتبخش تهیه و تسلیم نماید.

نایب رئیس - در ماده ۱۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۹- مالکیت نفت

نفت تولید شده از منابع نفتی ایران در مالکیت شرکت ملی نفت ایران خواهد بود. شرکت مزبور نمیتواند هیچ قسمت از نفت را مادام که استخراج نشده است بغير انتقال دهد.

نایب رئیس - در ماده ۱۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۱۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۰- استخدام خارجیان

۱- استخدام کارمند خارجی فقط در مورد مشاغل مجاز خواهد بود که کارمند ایرانی واجد تخصص و تجربه لازم برای تصدی آنها در اختیار نباشد. رعایت این مقررات در مورد پیمانکارانی که برای پیمانکار کل کار می کنند نیز لازم خواهد بود.

۲- استخدام کارمند خارجی در هر مورد بامشورت و اجازه شرکت ملی نفت ایران صورت خواهد گرفت و شرکت ملی نفت ایران مکلف خواهد بود احراز کند که استخدام خارجی در هر مورد برای مدت محدود و آنها مشروط به تهیه و وسائل کار آموزی ایرانیانی باشد که بتوانند در رأس مدت مقرر جایگزین کارمند خارجی گردند.

نایب رئیس - در ماده ۲۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۱- انتقالات

طرف قرارداد نمیتواند حقوقی را بموجب مقررات قرارداد تحصیل و یا تعهداتی را که قبول نموده است بدیگری واگذار کند مگر باموافقت قبلی شرکت ملی نفت ایران و تأیید هیئت وزیران.

نایب رئیس - در ماده ۲۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۱ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۲ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۲- ضمانت اجرائی

شرکت ملی نفت ایران مکلف است در قراردادها و تعهداتی که بر طبق این قانون تنظیم میشود ضمانت اجرائی کافی از برای تعهدات طرف قرارداد منظور نماید.

نایب رئیس - در ماده ۲۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۲ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۳ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۳- رفع اختلافات

اختلافاتی که بین شرکت ملی نفت ایران و طرفهای قرارداد پیش از بدو در راه مذاکره دوستانه بنحوی که در قرارداد مربوط پیش بینی خواهد شد رفع نشود از طریق داوری حل خواهد شد. مقررات مربوط به ارجاع اختلافات به داوری در هر قرارداد بنحوی مقتضی پیش بینی میگردد. آئین رسیدگی در مورد داوری مطابق قوانین ایران و محل داوری تهران خواهد بود مگر آنکه بعداً زبروز اختلاف طرفین قرارداد نسبت بمحل دیگری توافق نمایند. اعتبار و تفسیر و اجرای قراردادها تابع قوانین ایران خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۲۳ نظری نیست ؟ آقای عباس میرزائی بفرمائید .

عباس میرزائی - با اجازه مقام ریاست بنده در کمیسیون دارائی راجع باین مطلب که اینجاء عرض خواهم کرد مقداری صحبت کردم و متخصصین شرکت نفت هم تأیید کردند و مطلب مورد قبول کمیسیون قرار گرفت ولی بنظرم در چاپ اشتباه شده ضمن عرض این نکته تجلیلی هم لازم است در اینجا از این قانون مخصوصاً ماده ۲۰ و بند ۲ آن ماده که مربوط بموضوع استخدام است بکنم و در این مورد بیک توجهی میدهم که سابق بر این آقایان محترم خودشان شاهد هستند و اگر هم از نمایندگان کارگر که در صنعت نفت خدمت میکنند و اکنون در مجلس نماینده هستند سؤال بکنید مفصل بعرض میرسانند که در سابق هیچیک از کارگران ایرانی را خارجها نمیگذاشتند که از نوغ و استعدادش استفاده بکند ولی ملاحظه میکنید که کارگران ایران بر اثر سیاست مستقل ملی چنان در همه جوانب پیشرفت کرده اند که توانسته اند موقیعه یک متخصص خارجی را لدی الاقتضا بخاطر نبودن متخصص در آن فن در بین ایرانیان، چه بمانکار چه شرکت ملی نفت استخدام می کند یکی از شرایط آن استخدام تعهدی خواهد بود که آن متخصص خارجی در مدت خدمتش وسائل کار آموزی ایرانیان را فراهم کند تا آنها بتوانند در رأس مدت مقرر جایگزین کارمندان خارجی بشوند بنده در اینجا از تنظیم کنندگان این قانون بخصوص کسانی که در شرکت ملی نفت اینهمه دقت کردند برای حفظ حقوق ملت ایران چه از نظر درآمد نفت چه از نظر نیروی انسانی و تربیت متخصص ایرانی سپاسگزاری میکنم و بآنها تبریک میگویم بخصوص آقای نخست وزیر که هیچوقت نمیباید بگوید من و دولت من، همیشه میگوید الهام از رهبر عالیقدر شاهنشاه آریامهر گرفته اند و در خدمت رهبر عالیقدر ملت ایران همیشه خدمت گزارانند و این باعث سعادت است امیدوارم این دولت و ملت پایدار بماند برای اینکه دولت هیچوقت بخلمتاش مغرور نشده است و من، من نکرده است همینطور افرادی که در شرکت نفت هستند از آقای دکتر اقبال گرفته تا کارگزارانش همه میگویند مادر خدمت ملت ایران هستیم اما آن جمله اصلاحی که در این ماده هست اولاً از مقام ریاست سپاسگزارم که بمن این امکان را دادند که این مطالب

را بر حمت جناب آقای دکتر سعید و در سایه این امکان عرض کنم و آن جمله این است من در کمیسیون هم گفتم اینجاء هم عرض میکنم مادر قانون همیشه ابعاد را معین میکنیم شرایط را معین میکنیم هیچوقت بنحو مقتضی، نداریم بخصوص موقع بروز اختلاف یا حاکم هستیم یا محکوم یا حق داریم یا نداریم اینجایک جمله است در سطر چهارم که مقررات مربوط به ارجاع اختلافات بدآوری در هر قرارداد بنحو مقتضی پیش بینی میگردد. این جمله بنحو مقتضی را در کمیسیون حذفش کردیم بنظرم در موقع چاپ به آن توجه نشده. این قسمت حذف شده در کمیسیون و تصویب شده حالا جناب آقای دکتر کاشفی هم توضیح خواهند داد خواستم این تذکره را داده باشم متشکرم.

نایب رئیس - آقای مخبر کمیسیون بفرمائید.

مخبر کمیسیون دارائی (امان الله ریگی) - عرض کنم در مذاکراتی که در کمیسیون انجام شده با حذف این جمله «بنحو مقتضی» موافقت شد متأسفانه در چاپ اشتباه شده است، بنده میخواستم این اصلاح را خودم عرض کنم که خوشبختانه آقای عباس میرزائی فرمودند بنابراین خواهش میکنم این قسمت را در لایحه اصلاح بفرمائید.

نایب رئیس - نظیر دیگری در ماده ۲۳ نیست ؟ (اظهاری نشد) باتوضیحی که داده شد و اصلاحی که بعمل آمد بماده ۲۳ رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۴ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۴ - مصرف کالاها و خدمات

کالاها و خدمات مورد نیاز عملیات در هر قرارداد از منابع داخلی کشور تهیه و تحصیل خواهد شد. استفاده از کالاها و خدمات خارجی وقتی مجاز خواهد بود که کالاها و خدماتی که در ایران تهیه و عرضه میشود در مقایسه با کالاها و خدمات خارجی نامرغوبتر باشد و یا بمقادیر مورد نیاز در دسترس نباشد و یا آنکه قیمت کالاها و خدمات عرضه شده در ایران بشخص شرکت ملی نفت بیش از بیست درصد از قیمت کالاها و خدمات خارجی گران تر باشد.

نایب رئیس - در ماده ۲۴ نظری نیست ؟ (اظهاری

(نشد) بماده ۲۴ رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۵ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۵ - تحصیل اراضی و واردات

در مورد قراردادهای مشارکت و ایپیمانکاری که مطابق مقررات این قانون جهت انجام عملیات نفتی در ایران منعقد میشود بقرامشروع زیر عمل خواهد شد.

۱- اراضی و آب و حقوق ارتفاقی مورد نیاز عملیات با استفاده از مزایا و اختیارات مقرر در اساسنامه قانونی شرکت ملی نفت ایران و توسط آن شرکت تحصیل خواهد شد. بهای خرید یا مال الاجاره پرداختی بابت تحصیل اراضی و آب و حقوق ارتفاقی بعلاوه هزینه های مربوط بان در هر مورد بحساب عملیات منظور خواهد گردید.

۲- ماشین آلات و وسائل و هر گونه کالای مورد نیاز عملیات با رعایت مقررات ماده ۲۴ این قانون و بر طبق مقررات اساسنامه قانونی شرکت ملی نفت ایران و بنام آن شرکت وارد خواهد شد.

۳- کلیه اراضی و تأسیسات ثابت در مالکیت شرکت ملی نفت ایران خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۲۵ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۵ رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۶ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۶ - محافظت منابع و جلوگیری از آلودگی محیط

شرکت ملی نفت ایران مکلف خواهد بود که در جریان عملیات مربوط هر قرارداد دقت و مراقبت کامل راجعت حفظ منابع ثروت طبیعی (مخصوصاً گازهای طبیعی) همچنین جلوگیری از آلودگی محیط (هوآ و آب و زمین) بعمل آورد طرف قرارداد ملزم خواهد بود که در عملیات خود مقرراتی را که در این باب توسط دولت و یا شرکت ملی نفت ایران اعلام و ابلاغ می گردد رعایت نماید. شرکت ملی نفت ایران ضوابطی را که باید در اجرای مفاد این ماده بویژه در خصوص حفظ منابع نفتی، بازیافت مجدد نفت، افزایش بهره دهی مخازن زیرزمینی نفت، جلوگیری از

سوزاندن و نهدر دادن نفت موزد عمل قرار گیرند وین و اعلام خواهد کرد.

نایب رئیس - در ماده ۲۶ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۶ رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۷ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۷ - نفت مناطق دریائی

نفت تولید شده از مناطق دریائی ایران در حکم نفتی خواهد بود که از داخل سرزمین ایران تولید شده باشد مقررات قانون ایران نسبت به کلیه تأسیساتی که در مناطق دریائی مزبور ایجاد شود جاری خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده ۲۷ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۷ رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۸ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲۸ - منافع ایران

طرف قرارداد مکلف خواهد بود که در اجرای تعهداتی که بموجب قرارداد برعهده دارد همواره منافع ایران را ملحوظ دارد.

نایب رئیس - در ماده ۲۸ نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۸ رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۲۹ قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ماده ۲۹ - قراردادهای سابق

شرکت ملی نفت ایران در مورد کلیه قراردادهائی که برای انجام عملیات نفتی در داخل کشور منعقد میکند مکلف بر رعایت مقررات این قانون خواهد بود قراردادهائی که بمنظور اجرای عملیات نفتی در داخل کشور پیش از تصویب این قانون توسط شرکت ملی نفت ایران امضاء شده و به تصویب مجلسین رسیده است کماکان باعتبار خود باقی خواهد بود شرکت ملی نفت ایران مجاز خواهد بود با طرفهای این قبیل قراردادها وارد مذاکره شود و هر تغییر و اصلاحی را در مقررات آن قراردادها

که با توجه بروح و مفاد این قانون لازم و مقتضی بدانند عمل آورد. تغییرات و اصلاحاتی که باین نحو در قرارداد های مزبور صورت گیرد بعد از تأیید هیئت وزیران بموقع اجرا گذارده خواهد شد. در مورد قراردادهایی که برای تهیه فرآورده های پتروشیمی منعقد می شود مطابق مقررات قانون توسعه صنایع پتروشیمی مورخ ۲۴ تیرماه ۱۳۴۴ و اصلاحیه های بعدی آن عمل خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۲۹ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۲۹ رأی می گیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهند می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۰ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - نمایندگی وزارت دارائی از طرف دولت

۱- در هر مورد که اجرای مقررات قرارداد های موضوع این قانون مستلزم صدور موافقت و یا انجام اقدامی از ناحیه دولت باشد وزارت دارائی بنبایندگی از طرف دولت عمل خواهد کرد. کلیه مقامات دولتی مکلف خواهند بود که در این زمینه از دستورهای وزارت دارائی متابعت نمایند.

۲- در مورد قراردادهایی که موضوع پرداخت بهره مالکانه (پرداخت مشخص) نسبت به نفت خام و گاز طبیعی پیش بینی شده باشد تعیین میزان بهره مالکانه با وزارت دارائی خواهد بود.

۳- وزارت دارائی اختیار دارد قیمت هائی را که در هر مورد مبنای محاسبه بهره مالکانه (پرداخت مشخص) و مالیات بر درآمد نفت خام و گاز طبیعی خواهد بود تعیین و اعلام نماید.

۴- وزارت دارائی اختیار دارد قیمت هائی را که در هر مورد مبنای محاسبه مالیات بر درآمد فرآورده های نفتی خواهد بود تعیین و اعلام نماید.

نایب رئیس - در ماده ۳۰ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳۰ رأی می گیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهند می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۳۱ قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳۱ - آئین نامه های اجرایی
قانون مربوط به تفحص و اکتشاف و استخراج

نفت در سراسر کشور و فلات قاره مصوب هفتم مرداد ۱۳۳۶ از تاریخ تصویب این قانون ملغی و این قانون جایگزین آن می گردد. شرکت ملی نفت ایران می تواند مقررات و آئین نامه های لازم را در اجرای این قانون تدوین کند و پس از تصویب هیأت وزیران بموقع اجرا بگذارد.

نایب رئیس - در ماده ۳۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بماده ۳۱ رأی می گیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهند می کنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. کلیات آخر لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بمجموع مواد و کلیات آخر لایحه باورقه اخذ رأی میشود.

(اسامی نمایندگان بترتیب آتی وسیله منشی (خانم مهروش صفی نیا) در محل نطق اعلام و اخذ رأی بعمل آمد).

سجادی - دکتر غنی - کورس - مرنندی - مهندس فروهر - دکتر سعید - دکتر دادفر - مهندس علی برومند - دکتر نجیمی - خانم نیره سعیدی - ناصر زاده - مهندس سهم الدینی - دکتر فروزین - ملک افضلی - عبدالحسین

آموزگار - مهندس اردلان - اهری - مجید موسوی - دکتر قهرمان - ذوالفقاری - مافی - دکتر پرتو اعظم - دکتر کفائی -

دکتر رشتی - مهندس جلالی نوری - محمد ولی قراچورلو - مجد - کیوان - عباس میرزائی - صائب - دکتر بیت منصور -

پزشکی - مهندس معینی زند - رضوی - اخلاقی - توسلی - ریگی - دکتر انوشیروانی - اسعد رزم آرا - محسنی مهر -

مهندس عطائی - دکتر امامی خاوری - ایمان زهرائی - بختیاری پور - دکتر صفائی - صدقیلی زاده - دکتر گاکلیک

هواکیمیان - دکتر معظمی - دکتر اعتمادی - دیهم - فهیمی - دکتر مدنی - دکتر رهنوردی - شهرستانی - دکتر حبیب الهی -

تیمسار هماپونی - دکتر کیان - کاسمی - دکتر علومی - مهندس فیروز عدل - مصطفوی - حیدرقلی برومند -

مهندس احتشام شهیدی - حق شناس - شاخوئی - بدرامی - بهنیا - کلانتر هرمزی - اسدی لنگرودی - مهندس زاهدی -

خانم آصف زاده - احمد - اولیاء شیرازی - دکتر حاتم - مهندس نظمی - دکتر پناهی - پسیان - پروین - دکتر بهزادی - بدر صالحیان - خانم پیرنیا - دکتر بحی - بهبهانی -

نایب رئیس - لایحه با ۲۲۰ رأی موافق با اتفاق آراء تصویب شد به مجلس سنا ارسال میشود.

موافقین - آقایان:

دکتر مدنی - دکتر رهنوردی - شهرستانی - دکتر حبیب الهی - تیمسار هماپونی - دکتر کیان - کاسمی -

دکتر علومی - مهندس فیروز عدل - مصطفوی - حیدرقلی برومند - مهندس احتشام شهیدی - حق شناس - شاخوئی -

بدرامی - بهنیا - کلانتر هرمزی - اسدی لنگرودی - مهندس زاهدی - خانم آصف زاده - احمد - اولیاء شیرازی -

دکتر حاتم - مهندس نظمی - دکتر پناهی - پسیان - پروین - دکتر بهزادی - بدر صالحیان - خانم پیرنیا - دکتر بحی

بهبهانی - مهندس پروشانی - دکتر رفیعی - مهاجرانی - دکتر عظیمی - خانم ابتهاج سمعی - دکتر موثقی - فیاض - دکتر

صالحی - معیری - حیدر صائی - امیر احمدی - پور بردباری - دکتر بازرگانی - خانم امیر ابراهیمی - پیرزاده -

اوحدی - خانم اقبال - اسلامی نیا - دکتر اسکوئیان - دکتر پیر - دکتر سنگ - شریفها - دکتر شکرانی - حی -

دکتر محمد زاده - دکتر قاسم صوفی - رامبد - فخر طباطبائی - ظفر - عبدالحسین طباطبائی - صادقی - شیخ

رضائی - سمعی - کریم بخش سعیدی - ساگینیان - کشفی - دکتر رئیس - ضیاء رضوی - رهبر - نامور - دکتر نصیری -

دکتر نایی - ناروئی - میرافضل - مهدوی اردستانی - فریدونفر - خانم زاهدی - فرزند مهندس فرخ - فتوحی -

دکتر عسکری - عزیز مرادی - خانم دکتر طالقانی - علی طباطبائی - خانم ضرابی - طلوعی - خانم دکتر صنیع -

دکتر سعید حکمت - دکتر محقق - نجدشیبانی - اسمعیل خزیمه - دکتر شریف امامی - فرهادپور - فیصلی - قاضی

زاده - قدردان - کورانلو - مهندس نصر - دکتر لقمان ادهم - سعید وزیری - بوشهری - دکتر مرتضوی - دکتر وفا -

اکبر مسعودی - مظاهری - مظهری - مهندس عبدالحمید معینی - دکتر وزیری - پور بابائی - دکتر وحیدنیا - مهندس

صائی - زعفرانلو - خانم بزرگ نیا - خانم دکتر گرگانی - عبدالهادی آقایان - عبدالباس طرفی - دکتر مهر -

سجادی - دکتر غنی - کورس - مرنندی - مهندس فروهر - دکتر سعید - دکتر دادفر - مهندس علی برومند - دکتر نجیمی - خانم نیره سعیدی - ناصر زاده - مهندس سهم الدینی -

مهندس پروشانی - دکتر رفیعی - مهاجرانی - دکتر عظیمی - خانم ابتهاج سمعی - دکتر موثقی - فیاض - دکتر صالحی -

معیری - حیدر صائی - امیر احمدی - پور بردباری - دکتر بازرگانی - خانم امیر ابراهیمی - پیرزاده - اوحدی -

خانم اقبال - اسلامی نیا - دکتر اسکوئیان - دکتر پیر - پیمان - دکتر تنکابنی - دکتر توانا - دکتر جزایری -

مهندس جلالی - خانم مزارعی - جهانی - چنگیزی - خانقاهی - حیدری - مهندس کیا - جوانشیر - فروتن - کسرائی -

خانم دکتر دولتشاهی - خانم صفی نیا - موسوی ماکوئی - مهندس عنایت بهبهانی - دکتر حبیب بهبهانی - دکتر بزرگر -

دکتر برادر - مهندس بدیعی - دکتر فضل الله صدر - زهتاب فرد - زاده - دکتر موسوی - پرویزی - بختیارها - امام مردوخ -

خانم اسدی - اخوی - دکتر آزاد - اکبر - احتشامی - امیر علم خزیمه - مهندس خسروی - خورشید - داروئی - دشتی -

دکتر منتظری - دکتر راد - رشیدی - دکتر رشید یاسمی - دولو - ادیب سمعی - مهندس اربابی - زرین پور -

دکتر رازانی - خانم دکتر سرخوش - سعادت - سعادت فرد - دکتر سنگ - شریفها - دکتر شکرانی - حی - دکتر محمد زاده -

دکتر قاسم صوفی - رامبد - فخر طباطبائی - ظفر - عبدالحسین طباطبائی - صادقی - شیخ رضائی - سمعی - کریم بخش

سعیدی - ساگینیان - کشفی - دکتر رئیس - ضیاء رضوی - رهبر - نامور - دکتر نصیری - دکتر نایی - ناروئی -

میرافضل - مهدوی اردستانی - فریدونفر - خانم زاهدی - فرزند مهندس فرخ - فتوحی - دکتر عسکری - عزیز مرادی - خانم

دکتر سعید حکمت - خانم دکتر صنیع - دکتر سعید حکمت - دکتر محقق - نجدشیبانی - اسمعیل خزیمه - دکتر شریف

امامی - فرهادپور - فیصلی - قاضی زاده - قدردان - کورانلو - مهندس نصر - دکتر لقمان ادهم - سعید وزیری -

بوشهری - دکتر مرتضوی - دکتر وفا - اکبر مسعودی - مظاهری - مظهری - مهندس عبدالحمید معینی - دکتر

وزیری - پور بابائی - دکتر وحیدنیا - مهندس صائی - زعفرانلو - خانم بزرگ نیا - خانم دکتر گرگانی - عبدالهادی آقایان - عبدالباس طرفی - دکتر مهر -

(آراء مأخوذه شماره شدونتیجه بقرا از زیر اعلام گردید) آراء موافق - ۲۲۰ رأی

دکتر فروزین - ملک افضلی - عبدالحمید
آموزگار - مهندس اردلان - مجتهد موسوی - دکتر
قهرمان - ذوالفقاری - مافی - دکتر پرتو اعظم - دکتر
کفائی - دکتر رشتی - مهندس جلالی نوری - محمدرولی
قراچورلو - مجد - کیوان - عباس میرزائی - صائب -
دکتر بیت منصور - پزشکی - مهندس معینی زند - رضوی -
اخلاقی نوسلی - ریگی - دکتر انوشیروانی - اسد رزم آرا -
محسنی مهر - مهندس عطائی - دکتر صلیبی - خدوئی - ایمان
زهرائی - بختیاری پور - دکتر صفائی - صدیقیانی زاده -
دکتر گائیک هواکیمیان - دکتر معظمی - دکتر اعتمادی -
دبیم - فهیمی - پیمان - دکتر تنکابنی - دکتر توانا - دکتر
جزایری - مهندس جلالی - خانم مزارعی - جهانی - چنگیزی -
خانقاهی - حیدری - مهندس کیا - جوانشیر - فروتن -
کسرانی - خانم دکتر دولتشاهی - خانم صفی نیا - موسوی
ماکوئی - مهندس عنایت بهبانی - دکتر حبیب بهبانی -
دکتر بزرگر - دکتر برادر - مهندس بدیعی - دکتر فضل الله صدر -
زینتاب فرد - نژده - دکتر موسوی - پرویزی - بختیار بها -
امام مردوخ - خانم اسدی - اخوی - دکتر آزاد - اکبر -
احتشامی - امیر علم خزیمه - مهندس خسروی - خورشید -
داروئی - دشتی - دکتر منتظری - دکتر ادرشیدی - دکتر رشید
باسمی - دولو - ادیب سمیعی - مهندس اربابی - زرین پور -
دکتر رازانی - خانم دکتر ستر خوش - سعادت - سعادت فرد -
۱۱- تقدیم سه فقره اصلاح بودجه ، بوسیله آقای
دکتر عزت الله یزدان پناه وزیر مشاور و معاون پارلمانی
نخست وزیر

۱۲- تقدیم لایحه اصلاح ماده ۱۱۶ قانون استخدام
نیروهای مسلح شاهنشاهی و استرداد لایحه اصلاح
تبصره بنده ماده ۵۸۵ قانون استخدام نیروهای مسلح
شاهنشاهی ، بوسیله تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون
وزارت جنگ

نایب رئیس - تیمسار سپهبد کاتوزیان فرمایشی
دارید بفرمائید .

سپهبد کاتوزیان (معاون وزارت جنگ) - با
اجازه مقام ریاست و نمایندگان محترم لایحه ای در مورد
اصلاح ماده ۱۱۶ قانون استخدام نیروهای مسلح
شاهنشاهی است که تقدیم میکنم و بعرض میرسانم که در
قانون حقوق و مزایای پرسنل نیروهای مسلح شاهنشاهی
در مورد حقوق دانشجویان دانشکده افسری
ماده ای تصویب فرمودید که با تصویب آن
لایحه ای که قبلاً بنام لایحه اصلاح تبصره بند د ماده ۵۸
قانون استخدام نیروهای مسلح شاهنشاهی به ساحت مقدس
مجلس شورای ملی در همین مورد تقدیم شده بود موضوعاً
منتفی است و چون آن قانون اصلی را تصویب فرمودید
این لایحه دیگر لزومی ندارد . بنابراین نقضای استرداد
آنرا دارم .

نایب رئیس - لایحه بکمیسیونهای مربوط ارجاع
می شود .

۱۳- طرح گزارش شور اول کمیسیون امور
استخدام و سازمانهای اداری راجع به اصلاح
موادی از قانون تأسیس سازمان تأمین خدمات
درمانی عائله درجه یک افسران و همافران و
کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کشور
و شهربانی کشور

نایب رئیس - گزارش شور اول اصلاح قانون
تأسیس سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه یک
افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری
کشور و شهربانی کشور مطرح است قرائت می شود .
(شرح زیر قرائت شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور استخدام و
سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی
کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در
جلسه ۲ اردیبهشت ماه ۱۳۵۳ با حضور تیمسار سپهبد
کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۷۴۶۸۶ مورخ
۱۳۵۲/۱۲/۲۰ دولت راجع باصلاح قانون تأسیس

دکتر یزدان پناه (وزیر مشاور و معاون پارلمانی
نخست وزیر) - با اظهار تشکر از همه نمایندگان محترم
و با کسب اجازه از مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی
سه گزارش است از طرف رئیس سازمان برنامه و بودجه
در مورد بیان شرکتها چون طبق تبصره ماده ۲۷ قانون
محاسبات عمومی اگر تغییری در فصول بودجه شرکتها
بوجود بیاید حتماً باید گزارش آن تقدیم مجلس شورای ملی
شود . بانه کمیسیون بودجه برود بنابراین این ۳ گزارشی
که تهیه شده است تقدیم مقام ریاست میشود تا مقرر فرمایند
به کمیسیون بودجه ارجاع گردد .

نایب رئیس - اصلاح بودجه هابه کمیسیون بودجه
ارجاع میشود .

سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه یک افسران و
همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری
کشور و شهربانی کشور را که در جلسه شنبه ۵۲/۱۲/۲۱
تقدیم و شماره ۱۰۸۹ چاپ گردیده است مورد رسیدگی
قرار داد و با اصلاحاتی تصویب کرد .
اینک گزارش آنرا بشرح زیر به مجلس شورای ملی
تقدیم میدارد .

لایحه قانون اصلاح موادی از قانون تأسیس سازمان
تأمین خدمات درمانی عائله درجه یک افسران و
همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و
ژاندارمری کشور و شهربانی کشور

ماده ۱ - تبصره ۱ ماده یک قانون تأسیس سازمان
تأمین خدمات درمانی عائله درجه یک افسران و همافران
و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کشور و شهربانی
کشور بترتیب زیر اصلاح و تبصره ۲ آن حذف و دو تبصره
بشماره های ۳ و ۲ بشرح زیر بماده مذکور اضافه میگردد .
تبصره ۱ - از نظر این قانون عائله درجه یک عبارت
از همسر و فرزندان و پدر و مادر تحت تکفل میباشد .
تبصره ۲ - سازمان بصورت شرکت سهامی اداره
خواهد شد . مرجع تصویب آئین نامه های استخدامی و
مالی و معاملاتی و سایر آئین نامه های آن در اساسنامه
سازمان تعیین میگردد .

تبصره ۳ - مبلغ پانصد میلیون ریال از مانده
اعتبارات سال ۱۳۵۲ وزارت جنگ بعنوان سرمایه اولیه
در اختیار سازمان گذاشته میشود .

ماده ۲ - دو تبصره بشماره های ۳ و ۲ بشرح زیر
بماده ۲ اضافه میگردد .

تبصره ۲ - در صورتیکه همسران تحت تکفل
افسران و همافران و درجه داران و افراد و همردیفان
تابع قانون استخدام نیرو های مسلح شاهنشاهی و غیر
نظامیان رسمی و پیمانی ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری
کشور حقوق بگیر مشمول این قانون باشند تازمانی که تحت
تکفل آنان هستند از پرداخت سهم خدمات درمانی معاف
خواهند بود .

تبصره ۳ - آمده از کارمندان غیر نظامی نیروهای
مسلح شاهنشاهی و عائله درجه یک آنها که مشمول این

قانون میباشد از شمول قانون تأسیس خدمات درمانی
مستخدمن دولت مصوب اسفند ماه ۱۳۵۱ مستثنی
خواهند بود .

ماده ۳ - عبارت «پدر و مادر و» از صدر ماده ۴
همچنین در تبصره ۲ ماده ۶ قانون حذف میشود .

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری -
رضا پیرزاده
گزارش شور اول کمیسیون نظام
بمجلس شورای ملی

کمیسیون نظام در جلسه ۳ اردیبهشت ماه ۱۳۵۳ با
حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ
لایحه راجع باصلاح قانون تأسیس سازمان تأمین خدمات
درمانی عائله درجه یک افسران و همافران و کارمندان
ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری کشور و شهربانی کشور
را مورد رسیدگی قرار داد و تصویب کرد .
اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور
استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی تقدیم
میدارد .

رئیس کمیسیون نظام - سر لشکر همایونی
گزارش شور اول از کمیسیون دارائی
بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۷ اردیبهشت ماه ۱۳۵۳
با حضور نمایندگان دولت لایحه مربوط باصلاح قانون
تأسیس سازمان تأمین خدمات درمانی عائله درجه یک
افسران و همافران و کارمندان ارتش شاهنشاهی و ژاندارمری
کشور و شهربانی کشور را مورد رسیدگی قرار داد و تصویب
کرد .
اینک گزارش آنرا در تأیید گزارش کمیسیون امور
استخدام و سازمانهای اداری بمجلس شورای ملی تقدیم
میدارد .

مخبر کمیسیون دارائی - امان الله ریگی